

VIINIKANLAHTI

YLEISSUUNNITELMAN SELOSTUS
ASEMAKAAVAEHDOTUS 8755

23.10.2023

TAMPERE.
FINLAND

TAMPERE

Sisällysluettelo

Johdanto	3	4. Muut selvitykset ja suunnitelmat	95
1. Alueen historia, nykytila ja tulevaisuus	5	Hatanpään valtatie raitiotie	
2. Yleissuunnitelma	9	Teknistoloudellinen siltatarkastelu	
Asemapiirros 1:5000		Tuuli	
2.1 Konsepti	11	Melu	
2.2 Yleissuunnitelmakartat	13	Tärinä ja runkomelu	
Asemapiirros	14	Energiaselvitys	
Maankäyttökaavio	16	Luontoselvitykset	
Suunnitelma nykytilanteen päällä	18	Liito-oravaselvitys	
2.3 Suunnitelman kuvaus	23	Kulttuuriympäristöselvitykset	
Kaupunkirakenne	23	Vaarallisten aineiden kuljetus -riskinarvio VAK	
Kaupunkikuva	25	Ilmanlaatu	
Kaupunkikuvalliset piirteet		Rakentamisen vaiheistus	
Kortteleiden kaupunkikuvalliset periaatteet		Asemakaavan vaikutusten arviointi	
Elävä kivijalka ja korttelitason periaatteet			
Korkea rakentaminen			
Aluejulkisivut ja -leikkaukset			
Liikennejärjestelmä	35		
Viher- ja sinirakenne	43		
Viheralueet ja julkiset ulkotilat			
Hulevedet	47		
Kunnallistekniikka	49		
Huolto ja kunnossapito	51		
Toiminnot ja palvelut	55		
Kestävä kaupunkisuunnittelu	63		
2.4 Laskelmat	65		
3. Erikoisalojen osasuunnitelmat	71	5. Suunnitelman kehitysvaiheet	103
3.1 Maisemasuunnittelu, yleiset alueet	73	Kilpailuvaihe (2019-2020)	
3.2 Maisemasuunnittelu, korttelit	75	Jatkokehitysvaihe 1 (2020-2021)	
3.3 Liikenne- ja katusuunnittelu	77	Jatkokehitysvaihe 2 (2021)	
3.4 Venesatama sekä soutu- ja melontakeskus	79	Yleissuunnitteluvaihe 1 (2021-2022)	
3.5 Kunnallistekniikka	81	Yleissuunnitteluvaihe 2 (2022-2023)	
3.6 Hulevedet	83	Tiedonhallinta ja tietomallinnus	
3.7 Ympäristön tila ja kunnostukset	85	Asemakaavoitus	
3.8 Vesistösuunnittelu	87		
3.9 Virtausmallinnus	89		
3.10 Geosuunnittelu	91		
		Luettelo asemakaavan selvityksistä ja suunnitelmista	
		Liitteet	
		Asemapiirros 1:1000	
		Tampereen Viinikanlahden suunnittelusta rakentamiseen	

Johdanto

Viinikanlahden yleissuunnitelma

Viinikanlahden yleissuunnitelma on Tampereen kaupungin asemakaavan nro 8755 viite-suunnitelma. Sen suunnitelmakartta sovittaa kaupunki-, maisema- ja infrasuunnittelun osasuunnitelmat yhdeksi kokonaisvaltaiseksi kokonaisuudeksi asemakaavan laatimista varten. Raportti sisältää yleissuunnitelman kuvauksen lisäksi tiivistelmät eri alojen osasuunnitelmista.

Yleissuunnitelma on laadittu vuosina 2020-2023 kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun voittaneen suunnitelman Lakes & Roses pohjalta.

1. Alueen historia, nykytila ja tulevaisuus

Viinikanlahden alue sijaitsee Pyhäjärven rannalla Tampereen keskustan eteläpuolella. Kaupunkikeskustan lisäksi lähistöllä on teollisuutta, liikennealueita, toimistotyöpaikkojen alueita, asuntoalueita sekä Hatanpään sairaala ja historiallinen kartano puistoineen. Alue on entisiä Hatanpään kartanon maatalousmaita.

Viinikanlahden alueen maankäyttö on muuttunut kaupungistumisen myötä. Viimeisen sadan vuoden aikana alueella on ollut enimmäkseen teollisuuden, varastoinnin ja yhdyskuntateknisen huollon toimintoja. Viinikanlahden rantoja on muokattu ja täytetty useaan otteeseen viime vuosikymmenien aikana. Alueella toimii nykyisin Viinikanlah-

den jätevedenpuhdistamo. Sen 1970-luvulla alkanut toiminta on siirtymässä toisaalle, kun rakenteilla oleva Sulkavuoren keskuspuhdistamo valmistuu ja otetaan käyttöön vuonna 2025. Sen jälkeen Viinikanlahden jätevedenpuhdistamon rakenteet puretaan ja alueen kehittäminen asuinalueeksi alkaa.

Nykyisin Viinikanlahden rannoilla on jätevedenpuhdistamon lisäksi julkisia puistoja kävely- ja pyöräreitteineen, satama-alueita sekä vesiurheiluun liittyviä harrastuspaikkoja. Lisäksi suunnittelualueella on katu- ja pysäköintialueita. Alueen kaikki maa- ja vesialueet ovat kaupungin omistuksessa. Osa alueista on vuokrattuna alueen nykyisille toimijoille.

Viinikanlahden suunnittelualue kytkeytyy ympäröivään liikenneverkkoon vilkkaasti liikennöityjen katujen kautta. Hatanpään valtatie yhdistää alueen keskustaan ja Pirkkalan kunnan suuntaan. Kävelyn ja pyöräilyn reitit kulkevat katujen varsia ja rantoja pitkin. Kilpailualueen ohi kulkee Suomen vanhin sisävesiliikenteen laivareitti, jonka päätesatama on keskustassa Laukontorilla. Suunnittelualueella on viranomaisten satama sekä vilkkaita vesiurheilun, liikunnan ja veneilyn harrastuspaikkoja. Alueen ohi kulkevan Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien suunnittelu on meneillään. Päätös toteutuksesta on tavoitteena tehdä vuonna 2024 ja rakentaminen voi tämän jälkeen toteutua vuosina 2025-2028.

Ilmakuvat: <https://kartat.tampere.fi/oskari/>

1946

1956

1966

1974

Maisemarakenteessa Viinikanlahden suunnittelualue on pitkän harjuselänteen eteläpuoleisessa ja vesien täyttämässä laak-sopainanteessa. Maisema on ihmisen voimakkaasti muokkaamaa kaupunkiympäristöä. Keskustan puoleisilta rannoilta on veden yli suora näköyhteys suunnittelualueelle. Viinikanlahdelta avautuu näkymät Pyhäjärven selälle, Pyynikin metsiin ja rannoille, Eteläpuistoon, Tammerkosen ja Ratinan sillalle, Ratinanrannan asuntoalueelle sekä Viinikanojan suistoon. Viinikanlahden vesialue on Tampereen eteläpuolisen Pyhäjärven lahti. Pyhäjärvi on osa laajaa Kokemäenjoen vesistöaluetta veneily- ja laivareitteineen. Pohjoisesta vesialueelle laskee keskustaa halkova Tammerkoski ja Iidesjärven suunnalta kapea

Viinikanoja. Vesialueella on järviveden läpivirtausta ja pinnan korkeusvaihtelua.

Suunnittelualueen maasto ja ympäristö on suureksi osaksi vanhaa, teollisuus- ja kaupunkihistoriaan liittyvää alavaa täyttömaata. Rantaviivat ovat ihmisen muokkaamia ja keinotekoisia. Suuri osa Viinikanlahden maa- ja vesialueista on nykyisin pilaantunutta. Lähialueilla on meluhaittaa aiheuttavaa teollisuutta sekä ympäristöriskejä aiheuttavaa valtakunnallista liikennettä ml. päärata ja siihen liittyvä järjestelyratapiha.

Suunnittelualueen sisällä ei ole tiedossa suojeltuja muinaisjäännöksiä, erityisiä vaalittavia rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai

rakennuksia eikä kulttuurimaisemallisista syistä vaalittavia piirteitä. Luontoarvoja on lähinnä Viinikanojan suulla. Läheisellä Hatanpään niemellä on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö.

Tulevaisuudessa Viinikanlahden alue uudistuu jätevedenpuhdistamon leimaamasta alueesta keskustaa laajentavaksi, kaupunki- ja maisema-arkkitehtuuriltaan laadukkaaksi asuntovaltaiseksi 2000-luvun kaupunginosaksi rantoihin liittyvine viher- ja virkistysalueineen. Rannan vesiuurheilutoiminnot ja virkistysalueet tulevat laajentamaan myös keskustan asukkaiden ja matkailun palveluita.

1987

1995

2011

2020

Vinikanlahden nykytila

2. Yleissuunnitelma

Viinikanlahden yleissuunnitelma on Viinikanlahden alueen asemakaavan viitesuunnitelma. Yleissuunnitelman konsepti kiinnittyy lujasti lähiympäristön ominaispiirteisiin ja historiaan antaen Viinikanlahdelle asuinalueelle uuden, mutta olemassa olevaan pohjaavan paikallisidentiteetin. Lähialueiden huomioiminen suunnittelun lähtökohdana sitoo tulevan alueen osaksi sitä ympäröiviä Hatanpään, Ratinanrannan ja keskustan alueita. Isommassa kuvassa paikallisten erityispiirteiden vahvistaminen ja niiden uudet tulkinnat kytkevät Viinikanlahden kehityksen osaksi Tampereen kaupunkikehitystä ja kokonaisuutta.

Yleissuunnitelmaosion alussa kuvaillaan Viinikanlahden alueen suunnittelukonseptia.

Yleissuunnitelmakarttojen yhteydessä kerrotaan tarkemmin suunnitelman perusratkaisuista ja toiminnoista. Maankäyttökaaviossa annetaan suuntaviivat yleissuunnitelman pohjalta laadittavalle asemakaavalle.

Suunnitelman kuvaus –osiossa käydään läpi yleissuunnitelman kaupunkirakenne, kaupunkikuvalliset pääperiaatteet, kortteleiden kaupunkikuvalliset periaatteet, korkean rakentamisen periaatteet, liikennejärjestelmä, katutilojen periaate, viher- ja sinirakenne,

hulevedet, kunnallistekniikan pääperiaatteet sekä toiminnot ja palvelut.

Laskelmat–osioon on kerätty yleissuunnitelman tärkeimmät laskennalliset tiedot, kuten eri toimintojen kokonaisalat, asumisen ja muiden toimintojen brutto- ja kerrosalat kortteleittain, autopaikkalaskelmat pysäköintilaitoksittain sekä pyöräpaikkalaskelmat kortteleittain.

Raportissa käytetyt uudet paikannimet, kuten katujen, puistojen tai aukoiden nimet ovat työnaikaisia työnimiä. Nimet tarkentuvat myöhemmin osana asemakaavoitusta.

Asemapiirros 1:5000

Hämeenpuisto

Ratinannokan-
puisto

Ratina

Eteläpuisto

Viinikanoja

Raitiotiepysäkki

Viinikanlahti

Venesatama

Laituri-reitti

Leikkipuisto

Rantapuisto

Asukas-
puisto

suunnitteluvuonon raja

Satamapuisto

Hatanpään valtatie

Uimaranta

Rantapuisto

Asukas-
puisto

Keskus-
aukio

Soutu- ja
melontakeskus

Koulu ja
päiväkoti

Raitiotiepysäkki

Hatanpään
kartano

Hatanpää

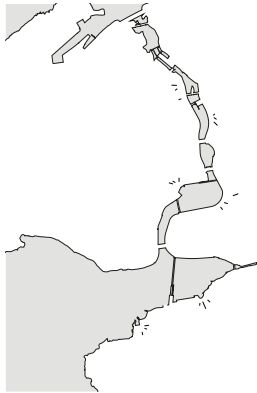
N

0 50 100 200

2.1 Konsepti

Viinikanlahti luo Tampereelle uuden, keskustaa laajentavan rantakaupunginosan. Viinikanlahti laajentaa keskustaa ja eheyttää sitä ympäröivää pirstaloitunutta kaupunkirakennetta. Kaupunginosien yhdistäjän rooli on alueelle tärkeä: Viinikanlahti tuo Hatanpään alueen lähemmäs Tampereen keskustaa ja

Vesistöt osa kaupunkia ja arkea

Suunnitelma vahvistaa vesistöjen roolia Tampereen keskusta-alueella. Monipuolisen ja polveilevan rantaviivan ansiosta vesi on vahvasti läsnä asukkaiden elämässä sekä kaupunkirakenteessa. Ranta tarjoaa monipuolista tekemistä keskustan asukkaille ja matkailijoille.

yhdistää Hatanpään rakennetut alueet ja arboretumin rantapuistot Tampereen keskustaan. Alueen urbaanit asuinkorttelit tarjoavat uusia tapoja elää kestävästä elämästä järven ja kaupunkikeskustan läheisyydessä. Uusi kaupunkirakenne yhdistää samalla Tampereen keskustan kaupungin eteläisiin teollisuus- ja

Historialliset punatiilirakennukset

Alue jatkaa historiallisten ja kaupunkimaisten punatiilien väristen rakennusten sarjaa, joka ulottuu Tampereen keskustasta kohti Hatanpään arboretumia. Tiilirakennusten muoto- ja värimaailma on tuotu keskeiseksi osaksi uutta aluetta tulkitsemalla perinteistä kaupunkiarkkitehtuuria modernilla tavalla.

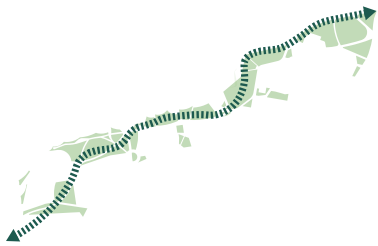
toimitila-alueisiin, jotka tulevana vuosikymmeninä saattavat olla kaupunkirakenteen muutos- ja laajentumisalueita.

Suunnitelman konsepti perustuu Tampereen kaupungin identiteettiä ja mittakaavaa määrittäviin kolmeen keskeiseen elementtiin:

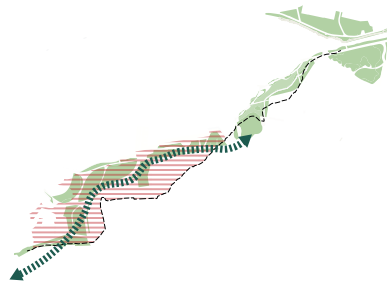

Tuleva identiteetti – urbaanius ja korkea rakentaminen

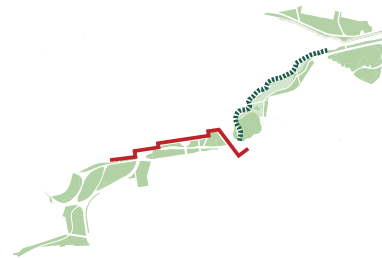
Viinikanlahden alue on vahva osa Tampereen keskustan uudistuvaa identiteettiä. Urbaania kaupunkirakennetta korostaa keskustan korkean rakentamisen vyöhykkeeseen nivoutuminen. Kunnanhimoinen kaupunkiarkkitehtuuri luo merkittävälle ja kehittyvälle järvenrantakaupungille sopivaa silhuettia.

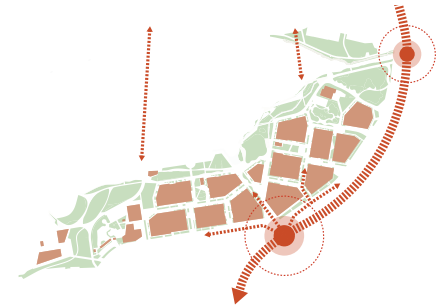
Ranta-alue muodostuu julkisesta rantareitistä ja rantapuistosta

Täytöt mahdollistavat katkeamattoman rantapuiston ja ekologisen yhteyden

Rantaviivan käsittelyssä tapahtuu muutos alueen keskellä

Kaupunkirakenne perustuu kestäviin kulkumuotoihin

2.2 Yleissuunnitelmakartat

Asemapiirros

Yleissuunnitelman kokonaisuus perustuu selkeästi rajattuihin rakennettuihin korttelialueisiin, julkiseen liikenteeseen, kävelyyn, pyöräilyyn ja monipuolisiin julkisiin rantapuistoalueisiin ja järvinäkymiin. Tehokkain urbaani rakenne painottuu Hatanpään valtatievarrelle ja alueen keskeisen raitiotiepyräjän ympärille. Rakennettu alue painottuu asuinrakentamiseen, jonka seassa aktiivisempien katujen kortteleissa ja kivijaloissa on palveluita ja liiketiloja, torneissa mahdollisuus myös hotelli- ja majoitustoiminnalle.

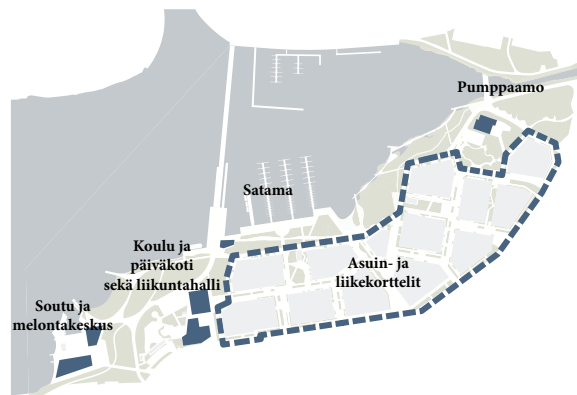
Alueen muut toiminnot ovat keskittyneet

länsiosaan ja ranta-alueille. Kahden muodostuvan korttelikokonaisuuden keskellä keskusaukion laidalla on keskuskortteli, joka muodostaa kaupunkikuvallisen kohokohdan sekä tärkeän solmukohtan rannan palveluiden ja alueen liiketilojen välille. Alueen pohjoisosassa asuin korttelit rajautuvat julkiseen leikkipuistoon.

Ranta-alue muodostaa katkeamattoman julkisen viher- ja virkistysalueiden vyöhykkeen. Se mahdollistaa monipuolisen virkistystoimintojen kirjon ja ekologisten yhteyksien jatkuvuuden Hatanpään niemeltä Viinikan-

jan läpi Iidesjärven suuntaan. Asunnoista avautuvat näkymät on maksimoitu korttelirakenteen koordinaatiston käännoksillä sekä korttelipuistojen muodostamalla avauksilla korttelirakenteeseen. Isot julkiset rantapuistoalueet sijoittuvat rannoille, kun taas ensisijaisesti asukkaita palvelevat korttelipuistot korttelirakenteen sisään.

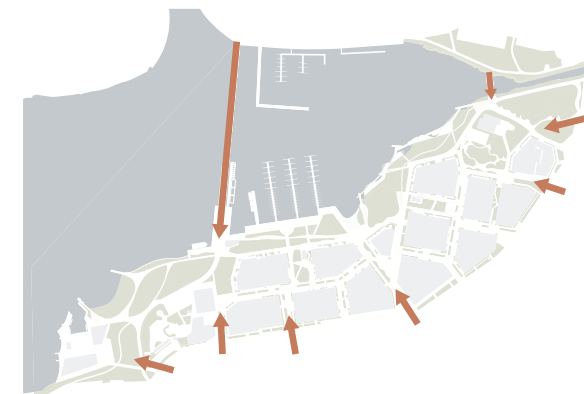
Tampereen keskustan ja Viinikanlahden välinen kävelyn ja pyöräilyn yhteys perustuu kahteen uuteen vesistösiltaan. Pitkä silta yhdistää keskustan Hatanpään niemeen ja sen puistoihin. Lyhyt silta toimii luontevana

Asuinrakentaminen ja muut toiminnot

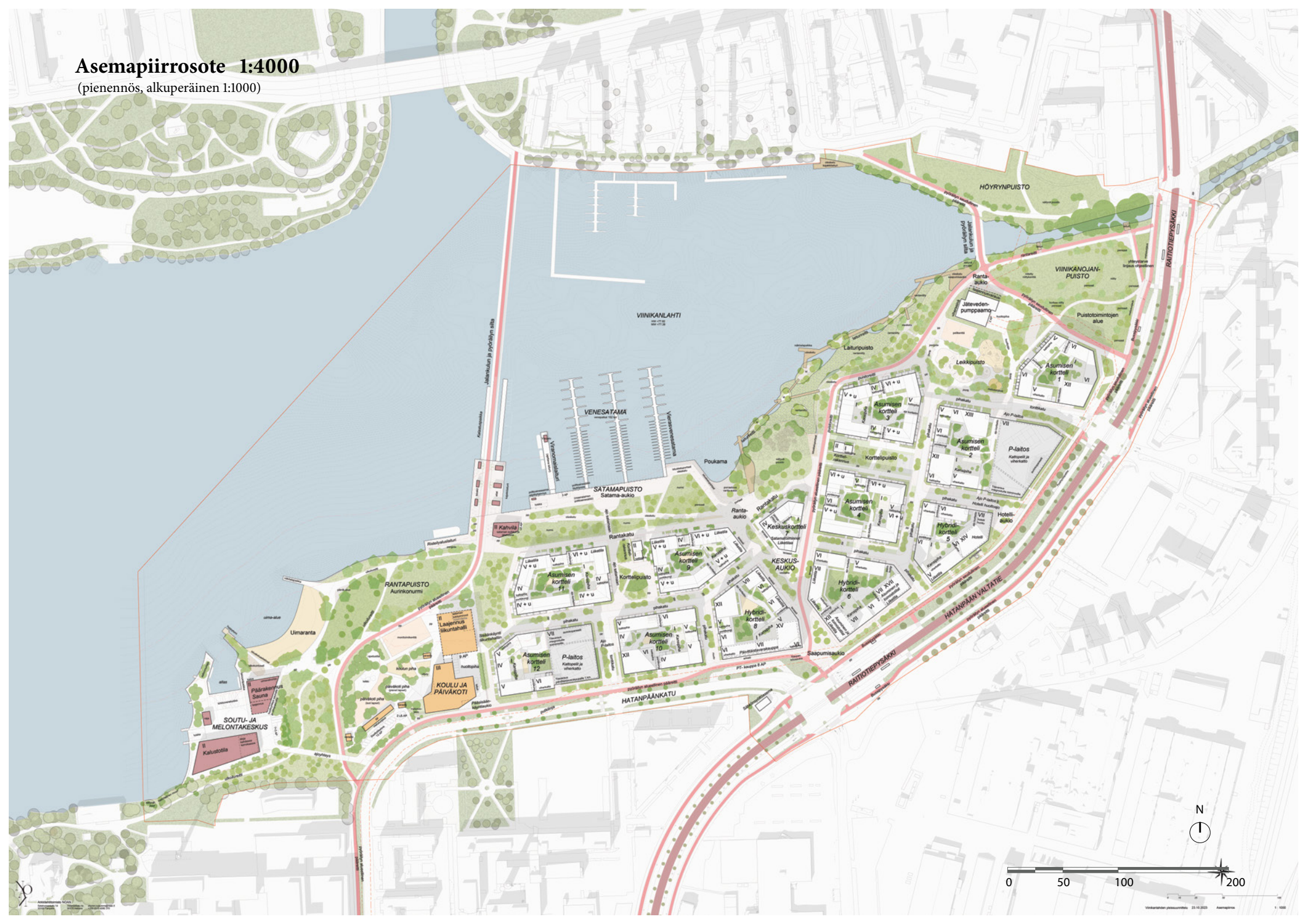
Kortteli- ja viheralueet

Saapuminen alueelle

Asemapiirrosote 1:4000

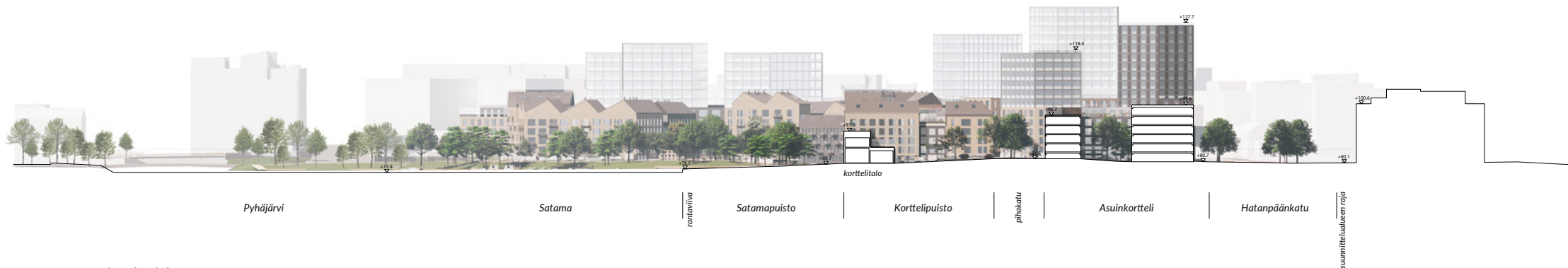
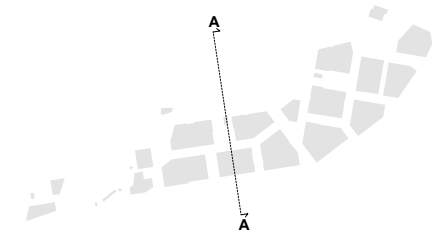
(piennös, alkuperäinen 1:1000)

Ratinan tunnelin jatkeena keskustasta Hatanpään valtatielle. Uudet sillat kehittävät kaupunkirakennetta laajalla vaikutusalueella keskustasta etelän suuntaan. Alueen sisäiset pääreitit kulkevat keskusaukion kautta, julkisten palvelujen ohi tai rantapuistoihin tukeutuen.

Hatanpään valtatie eteläisemmän raitiotiepysäkin kohdalla aukiolta rantaan muodostuu aukiosarja, joka päättyy ranta-alueeseen. Rantaviiva mukailee suunnittelualan itäosassa nykyistä rantaviivaa, jota levennetään pienellä pengertäytöllä ja Viinikanojan

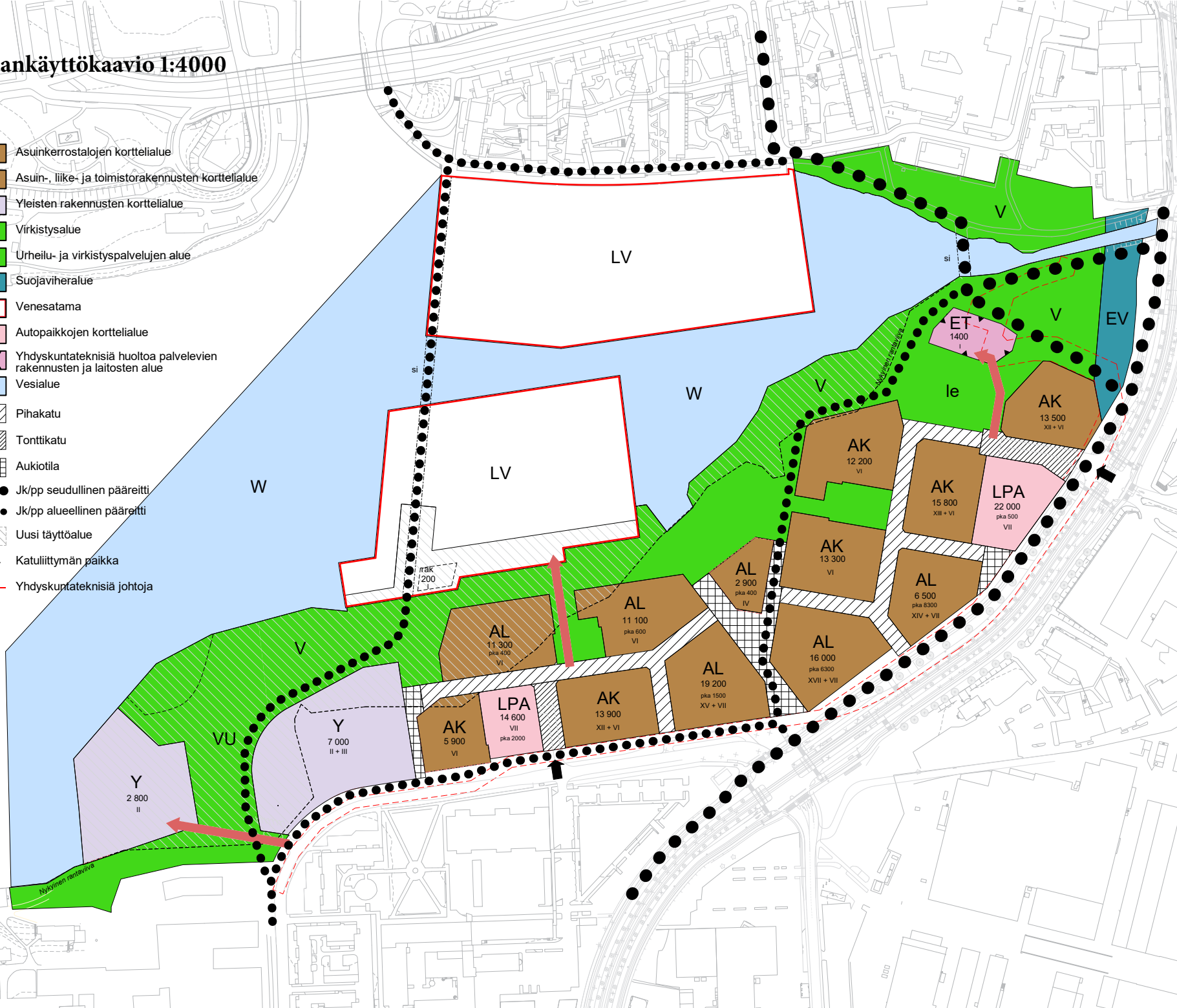
vanhaa puustoa sekä rantapuistoa pyritään säästämään. Ponttiseinällä toteutettavat maantäytöt keskitetään matalimpaan kohtaan alueen keski- ja länsiosaan, mikä mahdollistaa toteutettavan korttelirakenteen sekä lyhentää vesistö sillan pituutta. Suunnittelualan länsipään rantojen pengertäytöt antavat lisäksi joustavaa lisätilaa koulun ja päiväkodin sekä soutu- ja melontakeskuksen toiminnoille. Länsipään täytöt mahdollistavat monipuolisen kaikkia käyttäjiä palvelevan vapaa-ajan palvelukeskittymän sekä lisäksi ekologisen yhteyden parantamisen.

Alueleikkaus A-A

Maankäyttökaavio 1:4000

- AK Asuinkerrostalojen korttelialue
- AL Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue
- Y Yleisten rakennusten korttelialue
- V Virkistysalue
- VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue
- EV Suojaviheralue
- LV Venesatama
- LPA Autopaikkojen korttelialue
- ET Yhdyskuntateknisiä huoltoja palvelevien rakennusten ja laitosten alue
- W Vesialue
- Pihakatu
- Tonttikatu
- Aukiotila
- Jk/pp seudullinen pääreitti
- Jk/pp alueellinen pääreitti
- Uusi täyttöalue
- ➔ Katuliittymän paikka
- - - Yhdyskuntateknisiä johtoja

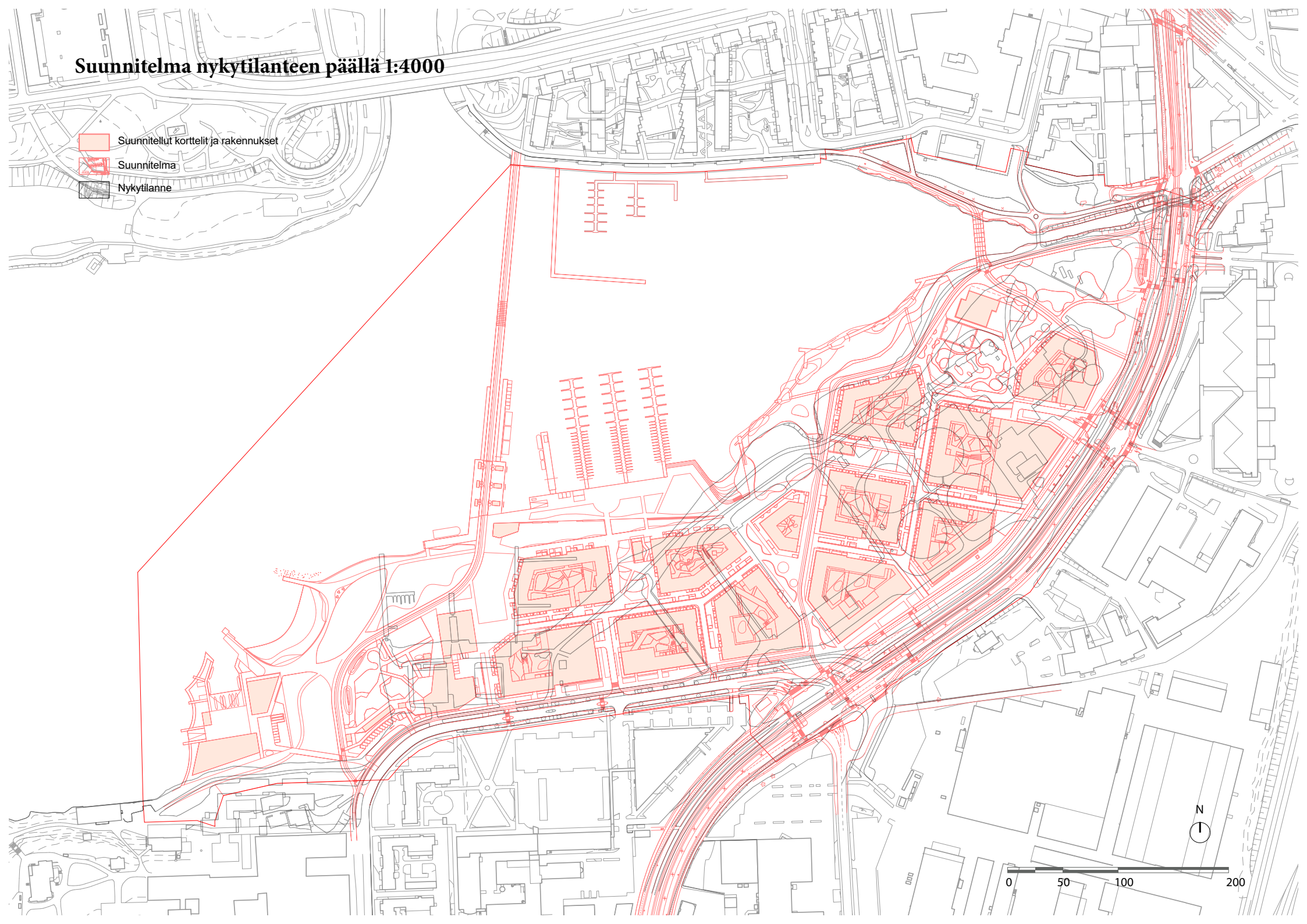

Ilmakuva Hatanpään suunnasta

Suunnitelma nykytilanteen päällä 1:4000

- Suunnitellut korttelit ja rakennukset
- Suunnitelma
- Nykytilanne

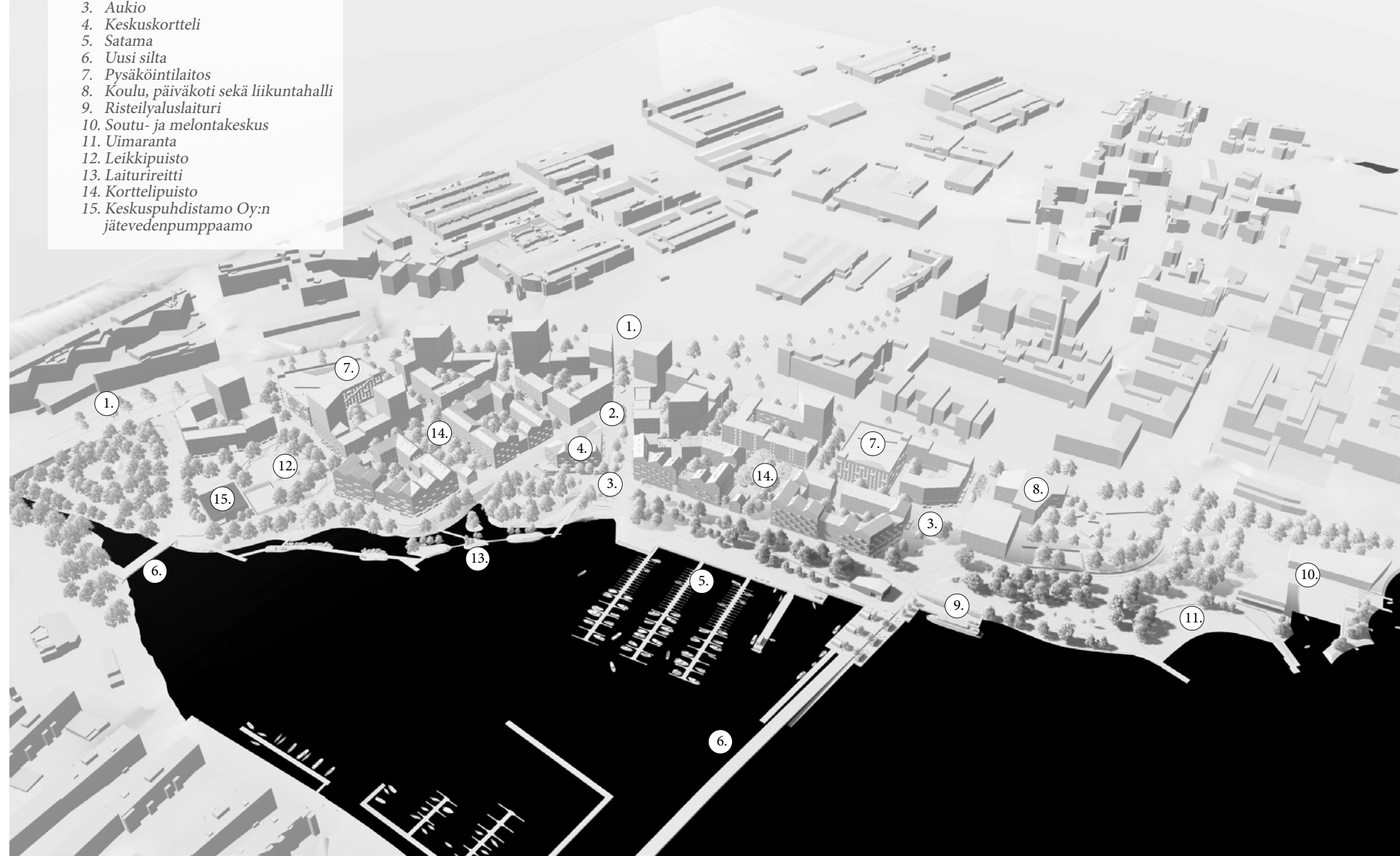

Ilmakuva koillisesta Viinikanlahdelle

Toiminnot alueella

1. Raitiotiepysäkki
2. Keskusaukio
3. Aukio
4. Keskuskortteli
5. Satama
6. Uusi silta
7. Pysäköintilaitos
8. Koulu, päiväkoti sekä liikuntahalli
9. Risteilyaluslaituri
10. Soutu- ja melontakeskus
11. Uimaranta
12. Leikkipiisto
13. Laituri
14. Korttelipiisto
15. Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpumppaamo

Ilmakuva keskustan suunnalta Viinikanlahdelle, nykytila

Ilmakuva keskustan suunnalta Viinikanlahdelle, suunnitelma

2.3 Suunnitelman kuvaus

Kaupunkirakenne

Viinikanlahti on kaupunkirakenteeltaan tehokas umpikortteleiden sarja. Korttelitypologia on ottanut vaikutteita Tampereen keskustan kortteleista ja asemakaavahistoriasta.

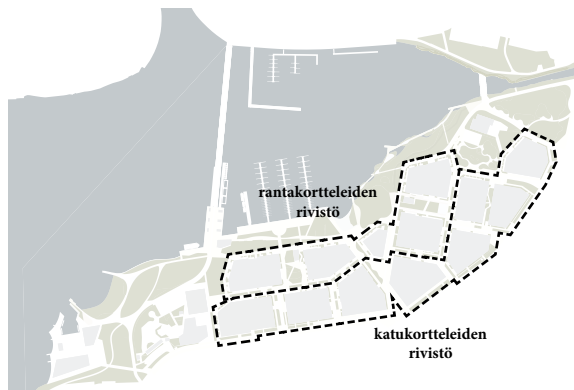
Umpikorttelitypologia on sovitettu uuden järvenrantakaupunginosan tarpeisiin muokkaamalla umpikortteleita haluttuja näkymiä ja yhteyksiä tukevaksi. Itäiseen ja läntiseen aluelohkoon jakautuva umpikortteleiden kokonaisuus antaa alueelle selkeän rakenteen. Se luo Viinikanlahdelle tiiviin, keskustamaisen ja kaupunkikuvallisesti rikkaan ympäristön aivan rannan ja Tampereen keskusta-alueen tuntumaan.

Viinikanlahden kaupunkirakenne muodostuu vapaamuotoisessa katukoordinaatistossa sijaitsevista urbaaneista korttelialueista, joiden yhteydet nojaavat julkiseen liikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn. Korttelit ryhmittyvät julkisen liikenteen pysäkeille johtavien pääreittien ympärille. Tehokkain kaupunkirakenne painottuu Hatanpään valtatievarrelle ja alueen tärkeimmän raitiotiepysäkin tuntumaan. Alueen keskusaukio ja keskuskortteli sijoittuvat korttelirakenteen keskelle ja alueen sisäiset pääreitit kulkevat niiden vierellä.

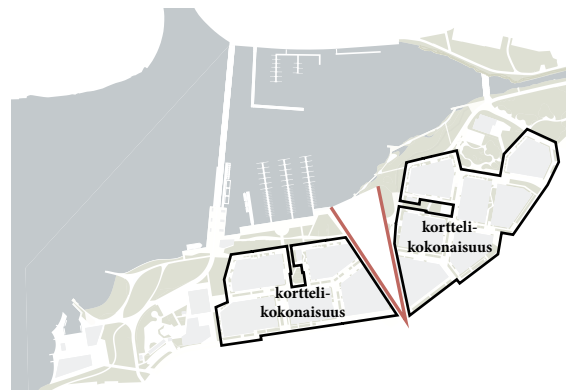
Rakentamisen volyyymi madaltuu rantaa

kohden tehokkaista katukortteleista rannan puolen matalimpiin rantakortteleihin. Pohjoisosassa kaupunkirakenne rajoittuu Viinikanojan puistoympäristöön, jossa sijaitsee uusi jätevedenpumppaamo ja siihen liittyvät siirtoviemäriinjat.

Sarviksenpuiston kohdalla rakentamisen ja maiseman suhde muuttuu. Tiivis korttelirakenne loppuu koulun, päiväkodin ja liikuntahallin julkisiin rakennuksiin ja länsipäässä alueen luonnetta hallitsevat julkiset puistoalueet ja vapaa-ajan toiminnot. Soutu- ja melontakeskuksen rakennukset nivoutuvat kaupunkirakenteessa osaksi eteläistä Hatanpään sairaala-alueetta.

Ranta- ja katukortteleiden rivistö

Kaksi korttelikokonaisuutta ja keskiakseli

Korttelirakenne jatkuu Sarviksenpuiston kohdalle

Liittyminen kaupunkirakenteeseen

Kaupunkikuva

Viinikanlahden korttelirakenne jakautuu kaupunkikuvallisesti rannan puoleisiin rantakortteleihin ja Hatanpään valtatie-urbaaneihin katukortteleihin. Kummallakin korttelityypillä on oma kaupunkikuvallinen luonteensa.

Viinikanlahden järvimaisemaa hallitsee porraskattoisten rantakorttelien silhuetti. Rantakorttelit muodostavat kaupunkijulkisivun järven yli keskustan suuntaan. Sahalaitainen kattomuoto luo vahvan ja mieleenpainuvan kaupunkikuvallisen ilmeen järven puolelta katsottuna. Rantapuistossa liikutta-

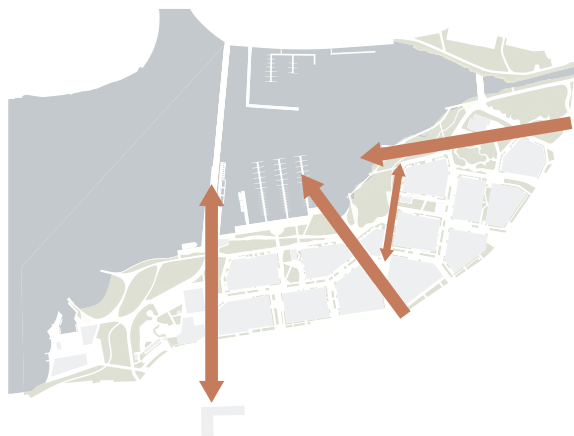
essa katukorttelien korkea rakentaminen jättyy harjakattojen taakse eikä korkea rakentaminen hallitse näkyviä rannassa.

Tasakattoiset katukorttelit toimivat jalustoina korkealle rakentamiselle. Hatanpään valtatie- ja -kadun varrella korkea rakentaminen rytmittää kadun varren kaupunkikuvaa.

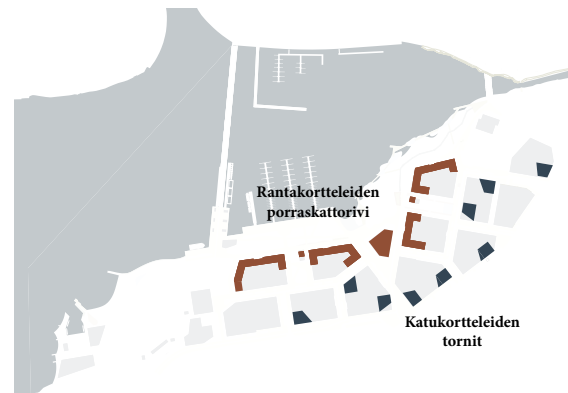
Keskuskortteli muodostaa keskusaukiolle liikkuksen solmukohtaan kaupunkikuvallisen kohokohdan. Muusta rakenteesta poikkeava keskusrakennus korttelirakenteen taitekohdassa jäsentää aukiota ja näkyy kaikista

päätuulosuunnista alueelle saavuttaessa. Kattomuoto kruunaa rakennuksen ja merkitsee alueen keskeistä paikkaa.

Koulukorttelin julkinen rakentaminen muodostaa kaupunkikuvallisesti merkittävän kohdan ja maamerkin alueen länsipäähän. Rakennus näkyy järven suuntaan osana suurmaisemaa sekä muodostuu Hatanpääkadun suunnasta katsottuna päätteeksi Viinikanlahden alueelle. Soutu- ja melontakeskuksen rakennukset madaltuvat kohti Hatanpäättä. Rakennusten kattomuotojen harjat nousevat kohti keskuksen kahta pääsaapumissuuntaa.

Keskeiset näkömälinit ja akselit

Arkitehtoniset pääelementit

Tiilen tai puun käyttö julkisivuissa

Näkymä pitkältä kevyen liikenteen sillalta Viinikanlahden sataman suuntaan.

Näkymä satamasta.

Kaupunkikuvalliset piirteet

Kerroskorkeudet

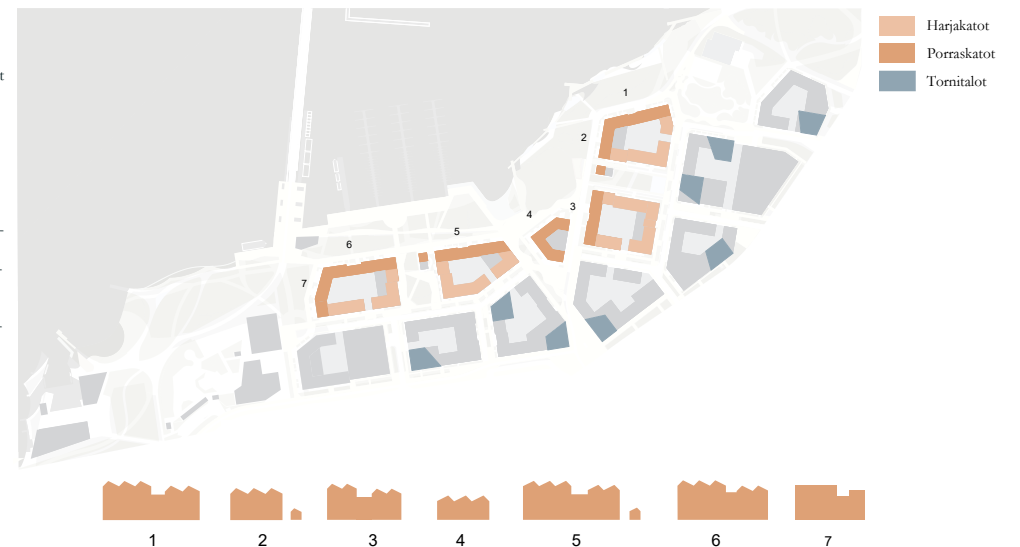
Kattotyypit

Materiaalit ja väritys

Harjakatot ja tornitalot

Kortteleiden kaupunkikuvalliset periaatteet

Viinikanlahden alueelle muodostuu keskusaukion molemmin puolin kaksi korttelikokonaisuutta, joilla kummallakin on omat korttelipuistonsa. Korttelipuistot toimivat ensisijaisesti korttelikokonaisuuksien asukkaiden omana puistoalueena ja julkisena kaupunkitilana. Puistoissa on myös yhteistiloina toimivat korttelitalot.

Alueen pääkatujen ja rantapuiston väliin ei muodosteta suoria katuyhteyksiä korttelialueen halki. Rakenne suojaa kortteleita ja rantapuistoa Hatanpään valtatieltä ja -kadulta tulevalta katumelulta. Korttelikokonaisuuksilla on omat pysäköintilaitoksensa, joihin voidaan sijoittaa erilaisia asumista palvelevia toimintoja, kuten kierrätyspisteitä, ruokanoutopisteitä, postin lähetyksien noutopisteitä ja lisää pysäköintitilaa polkupyörille, taakkapyörille ja muille kevyen liikenteen kulkuvälineille. Pysäköintilaitoksiin voidaan sijoittaa myös uudenlaisia liikenteen ja liikkumisen, palveluiden, vapaa-ajan tai infrastruktuurin tiloja.

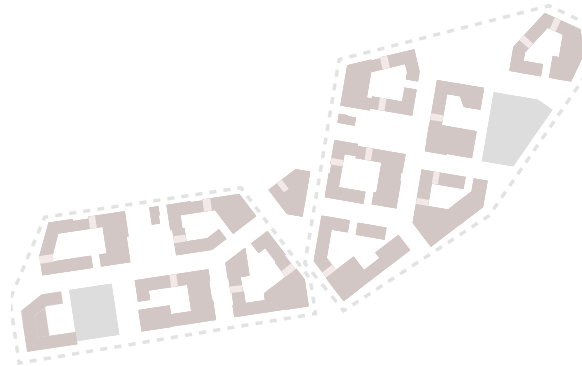
Korttelirivistöt jakautuvat rakennusmassoittelultaan rannan suuntaisesti katu- ja rantakortteliriviin. Katukorttelit ovat kooltaan suurempia. Niiden arkkitehtuuri mahdollistaa monipuolisia ratkaisuja, kuten tornitaloja jalustojen päälle sekä suuria liiketiloja katutasoon. Rantakorttelit ovat sen sijaan järven suuntaan porraskattoisia, materiaalimaailmaltaan punatiilisiä kortteleita. Porras- ja harjakattoja rytmittävät kattopihat. Kattojen harjat kääntyvät pihakatujen puolelle vahvistaen rantakortteleiden rannan puolen fasadia.

Rantakortteli

Katukortteli

Korttelirakenne

Alueen itä- ja länsipäähän muodostuu kaksi korttelikokonaisuutta pysäköintitaloineen. Korttelit ovat rakenteeltaan umpinaisia massoja, jotka on rikottu yhdellä avauksella sekä porttikongeilla. Umpikortteleiden suljetut kulmat luovat osaltaan kaupunginosalle urbaania identiteettiä.

Korttelikokonaisuus

1. Korttelipuisto
2. Korttelipuiston rakennus
3. Yhteistilat korttelipuiston ympärillä
4. Korttelikokonaisuuden pääkatu ja pysäköintilaitos
5. Korttelirakenne melusuojana rantapuistoon

Elävä kivijalka ja korttelitason periaatteet

Keskeisiin kortteleihin tavoitellaan kaupunkikeskustamaista elävää katutasoa ja toimintoiltaan monipuolista kivijalkaa. Alue painottuu asumiseen ja liiketilat sijoittuvat pääosin alueen keskusaukion ja Hatanpään valtatie varteen sekä sataman tuntumaan. Katutason toimintoihin on kiinnitetty erityistä huomiota, sillä maaperän sekä pinta- ja pohjavesien takia alueelle ei voida rakentaa maanalaisia rakenteita. Kortteleiden kivijalat muodostaisivat mykkiä julkisivupintoja, jos varastot, tekniset tilat ja väestönsuojat sijoitettaisiin katutasoon ja pelkästään rakennusten kivijalkaan. Elävän katutason varmistamiseksi häkkivarastot sijoitetaan kerroskohtaisesti varastoihin ja väestönsuojat ensisijaisesti pihakannen alle sisäpihoille. Väestönsuoja toimii korttelin pyörävarastona, jonne on hyvä yhteys sisäpihan kautta. Päälle muodostuva pihakansi lisää hieman suoran auringonvalon määrää muutoin varjoisilla sisäpihan oleskelualueilla.

Rakennusten katutasoon sijoitetaan asumista, yhteistiloja ja liiketiloja. Katutasoon avautuvien asuntojen yksityisyyttä lisätään korttelin ulkoreunoja kiertävällä terassivyöhykkeillä sekä katutasosta korotetulla maantasokerroksella.

Korttelipuistojen korttelitalot voivat toimia yhteistiloina ja ne voidaan yhdistää viereiseen kortteliin kevein rakentein, esimerkiksi pergolalla tai lasitetuin katosrakentein.

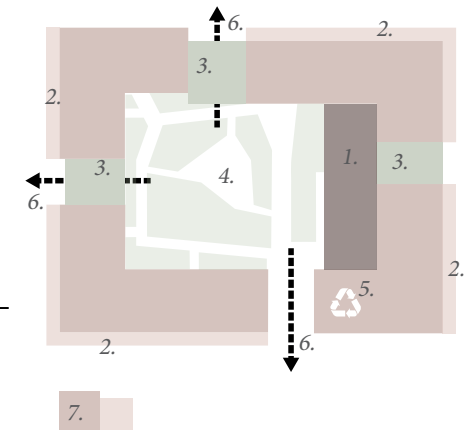
Maantasen toimintojen ja aputilojen periaate

Korttelin toimintojen periaate

1. Pihakannet / VSS / pyörävarastot
2. Asuntojen maantasoterassit
3. Kattopiha
4. Maanvarainen piha

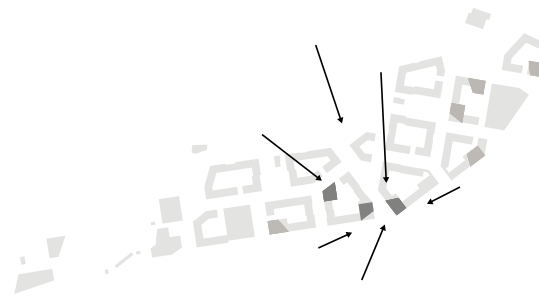

1. Pihakannet / VSS / pyörävarastot
2. Asuntojen maantasoterassit
3. Kattopiha
4. Maanvarainen piha
5. Jätehuone ja tekniikkakeskus
6. Porttikongit ja korttelin aukotukset
7. Korttelitalo

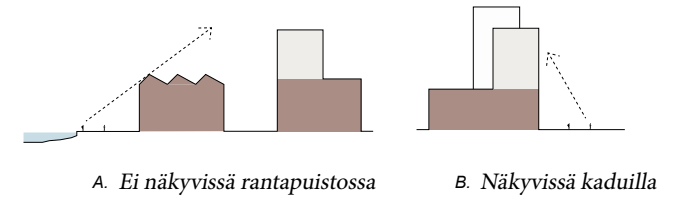
Korkea rakentaminen

Viinikanlahden alue erottuu kaupunkikuvassa Tampereen keskustan uutena eteläisenä reunana. Viinikanlahden 12–17-kerroksinen korkean rakentamisen arkkitehtuuri viestii kaupunkikuvallisesti asumisen alueesta ja erottuu typologialtaan keskustan muusta korkeasta rakentamisesta.

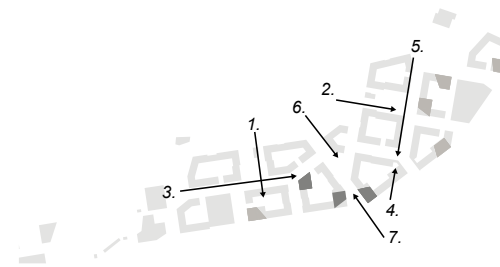
Viinikanlahden korkea rakentaminen sijoittuu Hatanpään valtatievarrelle. Se jatkaa kehittyvää korkean rakentamisen vyöhykettä keskustaa halkovan rautatiealueen tuntumassa. Valtatien varrella olevat korttelit toimivat jalustoina korkealle rakentamiselle. Materiaalivaihdos ja julkisivukäsittely erottaa tornit jalustoistaan. Pääraitiopysäkin viereinen matala torni poikkeaa muista torneista kaupunkikuvallisesti, kun tornin vaalea julkisivu on ulotettu poikkeuksellisesti maantasoon asti merkitsemään pääpysäkin ympäristöä. Korkean rakentamisen volyymi kasvaa kohti keskeistä raitiotiepysäkkiä ja madaltuu rantoja kohti. Korkeat tornit ryhmittyvät alueen keskelle, ja ne näkyvät alueella useista suunnista näkymäpäättinä. Rantaosuuksilla tornit jäävät taka-alalle ja harjakatot rytmittävät tornien näkymistä rannalla. Torneissa ei ole jalustaosien tapaan ulokeparvekkeita, vaan tornien parvekelinjat ovat yhtenäisiä vyöhykkeitä tai sisäänvedetyt.

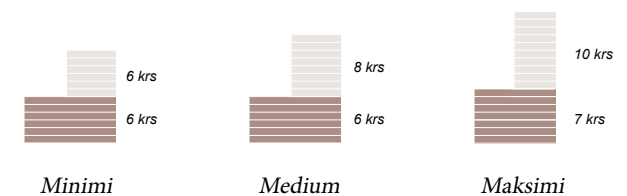
Korkean rakentamisen painopiste

Korkean rakentamisen näkyvyys

Korkean rakentamisen sijoittumisperiaatteita

Korkean rakentamisen suhde jalustaan

Aluejulkisivut ja -leikkaukset

Rantapuisto

jalankulun ja pyöräilyn
sillat

Laituripuisto

Porrastuva
ranta-aukio

Aluejulkisivu Pyhäjärvelle

Soutu- ja melontakeskus

Koulu- ja päiväkot

Liikuntahalli

P-laitos

Aluejulkisivu Hatanpään valtatielle

Koulu ja päiväkot

Asuinkortteli / pysäköintilaitos

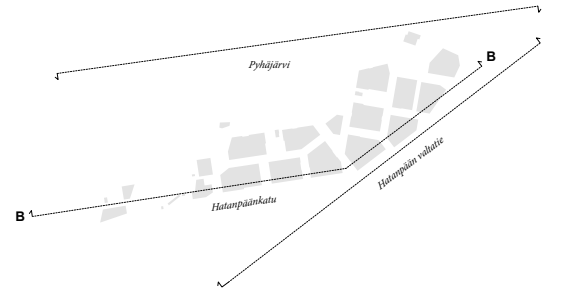
toritkatu

Asuinkortteli

pihdekatu

Asuinkortteli

Alueleikkaus B-B

Satama / Rantapuisto

jalkenkulun ja pyöräilyn silta

Rantapuisto

Soutu- ja melontakeskus

Saapumisaukio

P-laitos

Viinikanlahdenpuisto

keskusaukio

Asuinkortteli

pihkatu

Asuinkortteli

pihkatu

Pysäköintilaitos / asuinkortteli

tonttikatu

Asuinkortteli

Viinikanlahden pääaukiosarja päättyy allasmaiseksi rakennettuun järvenpoukamaan, jossa pääsee laskeutumaan lähelle vedenpintaa.

abborretum KIOSKI

Liikennejärjestelmä

Viinikanlahden katuverkon ratkaisut perustuvat kestäviin liikkumismuotoihin. Tampereen keskustan läheisyys, raitiotie ja alueen oma kaupunkirakenne kannustavat kestävien kulkumuotojen käyttöön. Viinikanlahdesta rakennetaan ensisijaisesti raitiotiehen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuva kaupunginosa. Alue on silti myös autolla hyvin saavutettava.

Joukkoliikenteen selkärankana toimii Hatanpään valtatielle mitä todennäköisimmin rakennettava raitiotie, joka yhdistää Tampereen Pirkkalaan. Raitiotiepysäkkejä on kaksi, toinen lähellä Viinikanojaa ja toinen lähellä Hatanpääkadun risteystä. Näistä jälkim-

mäinen on Viinikanlahden alueen pääpysäkki, jolta on joukkoliikenteen liityntäyhteys Hatanpään sairaalalle. Raitiotiepysäkit on kytketty kävelyn ja pyöräilyn pääreitteihin ja otettu huomioon niin kaupunkirakenteen kuin kaupunkikuvankin suunnittelussa.

Viinikanlahden kävely- ja pyöräily-yhteydet keskustaan on toteutettu kahdella uudella vesistösilalla. Pidempi silta S1 kytkee asemakaava-alueen länsiosat Ratinanrantaan ja edelleen Laukonsillalle. Lyhyempi silta S2 toimii yhteytenä Höyrypuiston kautta Ratinan tunnelin sekä Voimakadun suuntaan. Pyöräilyn pääreitit on suunniteltu siten,

että Viinikanlahden ranta-alueet voidaan osoittaa hitaalle liikkumiselle ja oleskelulle. Pyöräilyn seudullinen pääreitti kulkee Hatanpään valtatiellä, josta haarautuu yhteydet Viinikanojanpuistosta S2-sillalle kohti Voimakatua ja Ratinan tunnelia sekä Viinikanojalle kohti Viinikkaa. Hatanpääkadun alueelliselta pääreitiltä johdetaan alueelliset pääreitit koulun länsipuolelta S1-sillan kautta Laukonsillan suuntaan ja Keskusaukiolta S2-sillan kautta Ratinan tunneliin. Pyöräiliikenteen paikallisreitit kulkevat pihakatualueiden ajoradoilla tai puistoissa.

Keskittetyt pyöräpysäköintiratkaisut on in-

Pyöräilyn pääreitit alueella

Asumiselle rauhoitetut korttelialueet pihakaduilla

Ajo kortteleihin ja pysäköintilaitoksiin

tegroitu korttelirakenteeseen. Asuin- ja liikekortteleiden oma pyöräpysäköinti sijoitetaan keskitetysti kortteleissa. Sisäpihojen pihakansien alle on osoitettu korttelin yhteiset laadukkaat pyörävarastot. Osa paikoista osoitetaan porttikongeihin ja sisäpihoille. Yleisiä tai kortteleiden pysäköintiä lisänä palvelevia pysäköintiratkaisuja voidaan integroida osaksi alueen pysäköintilaitoksia. Rantapuistoon ja keskeisiin toiminnallisiin sijainteihin tulee julkisen pyöräpysäköinnin ja kaupunkipyörien paikat mm. vapaa-ajan toimintoja ja asiointia varten. Pieniä määriä pyöräpysäköintipaikkoja tarvitaan myös katutilaan kortteleiden liiketiloissa asiointia varten.

Alueen ajoneuvoliikenne kytkeytyy ympäröivään katuverkkoon Hatanpään valtatieltä ja Hatanpäänkadulta osoitetun kahden tonttikatuliittymän kautta. Katuliittymien välittömään läheistyyteen on sijoitettu alueen kaksi pysäköintilaitosta. Asuinkorttelien väliset katualueet ovat pääosin autoliikenteeltä rauhoitettuja alueen sisäisiä pihakatuja, joilla on sallittu lyhytaikainen pysähtyminen kort-

telissa asiointia varten. Pihakatualueelle on suunniteltu muutamia pysähtymispaikkoja. Liikuntaesteisten pysäköintipaikat on osoitettu joka kortteliin.

Huolto- ja pelastusajolla on pääsy kaikille katualueille suunnittelualueella sekä kortteleiden ulkoreunoille puiston puolella. Huololle on varattu tiloja katusuunnittelussa lyhytaikaiselle pysähtymiselle. Alueen liiketilat huolletaan katualueelta tai aukioilta.

Pelastusajolle on osoitettu reitit ja pelastuspaikat rakennusten ulkokehiltä. Sisäpihalla pelastautuminen hoidetaan omatoimisesti ja ratkaistaan tarkemmassa toteutussuunnittelussa rakennussuunnittelun keinoin. Pelastusajon hyökkäysreitit kulkevat Hatanpäänkadulta ja Hatanpään valtatieltä.

Päiväkodille ja koululle osoitetaan yksisuuntainen saattopysäköintijärjestely tontin lounaiskulmaan. Soutu- ja melontakeskukselle osoitetaan Hatanpäänkadulta huoltoajoväylä, joka toimii myös pyöräliikenteen paikallisverkon osana.

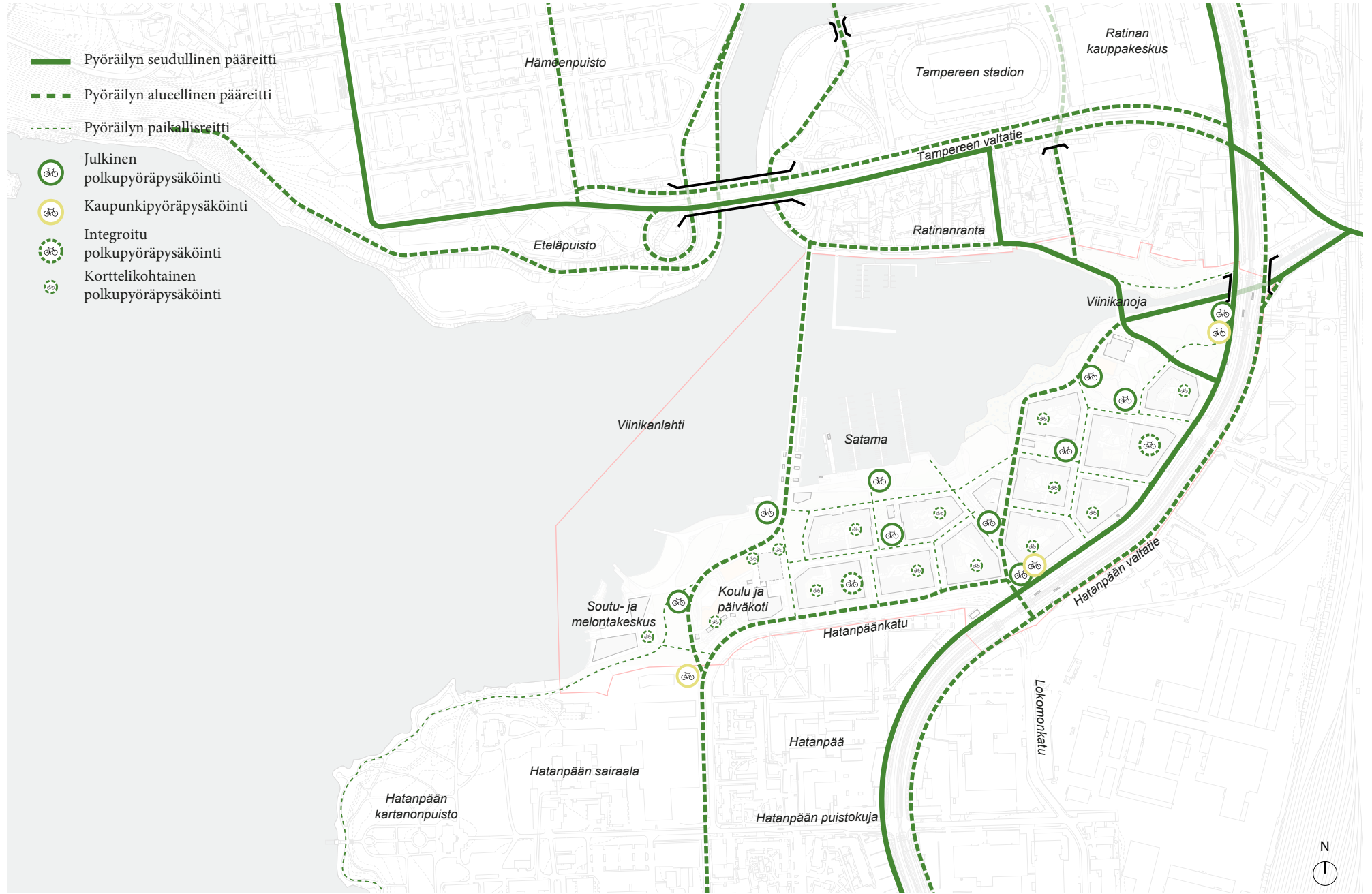
Sataman liikenne kulkee Hatanpäänkadun katuliittymän kautta korttelialueen läpi satamaan. Jätevedenpumppaamon huoltoajolle pohjoispäässä on osoitettu ajoyhteys alueen sisäisen katuverkon kautta.

Asuinkortteleiden autopysäköinti on keskitetty kahteen maanpäälliseen pysäköintilaitokseen, jotka ovat joustavia tulevaisuuden muutostarpeille. Myös asiointi-, työmatka- ja vapaa-ajan pysäköinti keskitetään pysäköintilaitoksiin, mikä on huomioitu laitosten pysäköintipaikkojen määrissä. Pysäköintilaitosten yhteyteen on integroitu pyöräpysäköintiä ja varattu tilaa aluetta palveleville muille toiminnoille. Pysäköintilaitosten toteutus on mahdollista vaiheistaa alueen kehittymisen mukana ja todellisen tarpeen mukaan. Laitosten kattopinnat ovat käytävissä muille toiminnoille, joita voivat olla esimerkiksi liikunta- tai muita vapaa-ajan palveluita, kasvikattoja ja aurinkopaneeleita tai ilmalämpöpumppuja.

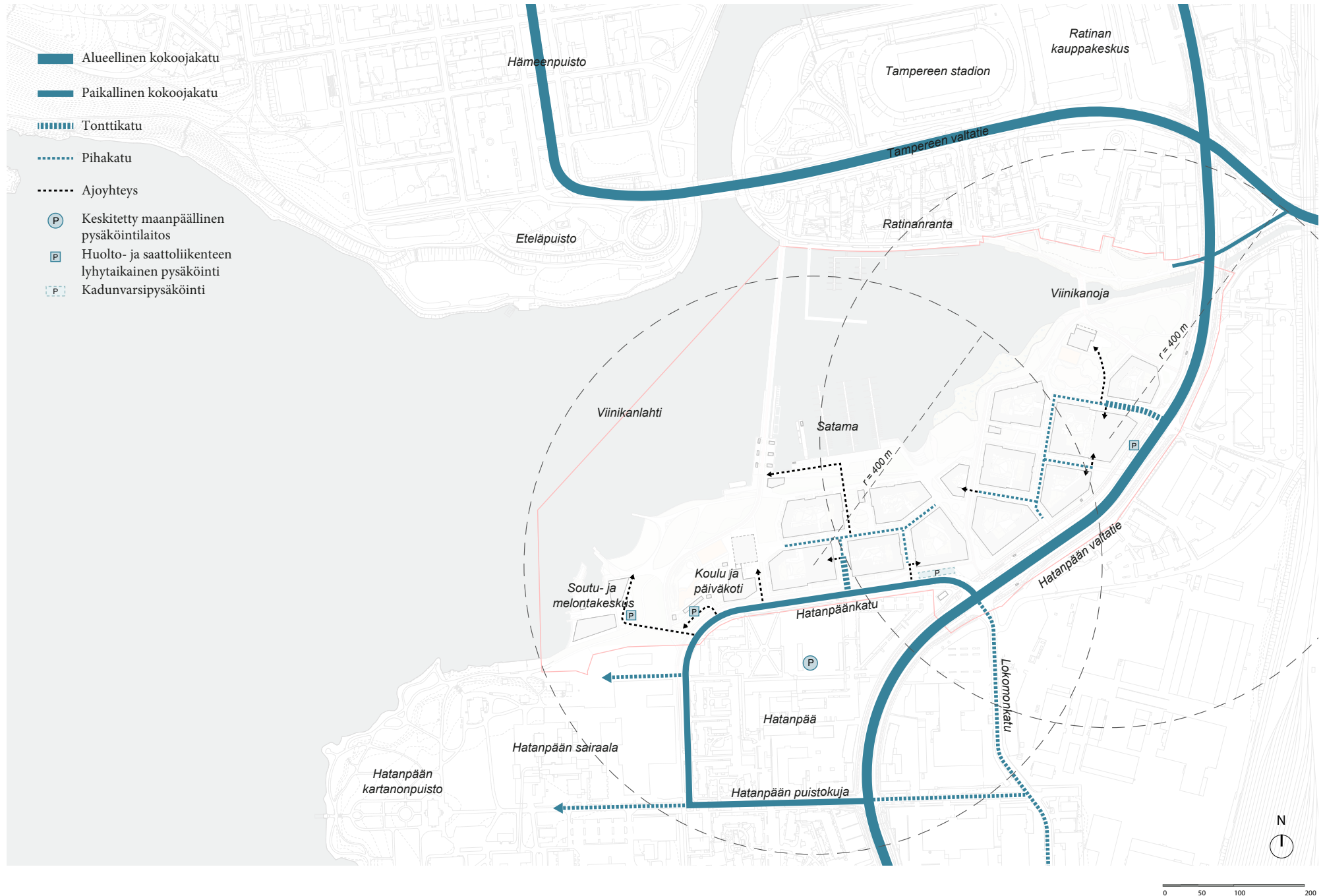
Kävely

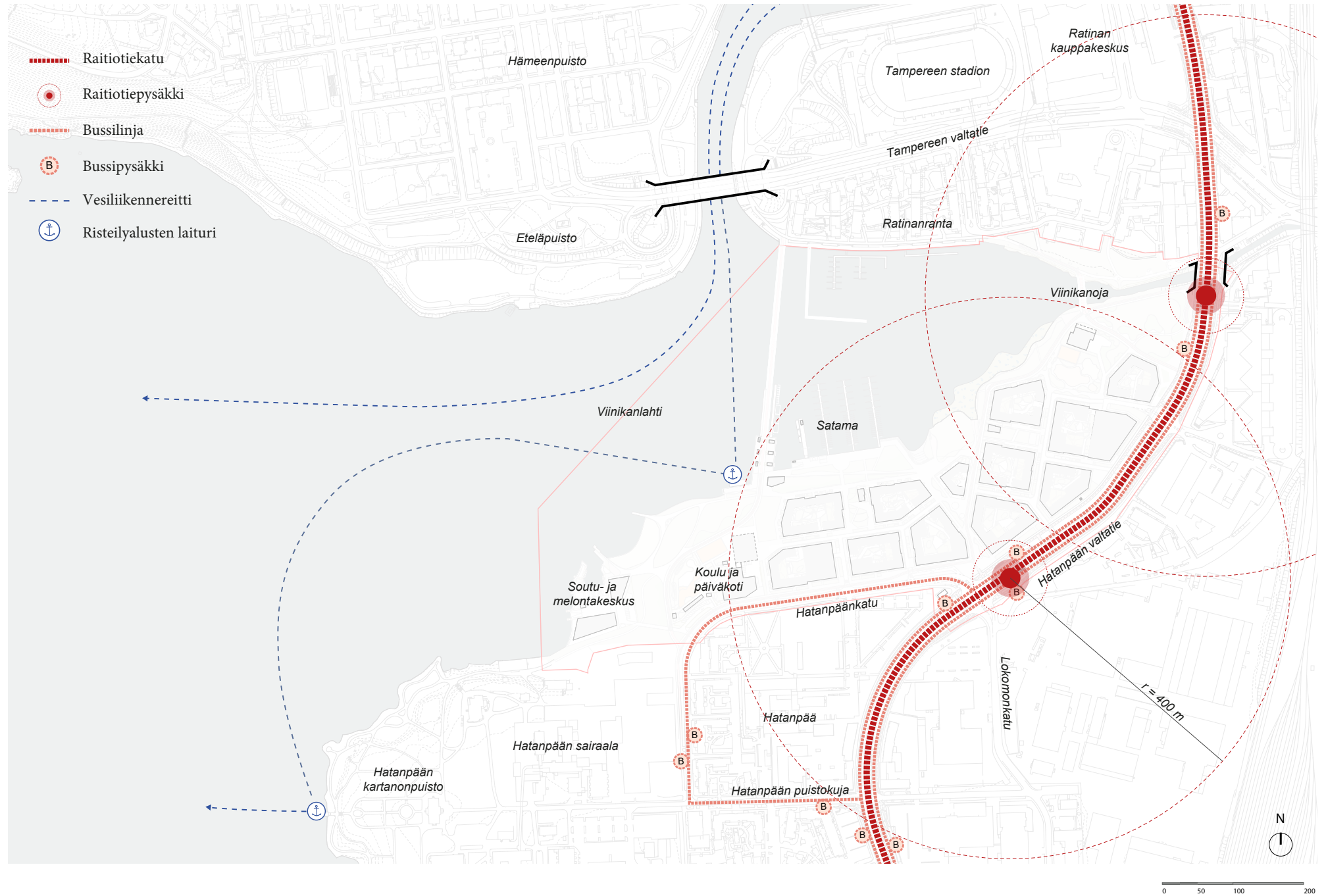
Pyöräliikenne

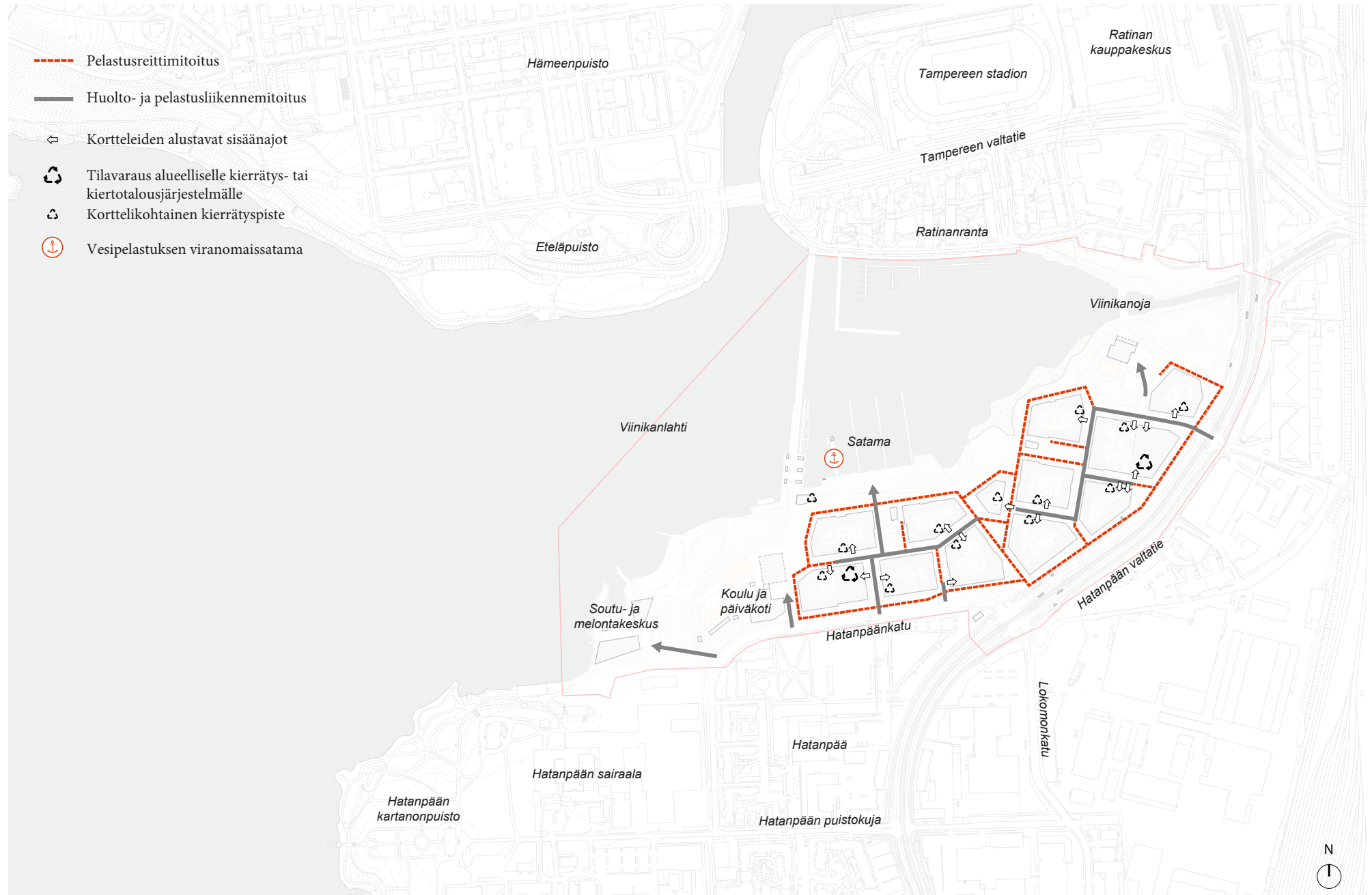
Autoliikenne ja pysäköinti

Joukkoliikenne

Huolto- ja pelastusliikenne

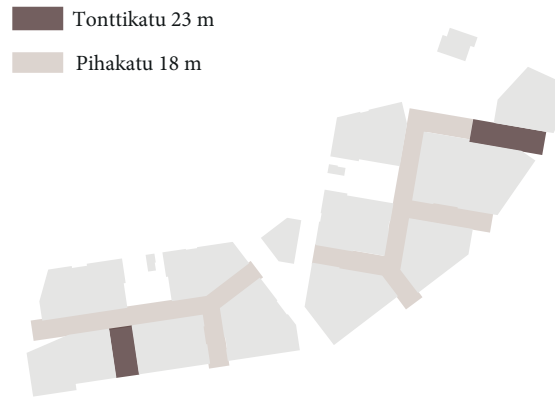

0 50 100 200

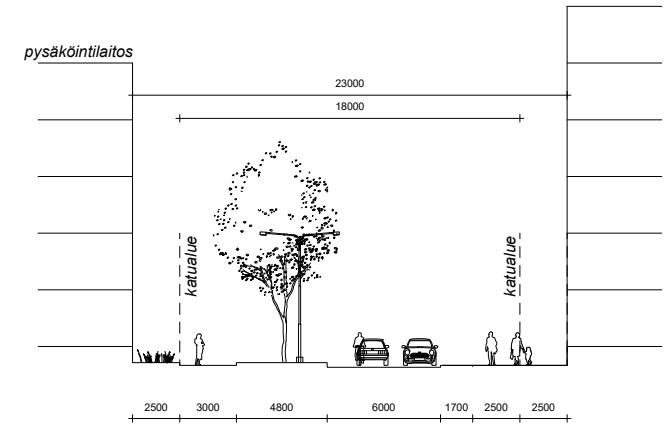
Katutila ja katupoikkileikkaukset

Viinikanlahden katuverkko voidaan jakaa liikenteellisen hierarkian sekä katujen julkisuus-hierarkian perusteella kahteen eri katutyypiin: tonttikadut ja pihakadut. Lisäksi yleisillä alueilla on reittejä, joita pelastusliikenne sekä sataman ja jätevedenpumppaamon huoltoliikenne voivat käyttää. Kortteleiden sisäinen katutila muodostuu liikenteeltä rauhoitetuista pihakaduista. Pihakaduilla sallitaan ajo kortteille ja lyhytaikainen pysähtyminen esimerkiksi muuton tai kuljetuksen ajaksi. Myös huolto- ja pelastusajo on sallittu.

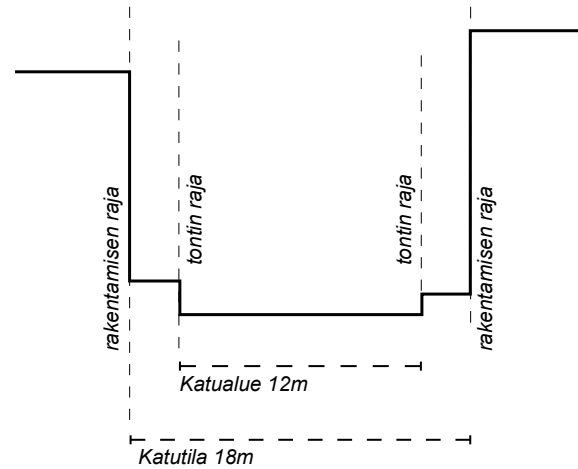
Pihakadun katutila muodostuu kortteleiden välisestä 18 metriä leveästä alueesta, jossa näkyvänä elementtinä on maantasokerroksen asumisen maantasosta nostetut terassit, kivijalkaan toteutetut liiketilat sekä katuvihreä. Terassit muodostavat katualueen molemmille reunoille 2,5 metriä leveän vyöhykkeen asumisen ja yleisen katualueen välille. Katualue rajautuu terassialueiden ulkoreunassa kulkeviin kortteleiden tonttirajoihin. Katualueeksi muodostuu 13 m leveä tila, jonka alueella kuljetetaan kunnallistekniset infraverkostot sekä hulevedet.

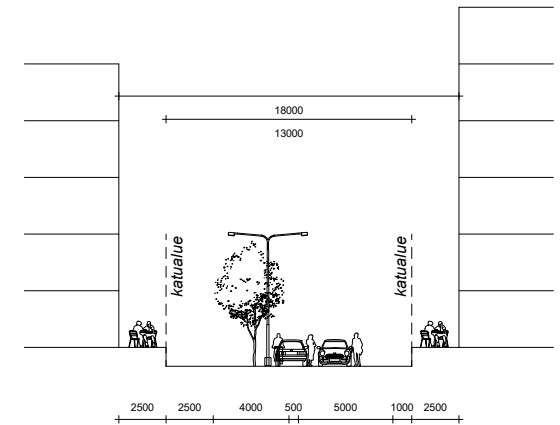
Katutyypit

Tonttikatu

Katutilan periaate pihakaduilla

Pihakatu

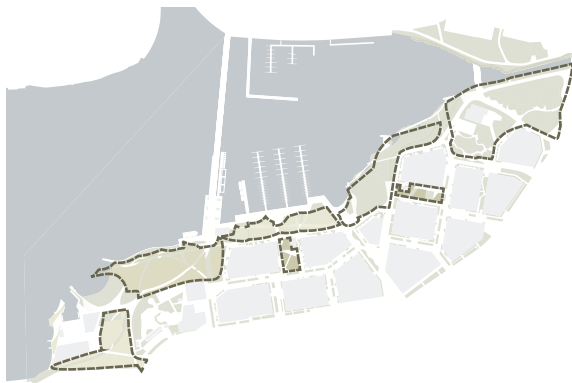
Viher- ja sinirakenne

Vihreät rannat kehystävät Tampereen tiivistä, Pyhärannan rantoja myötäilevää kaupunkirakennetta. Viinikanlahden alue on osa tätä kehystä, ja sen läpi kulkee keskustan rantojen virkistysreitistö. Rannat ovat sekä toiminnallisesti että maisemarakenteellisesti tärkeimpiä viher- ja virkistysverkon alueita Tampereen keskustassa ja sitä ympäröivässä kaupunkirakenteessa.

Viinikanlahden viher- ja sinirakenteen sydän on katkeamattomana läpi koko alueen jatkuva

julkinen rantapuisto. Se kulkee Viinikanojan suulta Hatanpään puistoalueille vähintään noin 30 metriä leveänä viher- ja virkistysalueena. Rantapuisto toimii ekologisena yhteytenä ja eheyttävänä osana kaupungin laajempaa viherverkkoa. Rantaviivan käsittely muuttuu rannan toimintojen ja luonteen mukaan. Rantaviivan maisemallinen rytminvaihdos tapahtuu alueen keskeisen aukion ja rantaviivan poukaman kohdalla ja toisen kerran pitkän vesistösillan kohdalla.

Viinikanojan ympäristössä rantapuisto on ratkaisultaan joustava ja avarat puistotilat mahdollistavat vaihtelevia ja vaihtuvia toimintoja. Liittyminen Hatanpään viheralueisiin tehdään maisema- ja viherrakentamisen keinoin. Länsipäässä rantapuisto yhdistyy sairaala-aluetta sivuten Hatanpään niemen historiallisiin puistoihin. Maisema avautuu järvelle ja pitkiin vesistönäkymiin. Rantapuistosta on vaihtelevia näkymiä Hatanpään niemelle sekä veden yli Pyynikille, Eteläpuistoon, Ratinan sillalle ja keskustan suuntaan.

Puistoalueet

Ekologinen yhteys

Julkiset kaupunkitilat

Viheralueet ja julkiset ulkotilat

Nimet viitteellisiä

- 1. Viinikanlahdenpuiston itäosa
- 2. Viinikanlahdenpuiston länsiosa
- 3. Leikkipuisto
- 4. Viinikan satamapuisto
- 5. Uimaranta
- 6. Korttelipuisto
- 7. Soutajanpuisto
- 8. Aukiot

Rantapuiston luonne jaksottuu rannan toimintojen mukaan. Viinikanojalla rantapuisto on vanhastaan puustoista ja biodiversiteetiltään rikasta. Viinikanojan ja huvivenesataman välillä kosteikkoisen rantapuiston ja järven rajassa kulkee laiturireitti. Keskuskorttelin ja keskusaukion kohdalla rantaviiva muuttuu rakennetuksi jatkuen sataman ja Satamapuiston ohi. Rantaviiva jatkuu taas pitkän kävely- ja pyöräilyllän jälkeen luonnonmukaisemmaksi rakennettuna.

Pitkän sillan länsipuolella puistot kytkeytyvät vesimaiseman lisäksi julkisiin rakennuksiin ja veteen tukeutuviin vapaa-ajan toimintoihin. Joustava puistosuunnittelu mahdollistaa eri toimintojen hetkittäisen levittäytymisen laajemmalle alueelle esimerkiksi liikunta- tai

muiden tapahtumien aikaan. Rantaviiva ja rantaa kohti laskevat maastonmuodot mahdollistavat pääsyn veden ääreen useassa kohdassa Viinikanlahden rantoja.

Viinikanojan läheisyyteen lyhyen vesistösilan päätteeksi on sijoitettu lähileikkipaikka sekä puistopelikenttä. Pohjoiselta raitiotiepysäkiltä on suora yhteys leikkipaikalle. Viinikanlahden länsipäässä sijaitsevat koulun ja päiväkodin piha- ja leikkialueet ovat koulun ja päiväkodin toiminta-aikojen ulkopuolella joustavasti kaupunkilaisten käytössä.

Maisemakuvallisesti Viinikanlahden alue muuttuu jätevedenpuhdistamon hallitsemasta yhdyskuntateknisen huollon alueesta urbaaniksi rantakaupunginosaksi. Kaupun-

kiluonto ja hulevesiratkaisut on tehty näkyvästi kiinteäksi osaksi alueen maisema- ja kaupunkiarkkitehtuuria. Hulevesien käsittely näkyy katualueilla, asuinkorttelien sisäpihoilla, puistoalueilla ja katoilla kaupunkikuvaa rikastuttaen.

Korttelipuisto ja korttelitalon puistoon aukeava yhteistilojen terassi.

Näkymä rantapuistosta keskustan suuntaan.

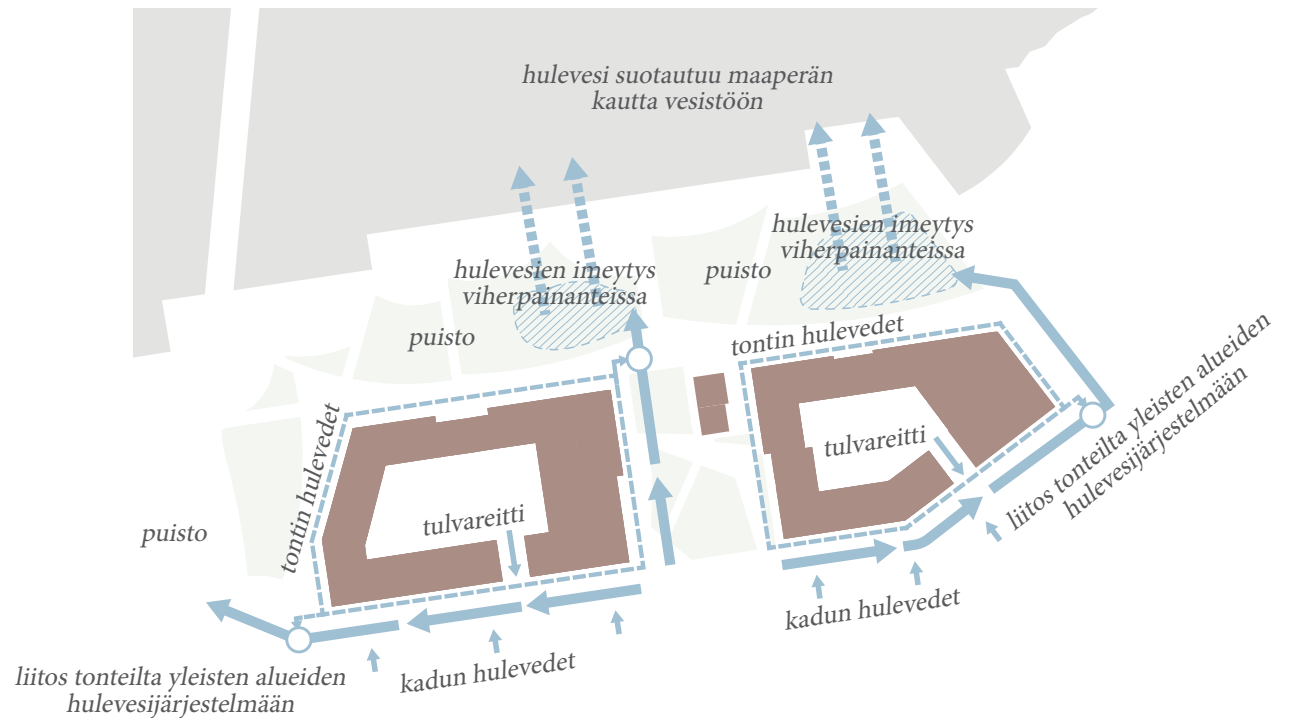
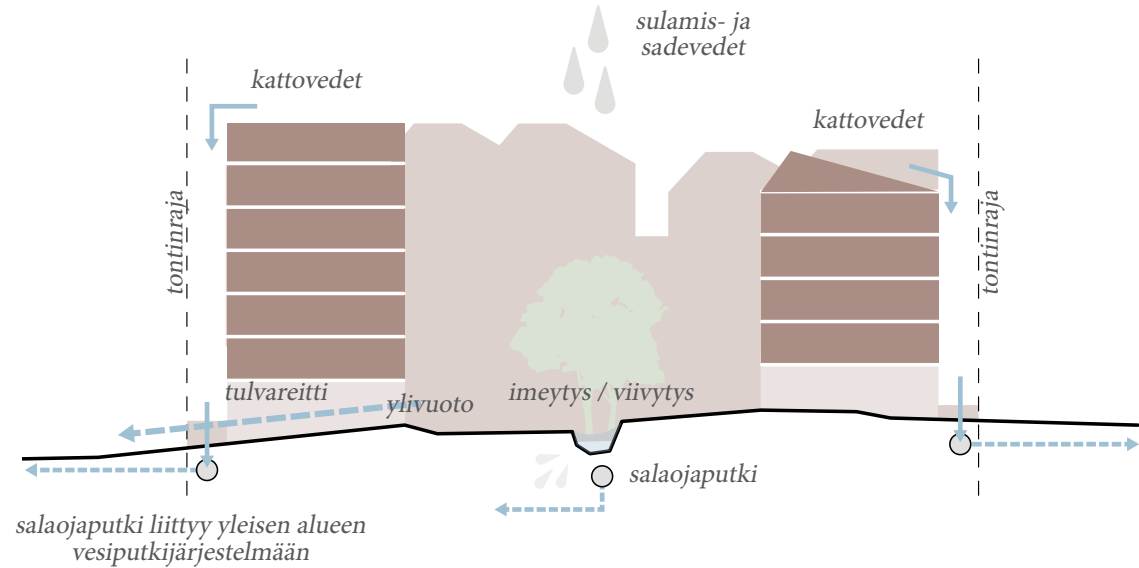
Kuvassa vasemmalla keskusta ja oikealla Viinikanlahti.

Hulevedet

Hulevesien hallinta jakautuu kolmeen osaan: yleisten alueiden hulevesien järjestelmään, korttelikohtaisiin järjestelmiin sekä olemassa oleviin alueen läpi kulkeviin hulevesijärjestelmiin. Koko alueen hulevesijärjestelmä rakennetaan niin, että hulevedet johdetaan puistoalueille ja vedet imeytetään rantaviivan tuntumassa louhepenkkaan ja sen kautta vesistöön. Katualueilla vedet johdetaan katuvihreälle, jossa ne puhdistetaan ja johdetaan puistoalueille. Hulevesiä imeytetään pelkästään puhtaalle täyttömaalle. Olemassa olevat hulevesijärjestelmät johdetaan hallitusti alueen läpi ja alueen hulevesijärjestelmät liittyvät niihin käsittelyiden jälkeen. Kortteleiden alueilta johdetaan tulvareitit kaduille tai puistoihin, josta ne johtuvat yleisiä alueita pitkin vesistöön.

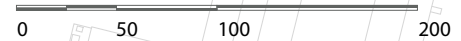
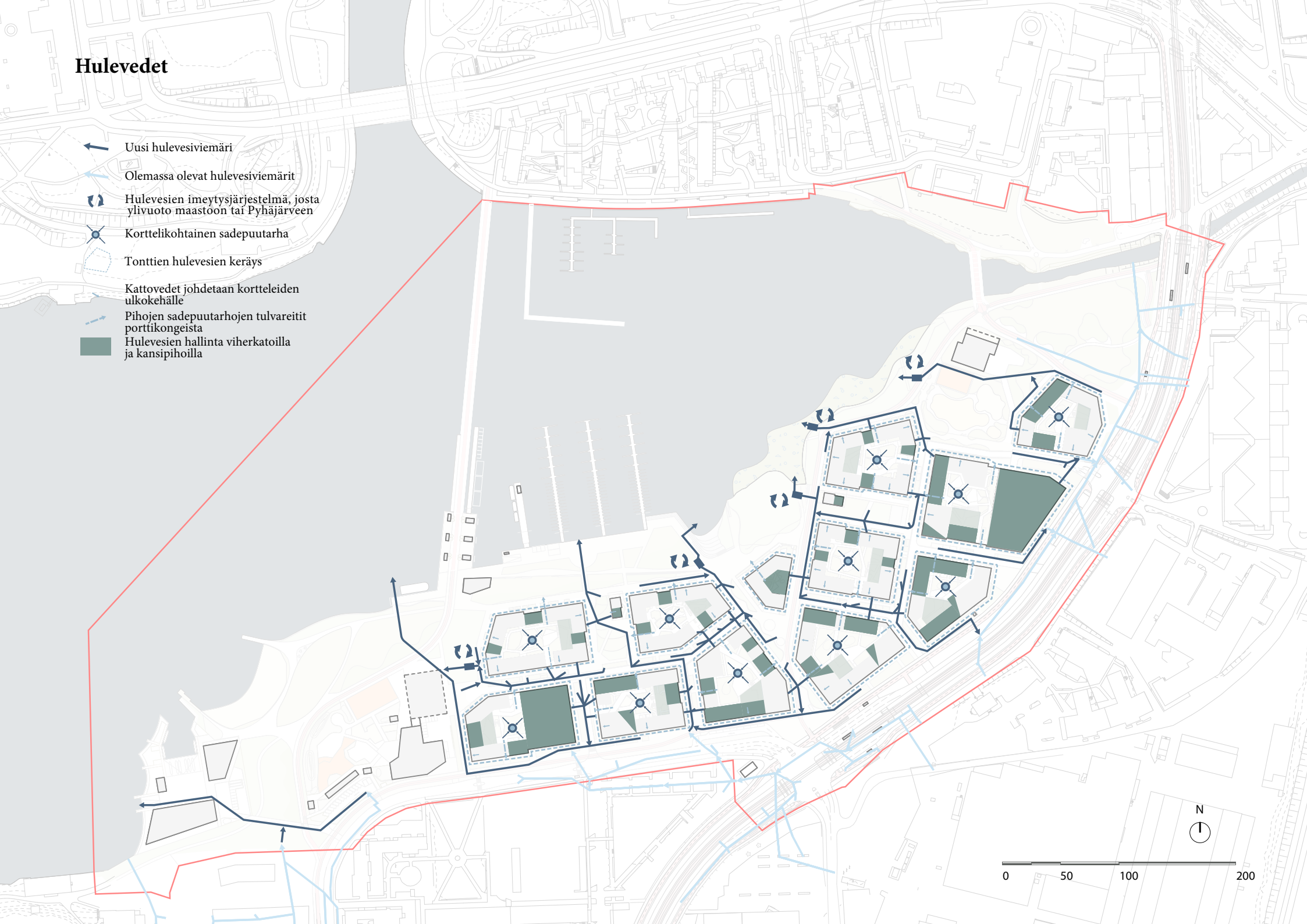
Yleisten alueiden hulevedet johdetaan, käsitellään, puhdistetaan ja imeytetään yleisillä alueilla. Puhtaat hulevedet päätyvät lopulta vesistöön. Kortteleista tulevat ja puhdistusta tarvitsevat hulevedet käsitellään kortteleiden sisällä, mistä vedet johdetaan yleisen alueen järjestelmään imeytettäväksi. Kortteleiden puhtaat kattovedet johdetaan kootusti suoraan yleisen alueen hulevesijärjestelmään. Korttelipuistojen ympäriltä tulevat hulevedet viivytetään korttelipuistoissa.

Korttelialueilta hulevedet johdetaan kohti rantapuistoa sekä Hatanpään valtatieä ja Hatanpäänkatua. Korttelialueen pinnantasauksen korkeimmat kohdat ovat keskimäärin 1 metrin verran nykyistä maanpintaa ylempänä, ja katujen pituuskaltevuudet ovat 1–2 % luokkaa.

Hulevedet

- ← Uusi hulevesiviemäri
- ← Olemassa olevat hulevesiviemärit
- ↻ Hulevesien imeytysjärjestelmä, josta ylivuoto maastoon tai Pyhäjärveen
- ⊗ Korttelikohtainen sadepuutarha
- Tonttien hulevesien keräys
- Kattovedet johdetaan korttelien ulkokehälle
- ↻ Pihojen sadepuutarhojen tulvareitit porttikongeista
- Hulevesien hallinta viherkatoilla ja kansipihoilla

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikka on yleissuunnitelmas-
sa suunniteltu verkosto- ja tilavaraustasolla.
Sulkavuoreen rakennettavalle uudelle kes-
kusjätevedenpuhdistamolle on vuonna 2020
rakennettu siirtoviemäriinlinja, joka kulkee
Viinikanlahden alueen läpi sekä Hatanpään
valtatie ja Hatanpäänkadun reunassa. Vii-
nikanlahden uusi jätevedenpumppaamo
rakennetaan vuosina 2022-2025. Yhdyskun-
tateknisesti merkittävän siirtoviemäriinlinjan
huoltovarmuus on taattava kaikissa tilanteis-
sa, ja pumppaamon huoltoajo on hoidettava
kohtisuorasti viemäriinlinjojen yli, eikä niitä
pitkin.

Infrajärjestelmien tilavaraukset on huomi-
oitu sekä verkostossa että katupoikkileikka-
usten ja katutilan suunnittelussa. Kortteli-
kohtaisille infrajärjestelmille on varattu tilaa

kortteleiden ulkokehältä siten, etteivät ne vie
tilaa sisäpihoilta tai korttelipuistoista.

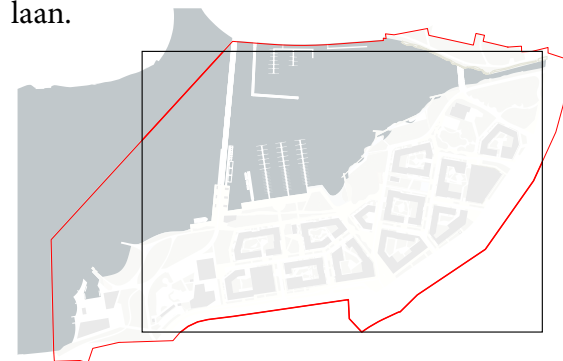
Viinikanlahden asuinalueen energiajärjestel-
mä tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yleissuun-
nitelmavaiheessa teknistä tilaa on varattu va-
kiintuneiden verkostojen lisäksi paikallisille
uusiutuville energiamuodoille, kuten maa-
lämmölle ja aurinkokeräimille.

Kortteleihin on varattu tilaa sekä rakennus-
kohtaisille teknisille tiloille että korttelin
yhteisille teknisille tiloille myöhemmin rat-
kaistavia energiantuotantomuotoja silmällä
pitäen. Kortteleiden sisäpihojen pihakansien
alle sijoitettuja väestönsuojatiloja voidaan
hyödyntää energiajärjestelmiin liittyvässä ja-
kelussa rakennuksien välillä. Myös kahteen
aluelohkoa palvelemaan pysäköintilaitokseen

on varattu joustavaa tilaa yhdyskuntateknis-
ten järjestelmien ja myöhemmin tarkentuvi-
en aluekohtaisten energiantuotantomenetel-
mien ratkaisuille.

Mahdollisen raitiotien vaatima sähkönsyöt-
töasema on sijoitettu korttelirakenteen ulko-
puolelle Hatanpäänkadun ja Hatanpään val-
tatien risteysalueelle.

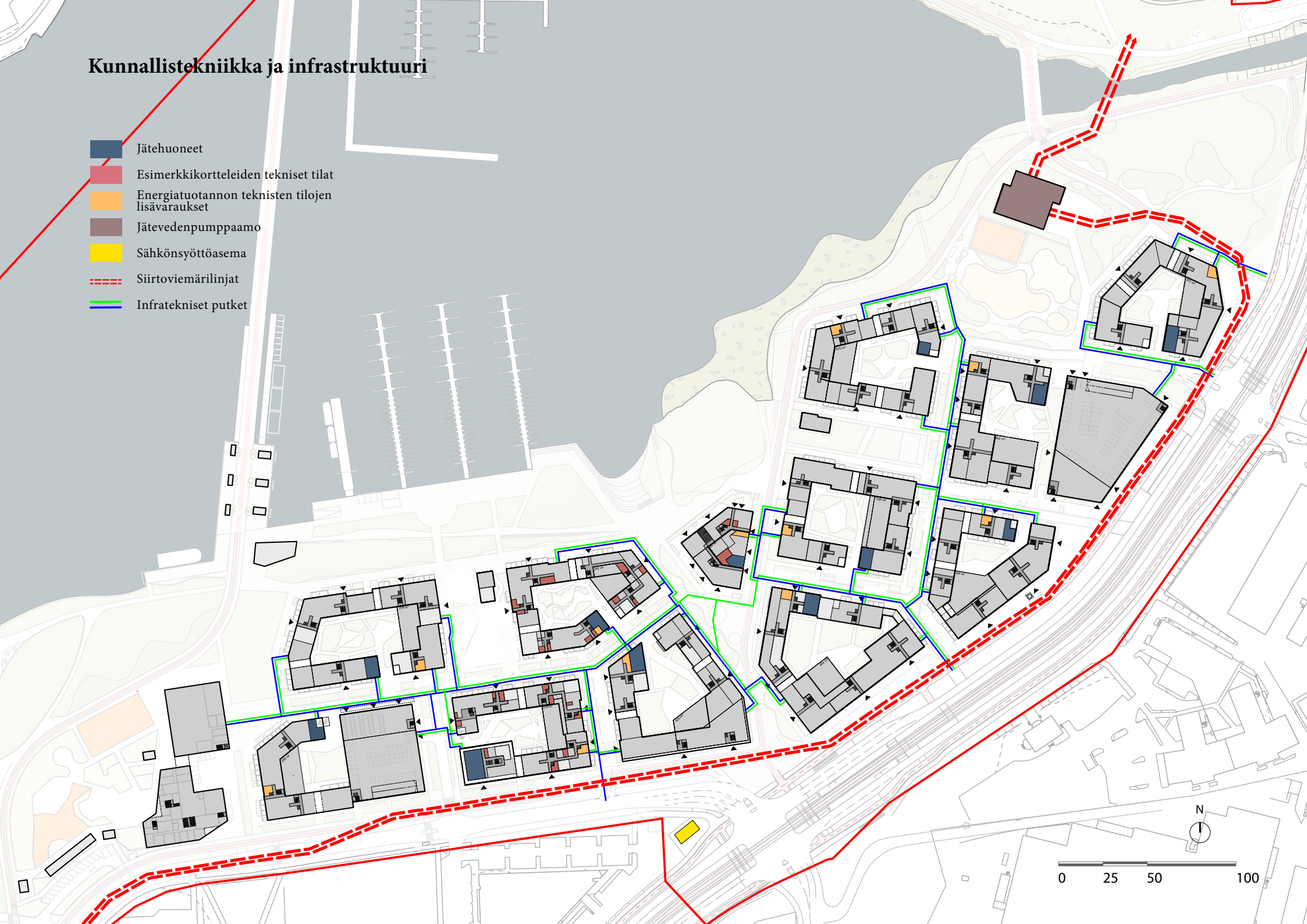
Viinikanojan kohdalla kulkevat infratekniset
ratkaisut vaativat yksityiskohtaista suunnit-
telua, sillä alueella on luontoarvoja ja säästet-
tävää puustoa. Viinikanojan yli kulkeva uusi
kävely- ja pyöräilyilta toteutetaan nykyistä
kävelysiltaa lännemmäksi. Siirtoviemärit
kulkevat Viinikanojan ali nykyisillä paikoil-
laan.

Viereisen sivun kuvan rajaus

Kunnallistekniikka ja infrastruktuuri

- Jätehuoneet
- Esimerkkikortteleiden tekniset tilat
- Energiatuotannon teknisten tilojen lisävaraukset
- Jätevedenpumppaamo
- Sähkönsyöttöasema
- Siirtoviemäriinjat
- Infratekniset putket

Huolto ja kunnossapito

Asuinkorttelit

Jokaisella asuinkorttelilla on yksi jäte- ja kierrätyspiste, joka palvelee kaikkia korttelin kiinteistöjä. Jätehuoneet sijoitetaan korttelirakenteen kulkuaukon kohtaan. Jäteautot pysähtyvät jätehuoneiden edustalla katualueella tai peruuttavat porttikongiin.

Liike- ja toimitilat

AL-kortteleiden liiketilojen huoltoliikenne on mahdollista kortteleiden ulkokehän kautta pakettiautolla sekä 10-metrisellä kuorma-autolla. Keskusaukioon rajautuvien kortteleiden tarkemmassa suunnittelussa on syytä tutkia, voidaanko aukion huoltoajoa välttää järjestämällä huoltoliikenne kokonaan tai osittain sisäpihojen kautta.

Korttelissa 8 sijaitsevan päivittäistavarakaupan huoltoliikenne ajaa korttelin lounaiskulmassa sijaitsevalle huolto-ovelle Hatanpäänkadun asiakaspysäköinti- ja huoltoliittymästä. Päivittäistavarakaupan huoltolaiturit sijaitsevat rakennuksen sisällä. Katualue suunnitellaan siten, että Hatanpäänkadulta pihakadulle ajaminen ei ole muulle moottoriajoneuvoliikenteelle houkuttelevaa.

Hotellin huolto-ovi sijaitsee korttelin pohjoisreunalla, jonne huoltoliikenne ajaa pi-

hakadun kautta. Huoltoliikenteen on mahdollista peruuttaa rakennuksen sisälle tavarantoimituksia varten. Pihakadun päätteeseen rakennetaan kääntöpaikka takseille ja henkilöautoilla tapahtuvalle saattoliikenteelle. Hatanpään valtatielle rakennetaan pysäköintitasku hotellin tilausajoliikenteelle.

Satama

Satamassa on polttoainejakelupiste sekä septintyhjennyspiste. Sataman huoltoliikenneyhteys kulkee läntisen korttelipuiston pihakadun kautta. Sataman pysäköintipaikat sijoittuvat läntiseen pysäköintitaloon. Satamaan on varattu pysähtymispaikkoja vain viranomaistarpeisiin.

Koulukortteli

Koulun, päiväkodin ja liikuntahallin tontin huoltoliikenteelle osoitetaan tonttiliittymä rakennuksen itäpuolelta. Huoltopihan yhteydessä ovat henkilökunnan pysäköintipaikat sekä palveluliikenteen taksien pysäköintipaikat. Pyöräpaikat ovat tontilla ja niille ajo tapahtuu puiston pyörätien kautta. Päiväkodin ja koulun saattoliikenne tapahtuu yksisuuntaisesti tontin lounaiskulmassa.

Soutu- ja melontakeskus

Soutu- ja melontakeskuksen huoltoliikenne kulkee Hatanpäänkadulta pitkin väylää, jota käytetään myös pyöräliikenteen pai-

kallisreittinä kohti Hatanpään rantaraittia. Soutukeskukselle osoitetaan kymmenen pysäköintipaikkaa, joista osa on mitoitettu venetrailereille.

Lumitilat

Lumet kasataan niille katualueilta osoitetuille paikoille. Lumia ei kasata katualueiden istutusalueiden päälle, vaan katujen lumitilojen täytyessä lunta voidaan läjittää Viinikanlahden muille yleisille alueille erikseen suunnitelluille lumenkasauspaikeille.

Pumppaamo

Jätevedenpumppaamon huoltoliikenne ajaa asuinkorttelin ja leikkipuiston väliseltä väylältä pumppaamon tontille, jossa on kuorma-autolle tilaa kääntyä ja peruuttaa rakennuksen sisälle.

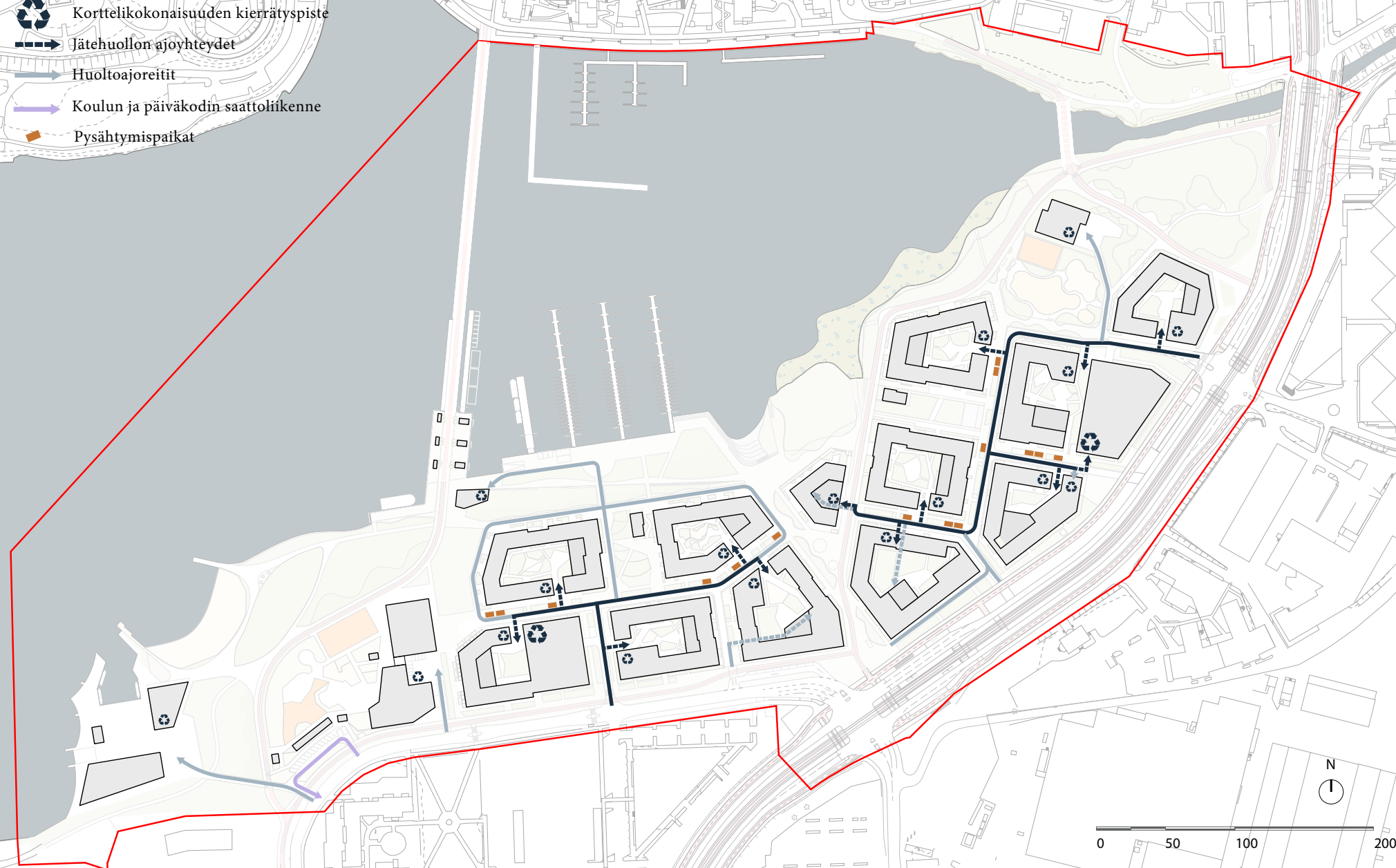
Puisto

Puiston pääreitit ovat talvikunnossapidettäviä. Lumen kasaaminen puistossa tapahtuu ensisijaisesti alueille, joissa on läpäisevä kiveys. Sorapintaisille alueille voidaan tarvittaessa läjittää lunta sulamaan.

Lunta ei tule sijoittaa istutusalueille, mutta lunta voidaan tarvittaessa läjittää sulamaan niittyalueille. Tämä koskee pääsääntöisesti puistoalueiden lumia, jotka ovat puhtaampia kuin katualueiden lumet.

Huolto ja kunnossapito

- Jätehuolto
- Korttelikokonaisuuden kierrätyspiste
- Jätehuollon ajoyhteydet
- Huoltoajoreitit
- Koulun ja päiväkodin saattoliikenne
- Pysäytymispaikat

Keskusaukiolle avautuu liiketiloja ja sen läpi kulkee pyöräilyn alueellinen pääreitti.

Toiminnot ja palvelut

Asumisen lähipalveluille ja koko kaupunkia koskeville vapaa-ajan palveluille on varattu tilaa alueen sisältä, mutta muutoin alue kytkeytyy Tampereen keskustan hyviin palveluihin. Alueelle osoitetut palvelut ja työpaikat sijoittuvat katutasoon keskusaukion ympärille, pyöräily- ja kävelyn keskeisten reittien varsille sekä Hatanpään valtatievarrelle ja sataman tuntumaan.

Alueen päivittäistavarakauppa sijaitsee päärautatietiepysäkin luona Hatanpään valtatievarrelle ja -kadun risteyksessä näkyvällä paikalla korttelin kivijalassa. Päivittäistavarakaupan huolto tapahtuu Hatanpäänkadulta omasta liittymästä. Kaupan pysäköinti on erotettu Hatanpäänkadusta rakennuksen edustalle. Toinen aluetta palveleva päivittäistavarakauppa voi sijaita läntisen korttelikonaisuuden pysäköintilaitoksessa.

Alueelle tavoiteltavat toimisto- ja liiketilat sijoitetaan katutasoon keskeisille paikoille tai Hatanpään valtatievarrelle alttiisiin korttelijulkisivuihin. Alueelle ei suunnitella isoja toimistotalokokonaisuuksia, vaan sen sijaan suositaan asuntorakentamiseen integroituja työtila- ja co-working-tyyppisiä ratkaisuita. Keskuskorttelin maantasokerros on varattu kokonaan liiketilaksi, jonne voidaan sijoittaa esimerkiksi sataman toimintoja tukevia palveluita ja tiloja.

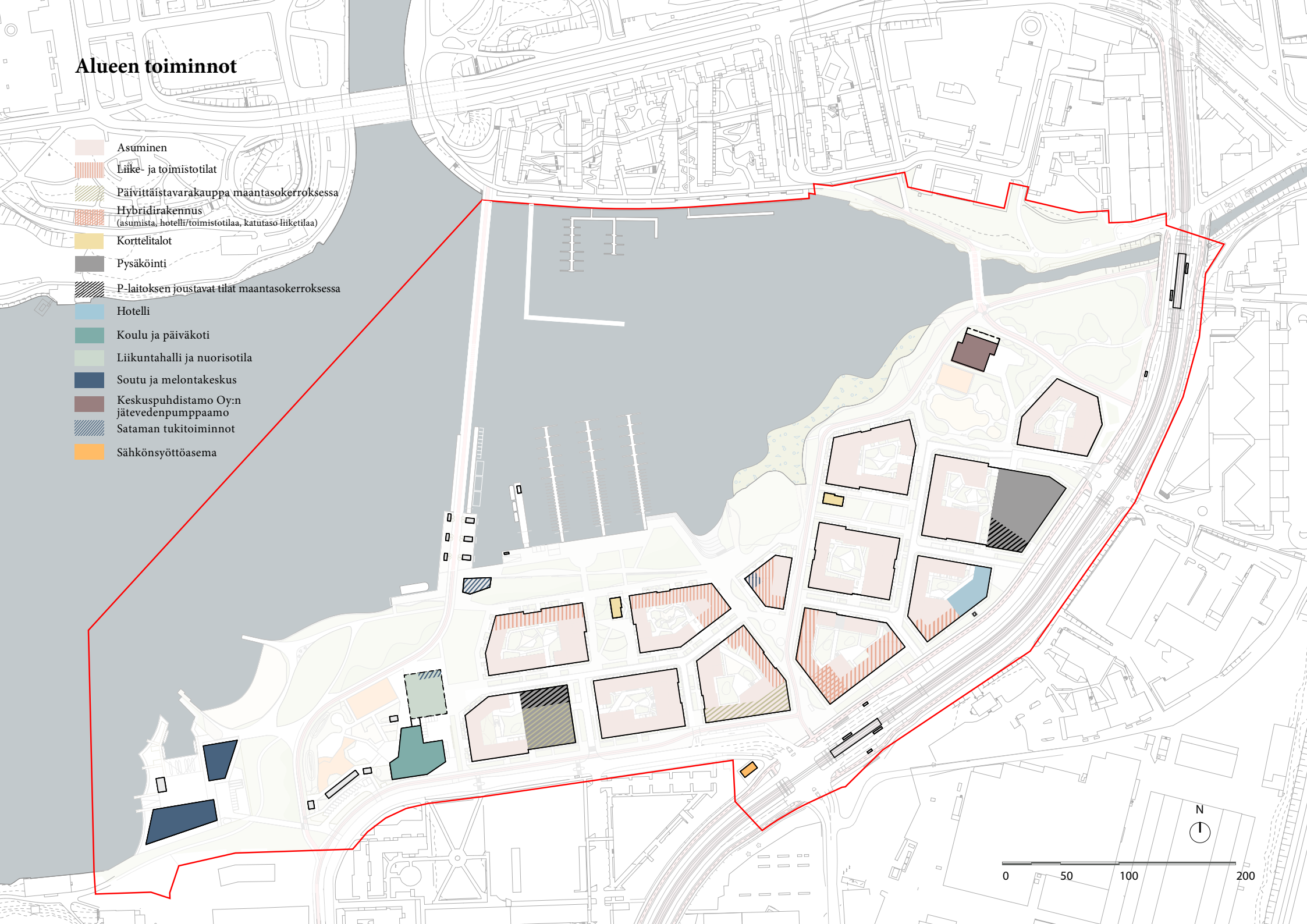
Tampereen keskustan alueella on todettu tarve hotellikapasiteetin lisäämiselle. Viinikanlahden alueen on katsottu soveltuvan hotellitoiminnalle. Hatanpään valtatievarren varsi on potentiaalisin sijoituspaikka hotellitoiminnalle. Majoitustoiminta voi olla monipuolista: tavanomaisen hotellin lisäksi mahdollisia ovat asunto- tai huoneistohotellit, toimisto-

asuntohotellihybridit ja vastaavat. Hatanpään valtatievarren on esitetty kaksi mahdollista hotellin paikkaa, jonka pysäköintipaikat sijoittuvat läheisiin pysäköintilaitoksiin ja saattoliikenne on osoitettu Hatanpään valtatievarren. Hotellin huolto tapahtuu korttelirakenteen tai pysäköintilaitoksen kautta.

Alueelle on mahdollista sijoittaa mittava määrä veteen ja rantaan liittyviä vapaa-ajan ja liikunnan palveluita. Ne voivat palvella kymmeniä tuhansia lähialueiden asukkaita sekä myös matkailua. Niillä on mahdollisuus yhteistoimintaan ja synergiaan mm. Ratinan stadionin ja Nokia Areenan kanssa. Rannan ja rantapuiston virkistyspalvelujen kirjo on monipuolinen: alueella on huvivenesatama, viranomaisatama, keskuskortteliin sijoitettavat sataman palvelut ja tukitoiminnot, satamarakennuksen satamapalvelut, tankkauspaikat

Alueen toiminnot

- Asuminen
- Liike- ja toimistotilat
- Päivittäistavarakauppa maantasokerroksessa
- Hybridirakennus (asumista, hotelli/toimistotilaa, katutaso-liiketilaa)
- Korttelitalot
- Pysäköinti
- P-laitoksen joustavat tilat maantasokerroksessa
- Hotelli
- Koulu ja päiväkoti
- Liikuntahalli ja nuorisotila
- Soutu ja melontakeskus
- Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpumppaamo
- Sataman tukitoiminnot
- Sähkönsyöttöasema

ja kahvila. Soutu- ja melontakeskus tarjoaa soudun ja melonnan lisäksi mahdollisuuden monipuolisille vesiaktiviteeteille ja eri toimijoille. Soutu- ja melontakeskuksessa on lisäksi sauna, joka sijoittuu uimarannan viereen. Uimarannan palvelut, uimavalvonta, pukukopit ja suihkut on sijoitettu saunarakennukseen. Pitkän kävely- ja pyöräily sillan juuresta liikennöi laivareittiliikenne. Rannan vapaa-ajan palvelut voivat olla toiminnallisessa yhteydessä koulukortteliin, jossa on liikuntahalli.

Puiston itäosaan osoitetaan tilaa vaihtuville toiminnoille, joiden sopiminen arkkitehtuuriin ja puiston kokonaisilmeeseen on huomioitava. Toiminnot voivat olla esimerkiksi puistominigolfin tai padelin kaltaisia vapaa-ajan ja liikunnan palveluita.

Koulu ja päiväkotit käsittävät 160 lapselle mitoitettua päiväkodin sekä 150 pienelle lapselle mitoitettua esi- ja alkuopetuksen tilat. Koulun ja päiväkotiin lasketaan lisäksi laajennusvaraa niin, että oppilaiden ja päiväkotilaisten kokonaismäärä voi olla yhteensä enintään 425 lasta. Koulun piha on kouluaikeiden ulkopuolella julkisessa käytössä. Koulun yhteyteen voidaan toteuttaa myöhemmässä vaiheessa liikuntahalli, jonka yhteydessä toimii nuorisotila, jolla on oma sisäänkäynti. Myös sataman tukitoimintoja on mitoitettu liikuntahallin yhteyteen. Koululta on hyvät yhteydet Ratinan stadionille vakiintuneiden urheilutoimintojen luokse. Päiväkodin saattopysäköinti on sijoitettu Hatanpäänkadun varteen ja koulun ja päiväkodin henkilökunnan ja huollon pysäköintitontille, huoltopihan yhteyteen.

Asuinkortteleiden yhteistilat sijoittuvat katu-tasoon ja niitä on keskitetty erityisesti korttelipuistojen ympärille.

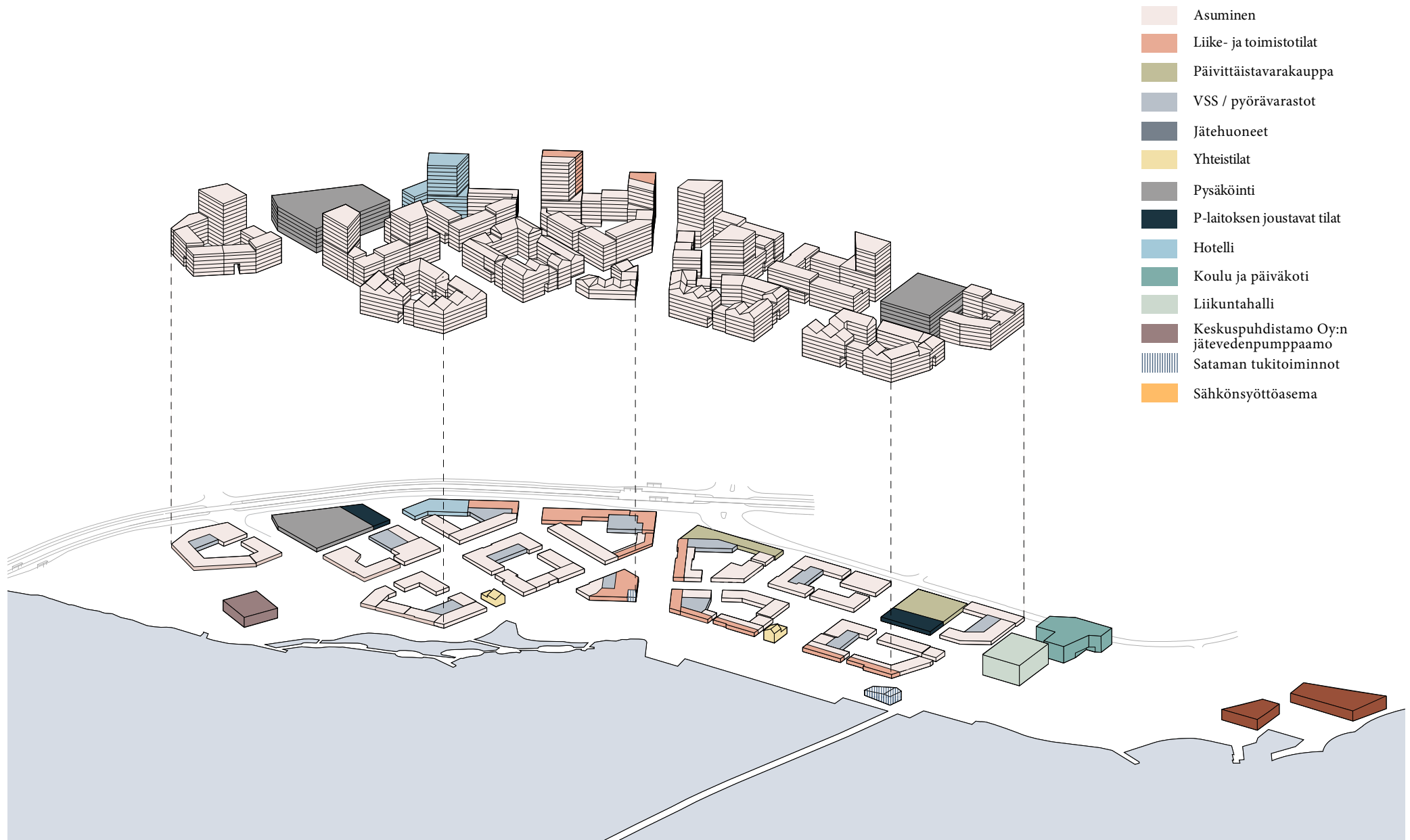
Pysäköintilaitokset palvelevat asukas-pysäköinnin lisäksi alueen eri toimintojen, soutu- ja melontakeskuksen, koulun, päiväkodin ja liikuntahallin sekä sataman pysäköintiä. Pysäköintilaitosten koossa on varauduttu myös erilaisten palveluiden ja tilapäisten tapahtumien pysäköintiin.

Alueen jatkosuunnittelussa on mahdollista kehittää päiväkodin ja koulun yhteyteen toteutettavaa liikuntahallia, urheilutoimintoja ja rantaan tukeutuvia vapaa-ajan toimintoja kokonaisuutena sekä keskustan suuntaan kytkeytyen.

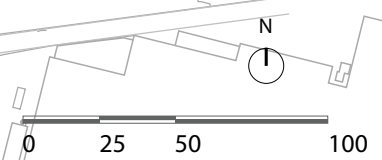
Näkymä Pyhäjärveltä Viinikanlahdelle. Kilpailuvaiheen havainnekuva.

Rakennetun ympäristön toiminnot ja pääasialliset käyttötarkoitukset

Maantasokerroksen toiminnot

- Asuminen
- Liike- ja toimistotilat
- Päivittäistavarakauppa
- VSS / pyörävarastot
- Jätehuoneet
- Yhteistilat
- Pysäköinti
- P-laitoksen joustavat tilat
- Hotelli
- Koulu ja päiväkot
- Liikuntahalli
- Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpumppaamo
- Sataman tukitoiminnot
- Sähkönsyöttöasema

Näkymä hotellin kattoterassilta Pyhäjärvelle.

Näkymä Hatanpään valtatieltä hotellille.

Kestävä kaupunkisuunnittelu

Viinikanlahden yleissuunnitelma noudattaa kestävän kaupunkisuunnittelun periaatteita kaupungin periaatteiden mukaisesti. Näitä noudatetaan arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnittelun, maisemasuunnittelun sekä liikenne- ja infrasuunnittelun osalta. Alueella ei rakenneta maan alle, maansiirtotyöt minimoidaan ja maaperän kunnostusta tehdään paikan päällä. Vesistötyttöjen tarvitsemat täyttömaat kuljetetaan mahdollisimman läheltä yhteensovittaen muihin rakentamishankkeisiin.

Viinikanlahti on tiivis umpikorttelikaupunginosa, joka tukeutuu ensisijaisesti joukkoliikenteeseen sekä sujuviin pyöräily- ja kävely-yhteyksiin. Viinikanlahden kohdalle rakennetaan joukkoliikennepysäkit ja lisäksi on suunniteltu kaksi raitiotiepysäkkiä, jotka palvelevat asukkaita sekä yleisten alueiden ja toimintojen käyttäjiä. Alue ja sen keskitetyt

pysäköintilaitokset ovat saavutettavissa hyvin autolla.

Korttelirakenne rajautuu Pyhäjärven puolelta leveydeltään vaihtelevaan rantapuistovyöhykkeeseen, joka muodostaa katkeamattoman ekologisen viheryhteyden Iidesjärveltä Hatanpään puistoalueelle. Rantapuistot ovat puustoisia ja kaupunkiluonnoltaan monipuolisia ja ne muodostavat ekologisen käytävän eliöstölle, kuten liito-oraville. Ekologinen yhteys jatkuu myös korttelialueen kattopinnoilla, sisäpihoilla sekä katualueiden vihervyöhykkeillä, jotka on suunniteltu mahdollisimman yhtenäisiksi ja leveiksi istutuksien kasvuolosuhteiden optimoimiseksi. Myös nykyisiä puita on säilytetty mahdollisuuksien mukaan. Maisemasuunnittelussa on kiinnitetty huomiota paitsi ekologisten yhteyksien vahvistamiseen ja parantamiseen, myös virkistysreittien ja -toimintojen kehittä-

miseen. Viinikanlahden rantojen harrastus- ja virkistysmahdollisuudet palvelevat koko keskustan väestöä.

Alueelle mahdollistetaan kaukolämmön ja vakiintuneiden perusjärjestelmien lisäksi paikallisia energiaratkaisuita, kuten maalämpö, aurinkoenergia ja muut kortteli- ja aluekohtaiset ratkaisut. Kasvikattopinnoille on varattu tilaa aurinkopaneelleille. Myös kattopinnot ja osa julkisivuista mahdollistaa paikallisen aurinkoenergian käytön. Viinikanlahden sisäiset hulevedet käsitellään ja puhdistetaan paikallisesti niin, etteivät vedet kuljeta saasteita vesistöön.

Korttelialueelle on tutkittu potentiaalisia paikkoja puurakentamiselle, jota Tampereen kaupunki pyrkii lisäämään osana kestävää kaupunkirakentamista. Puurakentaminen laskee Viinikanlahden hiilijalanjälkeä.

Näkymä kattojen yli Pyhäjärvelle ja Pyynikille.

2.4 Laskelmat

Suunnittelualue	394 000 m ²	
Maa-alue	210 000 m ²	
josta täyttömaata	52 000 m ²	
Vesialueet	172 000 m ²	
Korttelialueet	74 000 m ²	
Julkiset viheralueet ja puistot	63 000 m ²	
Asuminen*	141 800 k-m2	157 500 brm ²
Liiketilat, toimistot ja hotellit	18 100 k-m2	20 100 brm ²
Koulu, päiväkoti ja liikuntahalli	7 000 k-m2	
Soutu- ja melontakeskus	2 800 k-m2	3 100 brm ²
Sataman tukitoiminnot	240 k-m2	270 brm ²
Jätevedenpumppaamo	1400 k-m2	
Kokonaisala	171 300 k-m2	
Pysäköinti	30 200 k-m2	33 600 brm ²
Autopaikat (suunnitelmassa)	1 100 kpl	
Pyöräpaikat (suunnitelmassa)	3 700 kpl	
Autopaikkojen tarve**	900 kpl	
Pyöräpaikkojen tarve**	3 700 kpl	
Asukkaiden määrä	3 100 as	
Asumisväljyys	1 as/45 k-m2	
Arvioitu työpaikkojen määrä	250 työpaikkaa	
Aluetehokkuusluku suhteessa maa-alueeseen***	0,98	
Aluetehokkuusluku sis. vesialueet***	0,52	

Laskelmat kilpailuvaiheen laskelmaperiaatteiden mukaisesti seuraavin tarkennuksin:

* asumisen kerrosala laskettu kertomalla bruttoala 0,9:llä.

** auto- ja pyöräpaikkojen tarve laskettu kokonaiskerrosalan mukaan

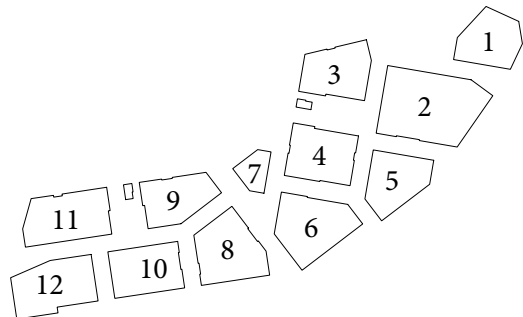
*** kokonaiskerrosala k-m2 (sis. pysäköinti)/suunnittelualue m²

Korttelikohtaiset laskelmat

Asuminen kortteleittain

1 polkupyöräpaikka / 40 k-m²
 1 taakkapyöräpaikka / 1000 k-m²
 1 autopaikka / 170 k-m² (-10 % keskitetyn pysäköinnin vähennys)
 VSS-vaatimus väh. 2 % asumisen kerrosalasta

Kortteli	Asumisen bruttoala	Kerrosala	Huoneisto-ala	Auto-paikat	Polku-pyörät	Taakka-pyörät	VSS
1	15 033 brm ²	13 530 k-m ²	11 274 hum ²	72	338	14	271 m ²
2	17 572 brm ²	15 815 k-m ²	13 179 hum ²	84	395	16	316 m ²
3	13 634 brm ²	12 270 k-m ²	10 226 hum ²	65	307	12	245 m ²
4	14 848 brm ²	13 364 k-m ²	11 136 hum ²	71	334	13	267 m ²
5	7 251 brm ²	6 527 k-m ²	5 438 hum ²	35	163	7	131 m ²
6	17 795 brm ²	16 016 k-m ²	13 346 hum ²	85	400	16	320 m ²
7	3 269 brm ²	2 942 k-m ²	2 452 hum ²	16	74	3	59 m ²
8	21 329 brm ²	19 196 k-m ²	15 997 hum ²	101	477	19	384 m ²
9	12 316 brm ²	11 084 k-m ²	9 237 hum ²	59	277	11	222 m ²
10	15 410 brm ²	13 869 k-m ²	11 558 hum ²	73	347	14	277 m ²
11	12 542 brm ²	11 287 k-m ²	9 407 hum ²	60	282	11	226 m ²
12	6 535 brm ²	5 882 k-m ²	4 901 hum ²	31	147	6	118 m ²
yht.	157 500 brm²	141 800 k-m²	118 100 hum²	750	3 540	140	2 800 m²

Muut toiminnot kortteleittain

1 polkupyöräpaikka / 100 k-m²
 1 autopaikka / 145 k-m² (liiketilat)
 1 autopaikka / 200 k-m² (hotelli)
 VSS-vaatimus väh. 1 % liiketilojen kerrosalasta

Kortteli	Toiminto	Bruttoala	Kerrosala	Auto-paikat	Polku-pyörät	VSS
1	-	-	-	-	-	-
2	P-laitos (itä) joustavat tilat	586 brm ²	527 k-m ²	4	5	-
3	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-
5	Hotelli Liiketilat	8 737 brm ² 427 brm ²	7 863 k-m ² 384 k-m ²	44 3	79 4	4 m ²
6	Toimisto Liiketilat	5 111 brm ² 1 511 brm ²	4855 k-m ² 1 360 k-m ²	33 10	49 14	14 m ²
7	Liiketilat	445 brm ²	401 k-m ²	3	4	4 m ²
8	Liiketilat	1 345 brm ²	1 210 k-m ²	10	15	15 m ²
9	Liiketilat	621 brm ²	558 k-m ²	4	6	6 m ²
10	-	-	-	-	-	-
11	Liiketilat	436 brm ²	414 k-m ²	3	4	4 m ²
12	P-laitos (länsi) joustavat tilat PT-kauppa	627 brm ² 1449 brm ²	564 k-m ² 1376 k-m ²	4 9	6 14	14 m ²
	Sataman tukitoiminnot	266 brm ²	239 k-m ²	-	-	-
	Soutu- ja melontakeskus	3100 brm ²	2790 k-m ²	10	-	-
yht.		24 700 brm²	22 500 k-m²	137	200	61 m²
	Koulu ja päiväkoti Liikunta- ja nuorisotilat	4 500 k-m ² 2 500 k-m ²				
yht.		7 000 k-m²	24	183	140 m²	
	Pysäköinti (länsi) Pysäköinti (itä)	12 450 brm ² 21 151 brm ²	11 205 k-m ² 19 036 k-m ²			
yht.		33 600 brm²	30 200 k-m²			

Autopaikkalaskelmat

Autopaikkavelvoite 1 ap / 150 k-m²*

Asuminen: 1 ap / 150 k-m² - 10% keskitetyn pysäköinnin vähennys
 Liiketilat: 1 ap / 145 k-m
 Hotelli: 1 ap / 200 k-m²

Asuminen yht.	851 ap
Liiketilat itäpuoli	97 ap
Liiketilat länsipuoli	14 ap
yht.	962 ap

Autopaikkavelvoite 1 ap / 170 k-m²**

Asuminen: 1 ap / 170 k-m² - 10% keskitetyn pysäköinnin vähennys
 Liiketilat: 1 ap / 145 k-m
 Hotelli: 1 ap / 200 k-m²

Asuminen yht.	751 ap
Liiketilat itäpuoli	97 ap
Liiketilat länsipuoli	14 ap
yht.	862 ap

- * Autopaikkavelvoite, jos raitiotien toteutuksesta ei ole tehty päätöstä ennen asemakaavan hyväksymistä
- ** Autopaikkavelvoite, jos raitiotien toteutuksesta tehdään päätös ennen asemakaavan hyväksymistä

Suunnitelmassa toteutuneet autopaikat pysäköintilaitoksissa

Länt. pysäköintilaitos 487 ap kaltevilla / 409 ap suorilla pysäköintitasoilla***
 Itäinen pysäköintilaitos 712 ap kaltevilla / 659 ap suorilla pysäköintitasoilla****
yht. 1199 ap kaltevilla / 1068 ap suorilla pysäköintitasoilla

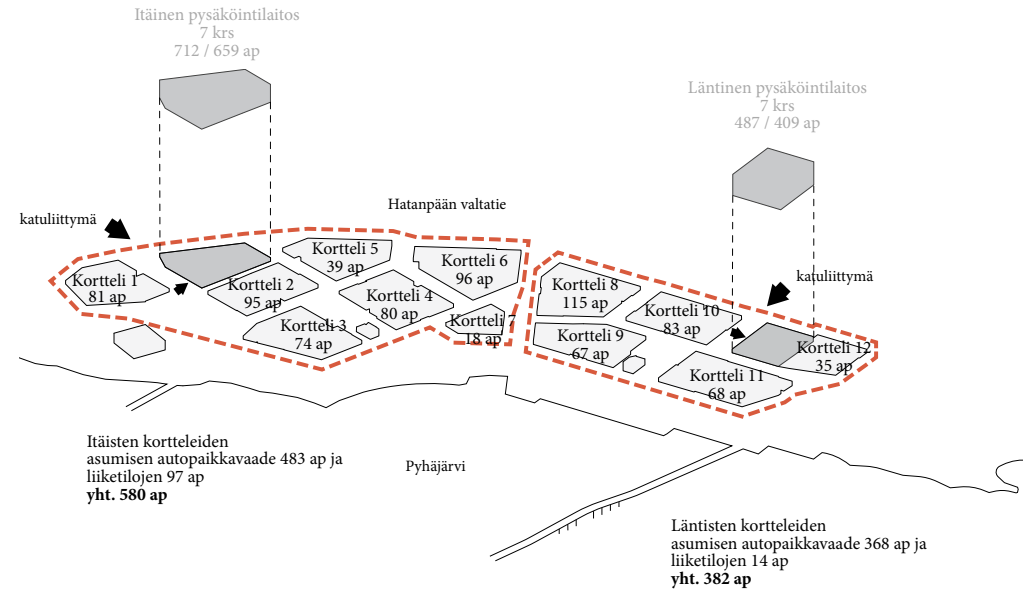
1 ap / 150 k-m²

*** Autopaikkavaade 382 ap - ylimääräisiä autopaikkoja 105 ap / 27 ap
 **** Autopaikkavaade 580 ap - ylimääräisiä autopaikkoja 132 ap / 79 ap

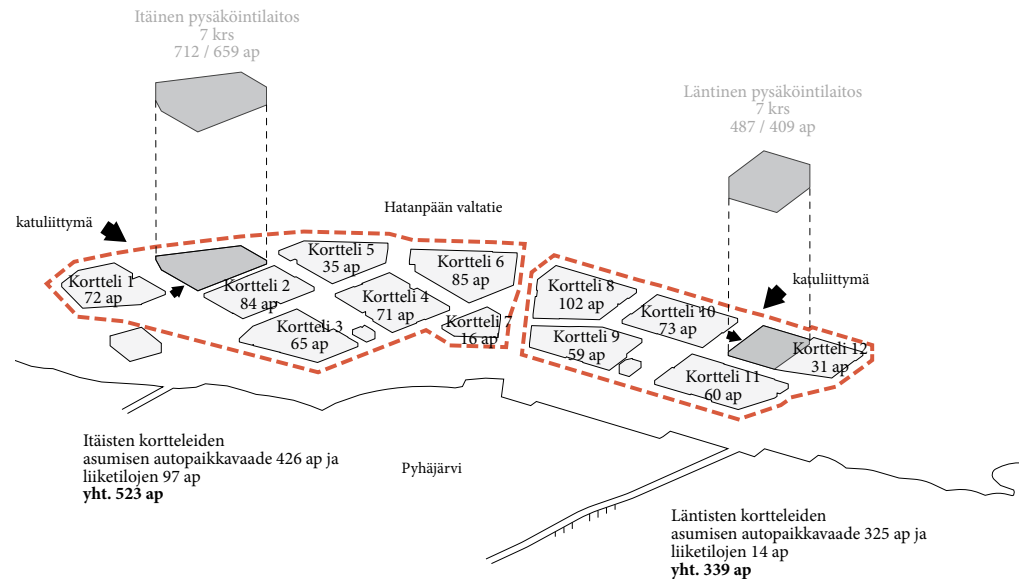
1 ap / 170 k-m²

*** Autopaikkavaade 339 ap - ylimääräisiä autopaikkoja 148 ap / 70 ap
 **** Autopaikkavaade 523 ap - ylimääräisiä autopaikkoja 189 / 136 ap

Autopaikkavelvoite 1 ap / 150 k-m²

Autopaikkavelvoite 1 ap / 170 k-m²

Näkymä Hatanpään valtatieltä kohti alueen keskeistä raitiotiepysäkkiä ja keskusaukiota.

Näkymä satamasta.

Ilmakuva sataman ympäristöstä.

3. Erikoisalojen osasuunnitelmat

Tähän raportin osaan on koottu tiivistelmät yleissuunnitelman erikoisalojen osasuunnitelmista. Tiivistelmä on kunkin raportin tekijän itse laatima lyhyt kuvaus raportin keskeisimmistä sisällöistä, jotka käsitellään yksityiskohtaisemmin kussakin raportissa. Osasuunnitelmien omat raportit kertovat tarkemmin kunkin erikoisalan suunnittelulisen sisällön. Kilpailun jälkeisessä monialaisessa yleissuunnittelussa erikoisalojen osasuunnitelmia on sovitettu yhteen keskenään ja kokonaissuunnitelmaan. Tässä on käytetty apuna tietomallia.

Yleissuunnittelun muut osa-alueet, raporttien nimet ja laatijat:

Yleissuunnitelman arkkitehtuurin tarkastelut	Arkkitehtitoimisto NOAN 2023
Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma	LOCI maisema-arkkitehdit 2023
Kortteleiden vihersuunnitelma (sis. viherkerroin)	INARO 2023
Liikenteen ja katujen yleissuunnitelma	Ramboll 2023
Venesataman sekä soutu- ja melontakeskuksen yleissuunnitelma	WSP 2023
Kunnallistekninen selvitys	Tampereen kaupunki 2023
Hulevesien hallintasuunnitelma	Ramboll 2023
Geotekninen rakennettavuus ja vesirakentaminen, yleissuunnitelma	AFRY 2022
Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen yleissuunnitelma	Sitowise 2022
Tampereen Viinikanlahden virtausolosuhteiden ja pohjadynamiikan mallinnus	Sitowise 2023

Rantakorttelien asukasterassit aukeavat rantapuiston suuntaan. Istutukset, muurit sekä korotettu maantasokerros erottavat yksityisiä terasseja julkisesta rantapuistosta ja sen kevyen liikenteen väylistä.

3.1 Maisemasuunnittelu, yleiset alueet

Viinikanlahti, Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, LOCI maisema-arkkitehdit 23.10.2023

Viinikanlahden rantapuistosta on suunniteltu vetovoimainen ja monipuolinen kokonaisuus, joka yhdistää järvi- ja kaupunkimaiseman tarjoten luonnonmukaisia, urbaaneja ja toiminnallisia elementtejä eri käyttäjäryhmille.

Kaupunkikuva ja sijoittuminen maisemarakenteeseen

Rantapuiston suunnittelussa on huomioitu Pyhäjärven rantojen ja saarien muodostama maisemallinen kokonaisuus, rakennetun kaupunkiympäristön kaupunkikuva sekä rannoilta eri suuntiin avautuvat tärkeät näkymät. Viereinen Hatanpään alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja Viinikanlahden alueen liittyminen Hatanpään kartanopuistoon on huomioitu suunnittelussa niin, että se on maisemallisesti luonteva ja nykytilannetta parantava.

Rantapuistoon luodaan uusia kaupunkiluonnon elinympäristöjä erityisesti soutajanpuiston ja Viinikanlahdenpuiston kohdalle sekä Viinikanojan muokattavalle osuudelle vesialueelle ja rantaviivaan. Viher- ja virkistysyhteyksien sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti kehitetään Hatanpään puistojen ja Viinikanojan välillä sekä rannan saavutettavuutta parannetaan. Lineaarinen rantapuisto ja sen rannan myötäinen rantareitti muodostaa tärkeän virkistys- ja työmatkareitin Hatanpään ja Ratinan sekä laajemmin keskustan ja sen eteläpuolisten kaupunginosien välillä. Samalla puisto toimii Viinikanlahden asukkaiden lähipuistona ja koko keskustaa ja läheisiä kaupunginosia palvelevana virkistysalueena.

Ekologinen viheryhteys läpi rantapuiston

Hatanpään ja Iidesjärven välille on suunniteltu puustoinen, vähintään 30 metriä leveä viheryhteys ekologisen yhteyden kehittämiseksi ja nykyisten epäjatkuvuuskohtien merkittäväksi parantamiseksi. Ekologisen viheryhteyden maisema-arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen luonne vaihtelee alueen eri osissa. Kaikkein urbaaneimmassa kohdassa keskusaukion ympäristössä yhteyden kohdalla on myös kivettyjä ja päällystettyjä, aukiomaisia alueen osia.

Yhteyden suunnittelussa on pidetty olennaisena kaupunkiluonnon monimuotoisuutta, ekologista jatkuvuutta, riittävää kokonaislevyettä (pääosin min. 30 m) sekä riittävää puustoisuutta ja kasvillisuuden monikerroksisuutta. Puusto ja puuryhmät muodostavat yhtenäisen ja katkeamattoman viheryhteyden läpi koko alueen. Vihervyöhykkeen puustoisuuden osan leveys ja luonne vaihtelee.

Perusteilla olevaan Tampereen kansalliseen kaupunkipuistoon liittyviä tavoitteita

Pyhäjärven rantavyöhykkeen ja järvimaiseman sekä ekologian kannalta on tärkeää, että Viinikanlahden alueella viher- ja virkistysyhteyttä kehitetään ja vahvistetaan. Rantavyöhyke varataan julkiseen käyttöön ja sinne osoitetaan monipuolisia ja laadukkaita lähivirkistyspalveluja ja -toimintoja. Viher- ja virkistysyhteyksien sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti kehitetään Hatanpään puistojen ja Viinikanojan välillä. Rannan saavutettavuutta parannetaan.

KASVILLISUUS

- Nurmikko
- Niitty
- Perennaistutukset /Dynaamiset istutukset
- Rantaniitty
- Pensaat
- Istutettavat puut
- Säilytettävät puut
- Ekoyhteys

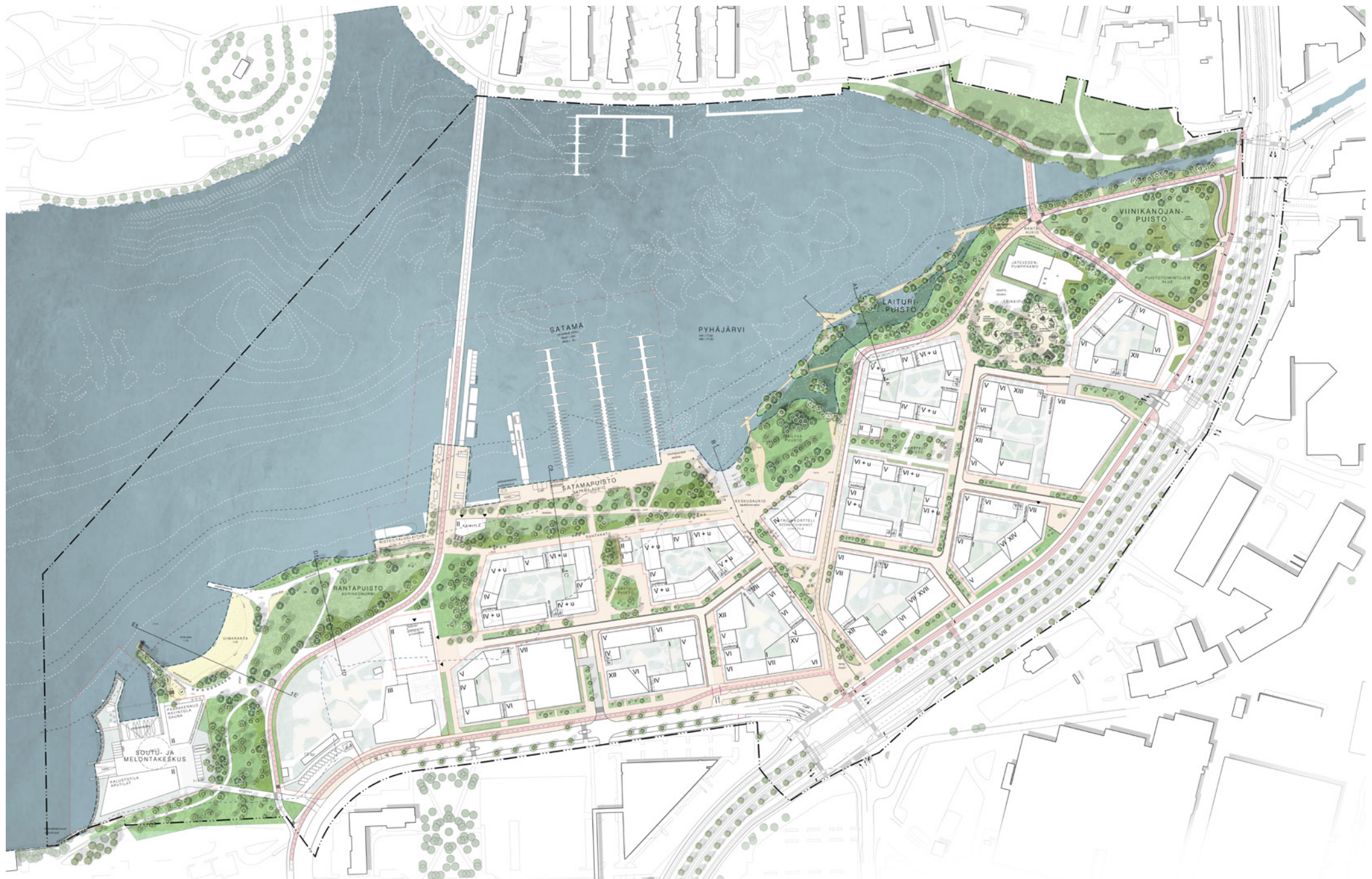
Puistot ja aukiot

1. Soutajanpuisto
2. Viinikan satamapuisto
3. Viinikanlahdenpuiston länsiosa
4. Viinikanlahdenpuiston itäosa ja leikkipaikka
5. Keskusaukio
6. Saapumisaukiot
7. Korttelipuistot

Kadut

8. Pihakadut
9. Tonttikadut
10. Hatanpään valtatie
11. Hatanpääkatu

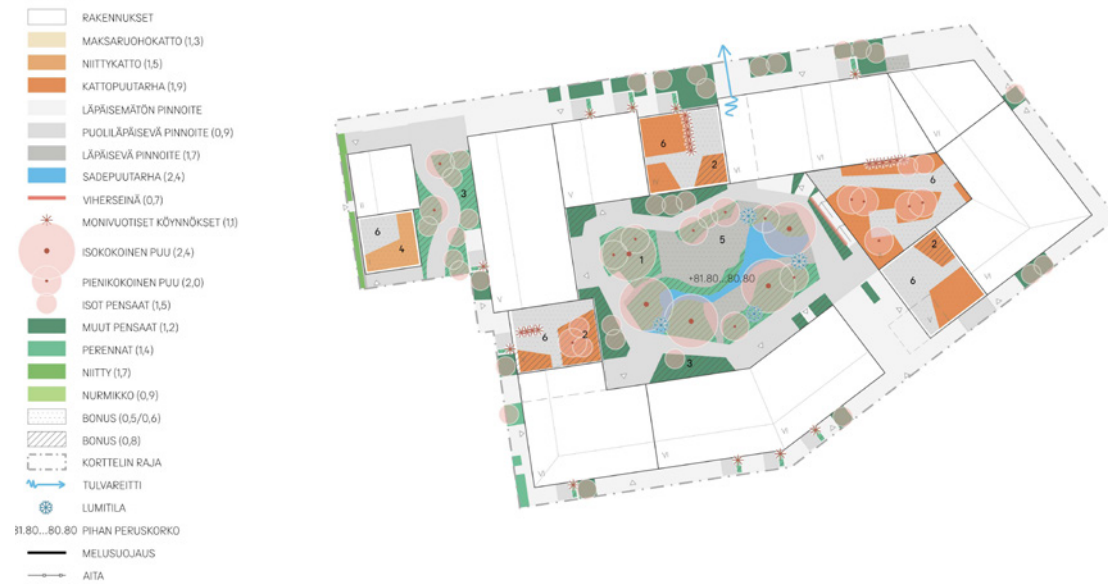

3.2 Maisemasuunnittelu, korttelit

*Viinikanlahti, Kortteleiden vihersuunnittelu, INARO
arkkitehdit 23.10.2023*

Viinikanlahden kortteleiden vihersuunnittelun tavoitteena on selvittää pihojen ja viherkattojen mahdollisuuksia sekä testata niiden toimivuutta mm. Tampereen kaupungin viherkerrointyökalun avulla. Kaikkiin kortteleihin on laadittu asemakaavatasoinen pihasuunnitelma, jota on viety tarkemmalle tasolle seitsemässä toisistaan poikkeavassa esimerkkikorttelissa. Asemakaavamääräyksiin tullaan sisällyttämään vaatimus viherkertoimen käyttämisestä. Viherkerroin ohjaa sitovana kohteen jatkosuunnittelua ja rakennusluvan hakemista. Esimerkkisuunnitelmat tarjoavat myös ideoita ja vaihtoehtoja pihojen jatkosuunnitteluun.

Tarkastelun perusteella kaikissa kortteleissa on mahdollista saavuttaa viherkertoimen tavoitetaso, joka asuinkortteleilla on 0,8 ja palvelujen kortteleilla 0,7. Tehokkaissa asuinkortteleissa tämä edellyttää paitsi huolellista pihasuunnittelua, myös kattopintojen hyödyntämistä sekä matalakasvuisina kasvikattona että oleskeluun tarkoitettuina, monipuolisesti istutettuina kattopuutarhoina. Jokaisessa korttelissa on maanvarainen pihanosa, johon voidaan istuttaa isoja puita ja jossa voidaan imeyttää hulevesiä pihan viihtyisyyttä lisäävissä sadepuutarhoissa. Pysäköintilaitosten korttelinoilla viherkertoimen tavoitetaso on 0,5. Laitosten kattoja tulee osoittaa esim. liikuntaan, oleskeluun, luonnon monimuotoisuutta lisääviin istutuksiin sekä aurinkoenergian keräämiseen. Seinäpinnoille voidaan sijoittaa istutusaltaita tai köynnöksiä.

Rantakorttelin pihasuunnitelma (kortteli 9)

Kattopihat tarjoavat suojaisten umpikorttelipihojen rinnalle valoisia – joskin tuulioloiltaan haasteellisempia – ulkoalueita, joilta avautuu upeita näkymiä rantapuistoon ja järven yli kohti kaupungin keskustaa.

Leikkaus rantakorttelista (kortteli 9)

Asemakaavatasoiset pihasuunnitelmat (1:500) ja viherkerroinlaskelmat laadittiin kaikkiin 14:ään kortteliin. Tarkennetut pihasuunnitelmat (1:250) tehtiin kahteen asumisen tyyppikortteliin (rantakortteli ja katukortteli), kortteleihin, joihin liittyi pysäköintilaitos, alueen keskuskortteliin, koulu- ja päiväkotikortteliin sekä soutu- ja melontakeskuksen kortteliin.

3.3 Liikenne- ja katusuunnittelu

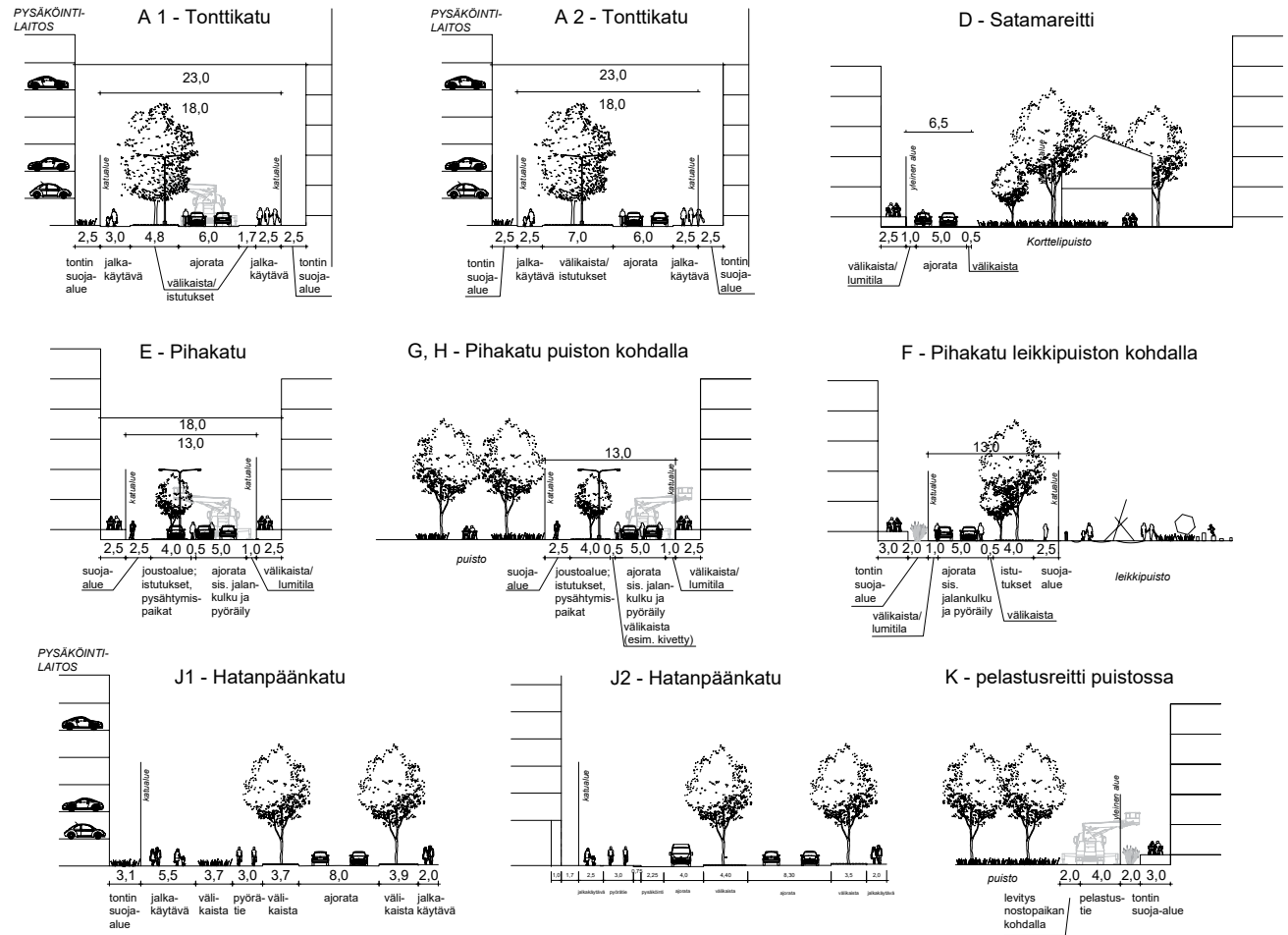
Viinikanlahti asemakaava 8755, Liikenteen ja katujen yleissuunnitelma, Ramboll 23.10.2023

Viinikanlahti on suunniteltu kestävien kulkumuotojen ehdoilla. Alueen korttelirakenne tukee joukkoliikenteen käyttöä. Uudet siltayhteydet Viinikanlahden yli parantavat alueen saavutettavuutta kävellen ja pyöräillen keskustan suunnasta. Kiinteistöjen autopaikkojen keskittäminen pysäköintilaitoksiin mahdollistaa viihtyisien, autottomien korttelialueiden rakentamisen.

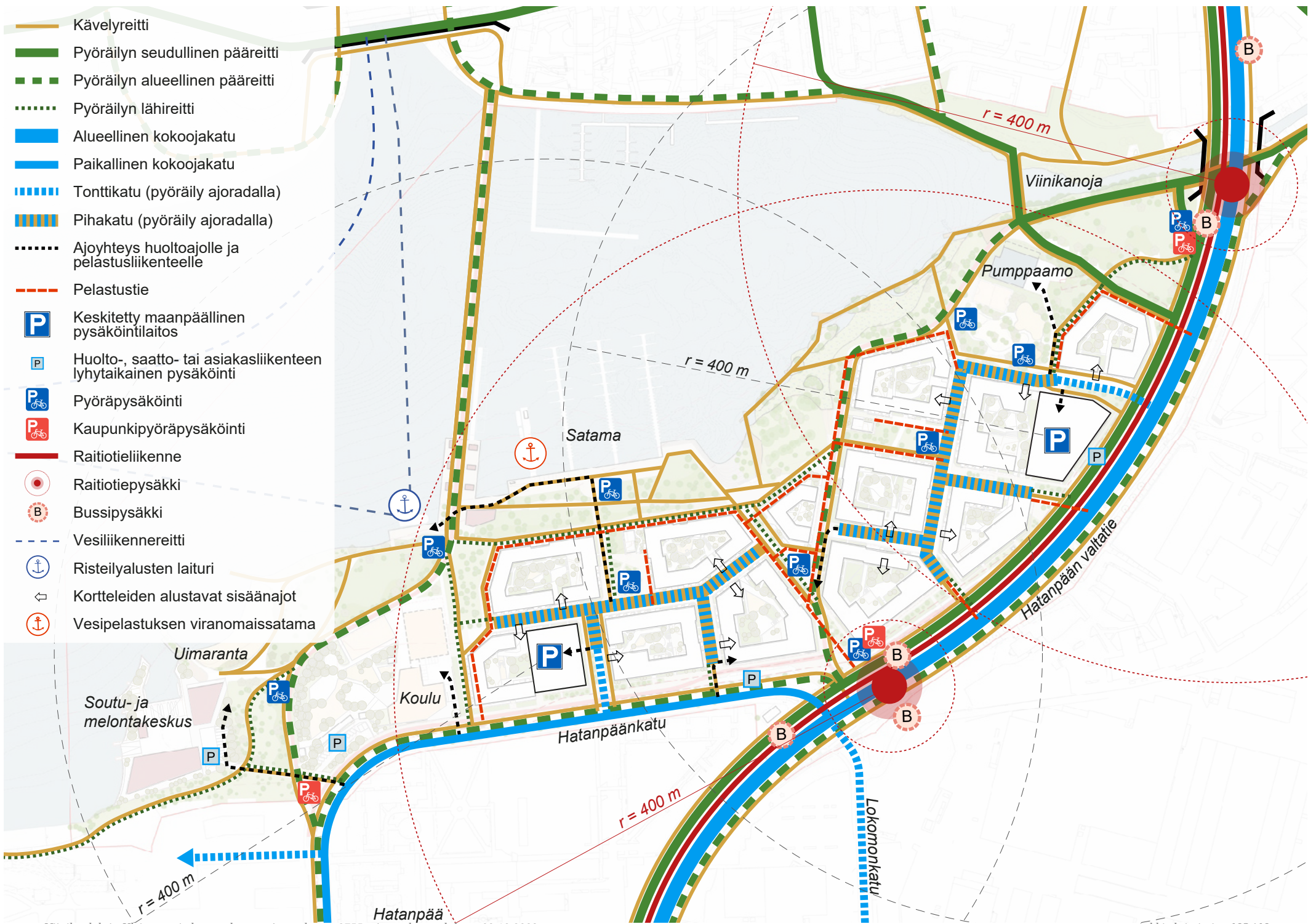
Viinikanlahden liikenneverkko muodostuu tonttikaduista, pihakaduista, aukioista, puistoreiteistä sekä vesiväylistä. Pyhäjärven ranta-alueita kehitetään nykyistä laadukkaammiksi virkistysreiteiksi. Pyöräliikenteelle osoitetaan muista liikennemuodoista erotellut 3,0...4,0 m leveät pääreitit. Asemakaava-alueelle rakennettavat kaksi 18,0 m leveää tonttikatua Hatanpään valtatieltä sekä Hatanpäänkadulta suuntautuvat pysäköintilaitoksiin. Pysäköintilaitoksen jälkeen tonttikadut muuttuvat vähäliikenteisiksi pihakaduksi, joissa kaikki kulkumuodot jakavat saman väylän. 13,0 m leveät pihakadut on suunniteltu pienipiirteisiksi ja viihtyisiksi. Katualueita reunustaa 2,5 m leveä kiinteistölle kuuluva alue, joka mahdollistaa sijainnista riippuen korttelikohtaisen maanalaisen infrastruktuurin, terassipihat, istutusalueet sekä jalkakäytävän leventämisen.

Kaavan autopaikat osoitetaan kahteen pysäköintilaitokseen, minkä lisäksi jokaiselle korttelille osoitetaan kaksi LE-paikkaa. Kiinteistöjen pyöräpysäköinti osoitetaan korttelien ja tonttien sisälle

maantasoon, lukittuihin sisätiloihin. Pihakaduille osoitetaan rajallinen määrä pysäköintipaikkoja lyhyellä aikarajoituksella huolto- ja saattoliikenteelle. Katualueiden suunnittelussa on huomioitu pelastus- ja huoltoliikenteen tilatarpeet. Pelastustoimi voi käyttää pihakatuja sekä korttelien ulkoreunoilla kulkevia pelastusteitä nostopaikoina.

- Kävelyreitti
- Pyöräilyn seudullinen pääreitti
- Pyöräilyn alueellinen pääreitti
- Pyöräilyn lähireitti
- Alueellinen kokoojkatu
- Paikallinen kokoojkatu
- Tonttikatu (pyöräily ajoradalla)
- Pihakatu (pyöräily ajoradalla)
- Ajoyhteys huoltoajolle ja pelastusliikenteelle
- Pelastustie
- Keskitetty maanpäällinen pysäköintilaitos
- Huolto-, saatto- tai asiakasliikenteen lyhytaikainen pysäköinti
- Pyöräpysäköinti
- Kaupunkipyöräpysäköinti
- Raitiotieliikenne
- Raitiotiepysäkki
- Bussipysäkki
- Vesiliikennereitti
- Risteilyalusten laiturit
- Korttelien alustavat sisäänajot
- Vesipelastuksen viranomaissatama

3.4 Venesatama sekä soutu- ja melontakeskus

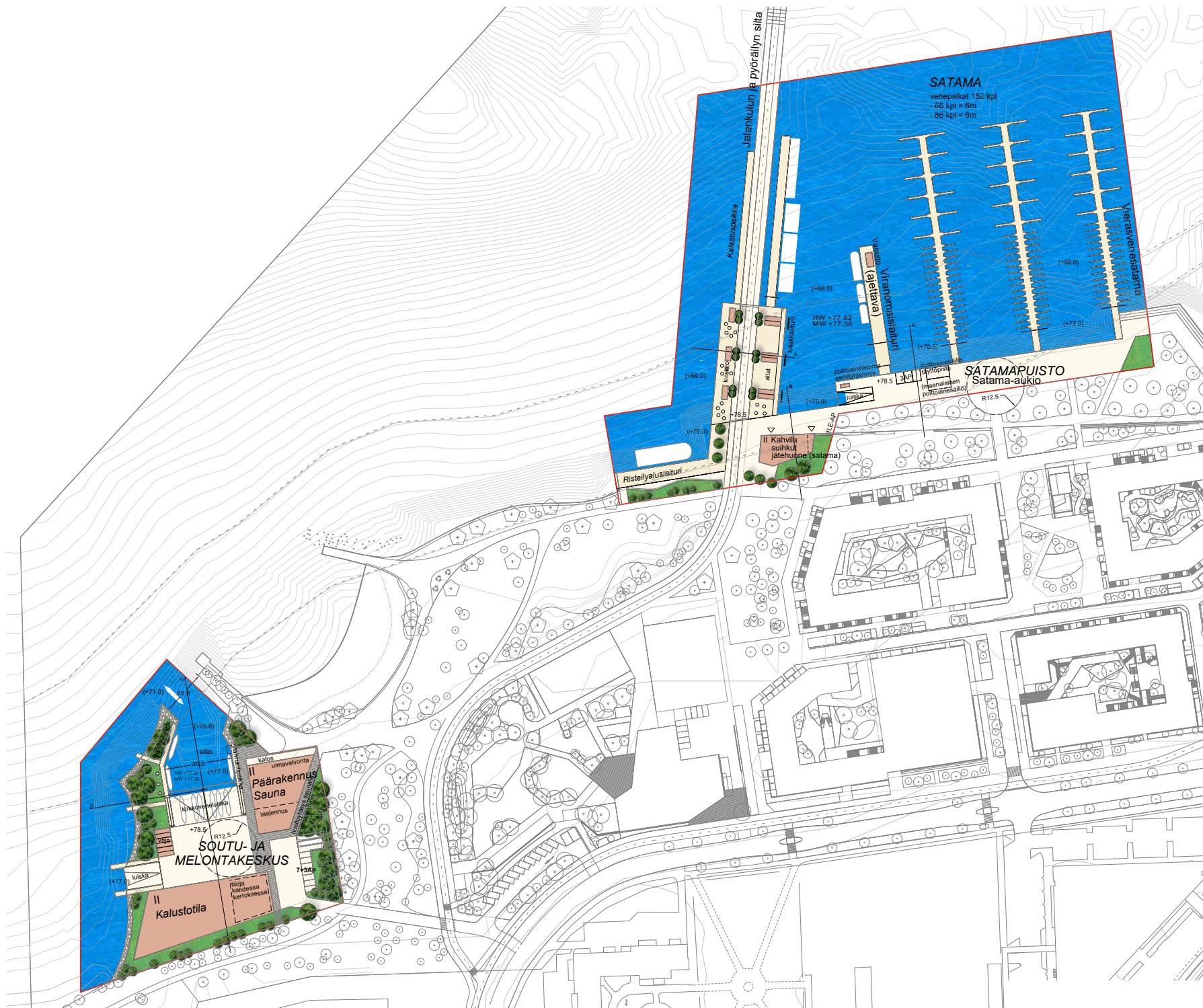
Viinikanlahden venesataman sekä soutu- ja melontakeskuksen yleissuunnitelma, WSP 23.10.2023

Uudesta Viinikanlahden venesatamasta sekä soutu- ja melontakeskuksesta muodostetaan urbaani ja viihtyisä veneliikenteen ja vesistövirikistyksen keskittymä. Sieltä aukeavat loistavat yhteydet Pyhäjärvelle ja siihen liittyviin vesistöihin. Satamaratkaisut tukevat vesistöliikkumisen sujuvuuden lisäämistä harkituilla ja tulevaisuuteen tähtäävillä suunnitteluratkaisuilla. Soutu- ja melontakeskus tarjoaa puitteet aktiiviselle yhdistystoiminnalle, joka mahdollistaa eri soutu- ja melontalajien harrastus-, opetus- sekä kilpailutoiminnan. Palveluissa- ja toiminnoissa huomioidaan myös matkailulliset tavoitteet.

Venesatama tarjoaa palveluita vierasveneilijöille, veneilijöille, risteilymatkustajille, yrittäjille, vesilajien harrastajille ja asukkaille. Satamassa on laituripaikkoja erikokoisille veneille, lasku- ja nostoluiska sekä pelastustoiminnan edellyttämä erillislaituri. Sataman palveluihin kuuluvat kahvila, suihku- ja wc-tilat, venekerhon tila, polttoainemyynti ja jätepiesti. Sataman pysäköintipaikat sijoittuvat lähietäisyydellä sijaitsevaan pysäköintitaloon. Satamassa on esteettömiä reittejä ja laitureita, jotka mahdollistavat pyörätuolilla liikkuvien ja muiden liikuntarajoitteisten henkilöiden pääsyn veden äärelle ja veneisiin.

Uusi soutu- ja melontakeskus mahdollistaa vesilajien monipuolisen harrastamisen, kilpailutoiminnan sekä yrittämisen ja järvimatkailun palveluita. Suunnitelmassa on osoitettu erillinen kaksikerroksinen kalustotila aputiloineen sekä kaksikerroksinen päärakennus, johon voi sijoittua ravintola ja uimarantaakin palveleva sauna pukuhuonetoiltoineen. Soutukeskukselle on osoitettu kymmenen pysäköintipaikkaa, joista muutama on mitoitettu venetrailerille. Keskuksessa on veneiden lasku- ja nostoluiskat.

Satama-alueen toimintaa ja turvallisuutta voidaan tehostaa sekä parantaa käyttökokemusta erilaisilla älykkäillä järjestelmillä. Älyratkaisut, alueen sähkötarpeet (mm. sähkölatauspisteet, sulanapito, tapahtumasähkö) ja valaistus tulee suunnitella yhteneväksi kokonaisuudeksi. Alueen pimeän ajan ilmeen tulee olla käytännöllinen, esteettinen ja turvallisuuteen panostava. Valaistuksen suunnittelussa tulee huomioida häiriövalon minimoiminen ja liiallista valon leviämistä vesialueelle tulee välttää. Alueella esiintyy lepakoita, joten tarpeetonta valaistusta tulee välttää lepakoille aktiivisena kesäaikana. Valon värilämpötilana käytetään lämmintä valkoista valon väriä.

3.5 Kunnallistekniikka

Viinikanlahden asemakaava 8755, Kunnallistekninen selvitys, Tampereen kaupunki 23.10.2023

Viinikanlahden asemakaava-alueella sijaitsee runsaasti nykyisiä jätevesi-, hulevesi-, vesijohto-, kaukolämpö-, kaukojäähdytys-, sähkö- ja telekaapeliverkostoja, teollisuuslaitosten jäähdytys- ja vedenottoputkistoja sekä maakaasulinjoja. Periaatteena on, että nykyiset johdot pyritään säilyttämään nykyisellään mahdollisimman suurelta osin. Suunniteltua maankäyttöä palveleva kunnallistekniikka rakennetaan uuden asuinalueen katualueille.

Alueella sijaitseva nykyinen jätevedenpuhdistamo poistuu käytöstä, kun uusi Sulkavuoren keskuspuhdistamo otetaan käyttöön. Tämän jälkeen nykyiset jätevedenpuhdistamon rakenteet ja niitä palveleva kunnallistekniikka voidaan purkaa. Poistuvan jätevedenpuhdistamon alueelle rakennetaan uusi Viinikanlahden jätevesipumppaamo ja siihen yhdistetään alueella olemassa oleva jätevesiviemäriverkosto. Viinikanojan jätevesipumppaamosta jätevedet johdetaan aikaisemmassa vaiheessa rakennettua siirtoviemärilinjaa pitkin Sulkavuoren jätevedenpuhdistamoon.

Siirtoviemärilinjan rakentamisen yhteydessä on myös siirretty vesijohdon, kaukojäähdytyksen ja kaukolämmön runkolinjoja sekä sähkön 110 kV kaapelireittiä. Asuinalueen suunnittelussa on huomioitu, että siirretyt johdot voidaan säilyttää ja niitä voidaan huoltaa jatkossakin. Samoin on huomioitu, että alueella sijaitsevat maakaasujoh-

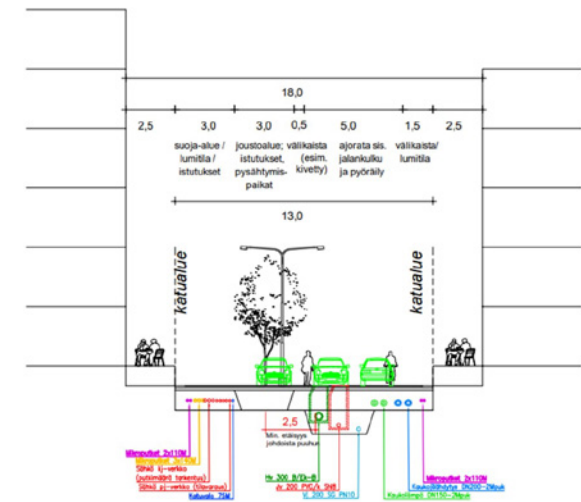
dot voidaan säilyttää nykyisellään.

Viinikanojanpuistossa olevat nykyiset kaukojäähdytyksen jäähdytyskontit siirretään pois alueelta ennen alueen rakentamista. Alueen halkaiseva käytöstä poistunut 110 kV kaapelireitti puretaan alueen rakentamisen yhteydessä.

Alueen eteläosassa Hatanpäänkadun pohjoispuolella sijaitsevat TEVO LOKOMO Oy:n jäähdytysvesipumppaamo johtolinjoinen ja sähkömuuntaamo, joita joudutaan siirtämään ja niille on esitetty tilavarauksia alueella. Näiden läheisyydessä sijaitsee myös vanhan ”Sarviksen” tehdaskiinteistön käytöstä poistuneet vedenottoputkistot, jotka voidaan poistaa.

Uutta asunto- ja muuta rakentamista varten alueelle rakennetaan uusia yhdyskuntateknisiä järjestelmiä (vesihuolto, kaukolämpö, kaukojäähdytys, sähkö ja tietoliikenteen mikroputkijärjestelmä). Uudet johtolinjat sijoitetaan pääosin asemakaavan mukaisille katu- ja muille yleisille alueille. Katupoikkileikkauksissa on huomioitu uuden kunnallistekniikan vaatimat tilavaraukset.

Rakennettava kunnallistekniikka liitetään Hatanpään valtatie ja Hatanpäänkadun runkolinjoin. Koska liitoskohtia nykyiseen verkostoon on useita, voidaan rakentaminen toteuttaa vaiheittain alueen muun asunorakentamisen yhteydessä. Alueen hulevesiverkostosta on laadittu erillinen hulevesien hallintasuunnitelma.

Kunnallistekniikan tilavaraukset katupoikkileikkauksissa

Kunnallistekniikan tilavaraukset katualueilla

MERKINTÖJEN SELITYS:

VESIHUOLT:

- KATAMERALLI, JOSKA KÄYNNÄ HALEVÄSI SUODATTAMIN
- UUSI HÄLVESEN MEYTYJÄRJESTELMÄ (Höyrytalous 74 m, jossa 610000 kwh/vuotta lämmitys ja 24-100000 lämmitysenergia)
- UUSI HÄLVESENMEÄRÄN RUNKOLINJA/TARVASTUOLAKAIVO
- UUSI HÄLVESENMEÄRÄN TONNITHAARA (SUOSITELTAA LITROSKOPIA)
- UUSI JÄTEVESIMEÄRÄN RUNKOLINJA/TARVASTUOLAKAIVO
- UUSI JÄTEVESIMEÄRÄN PANEELIMEÄRI
- UUSI JÄTEVESIMEÄRÄN TONNITHAARA (SUOSITELTAA LITROSKOPIA)
- UUSI JÄTEVESIPUMPPAMAHO
- UUSI VESILOHON RUNKOLINJA/LÄTKÄKAIVO
- UUSI VESILOHON TONNITHAARA (SUOSITELTAA LITROSKOPIA)
- UUSI LOKONON JÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON RUNKOLINJA
- UUSI LOKONON JÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON PANEELIMEÄRI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ JÄTEVESIMEÄRI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ PANEELITEVESIMEÄRI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ HÄLVESEMEÄRI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ LOKONON JÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON VETOVEIHEARI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ VESILOHKO

KALKULAIPI- JA JÄÄHYTYYS:

- UUSI KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON RUNKOLINJA
- UUSI KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON RUNKOLINJA
- UUSI KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON KINESTÖLLE (TILAARIN)
- UUSI KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON KINESTÖLLE (TILAARIN)
- UUSI MAALÄMMÖKAIVO JA SEN PUMPPUKO (KINESTÖLLE)
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON RUNKOLINJA
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ KALKULAIPIJÄÄHYTYSPUMPPUKOSTON RUNKOLINJA

TIETOLINKEIN, MIKROPIUTUKSIA:

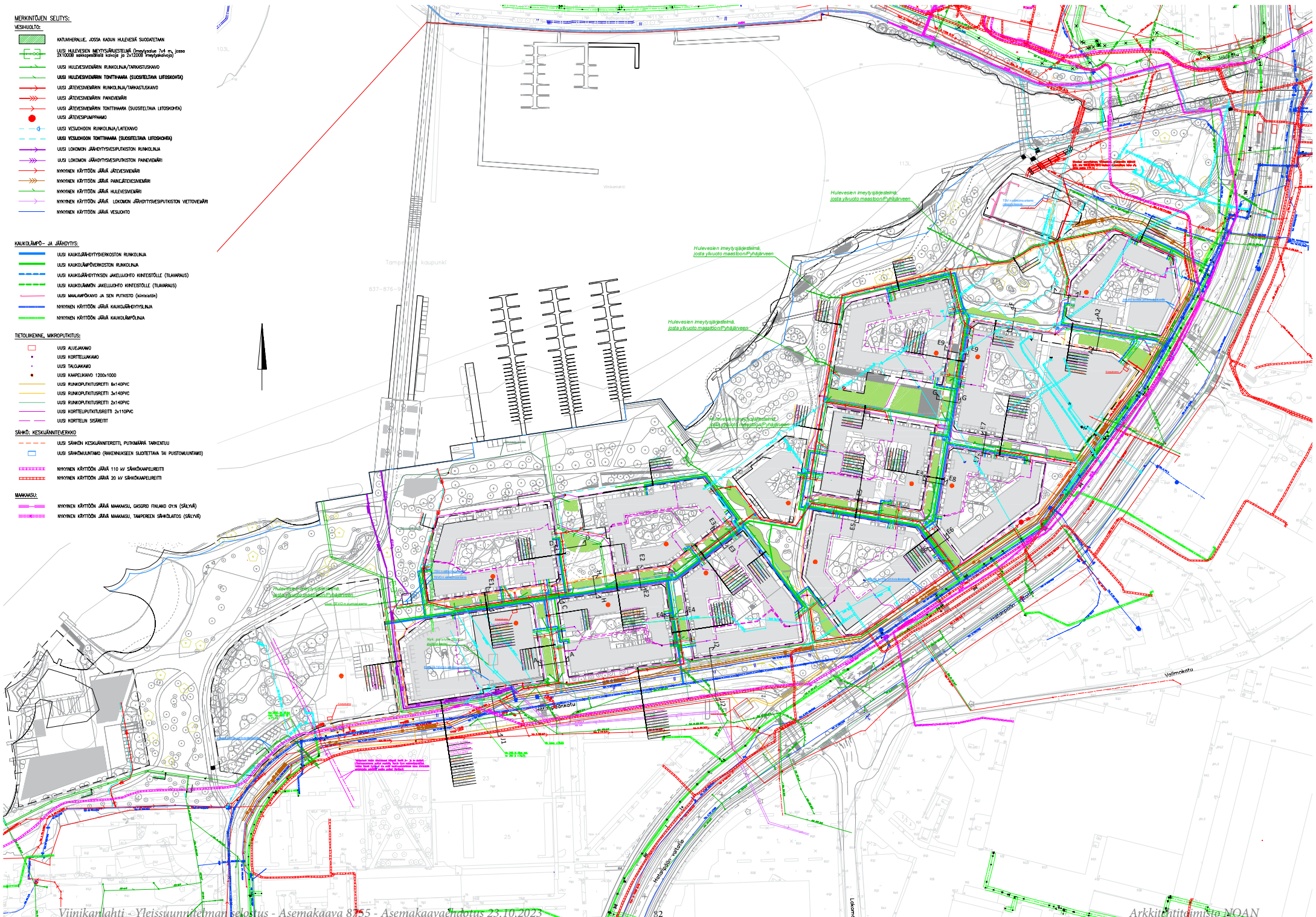
- UUSI ALUEVALVONTA
- UUSI KORTEILUVALVONTA
- UUSI TILALUOKKA
- UUSI KAMPPELAKAIVO 1200x1000
- UUSI RUNKOPUUTUSREITTI 8x1400PC
- UUSI RUNKOPUUTUSREITTI 5x1400PC
- UUSI RUNKOPUUTUSREITTI 2x1400PC
 UUSI KORTEILUVALVONTA 2x1100PC- UUSI KORTEILUVALVONTA

SÄHKÖ, KESKUSJÄÄHYTYKSIÖ:

- UUSI SÄHKÖN KESKUSJÄÄHYTYKSIÖN PUMPPAMAHO TARKENTAMINEN
- UUSI SÄHKÖN KESKUSJÄÄHYTYKSIÖN (KÄYNNÄKÄYNNÄKSEEN SUODATTAMINEN TAI PUUSTOJÄÄHYTYKSIÖ)
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ 110 kV SÄHKÖKAPELLEITTI
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ 20 kV SÄHKÖKAPELLEITTI

MAKAASU:

- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ MAKAASU, GASSIJO FINLAND OYH (SÄILYVÄ)
- NYKYINEN KÄYTTÖN JÄÄMÄ MAKAASU, TAMPEREEN SÄHKÖLÄÄTÖS (SÄILYVÄ)

3.6 Hulevedet

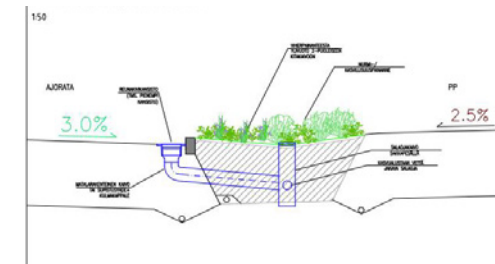
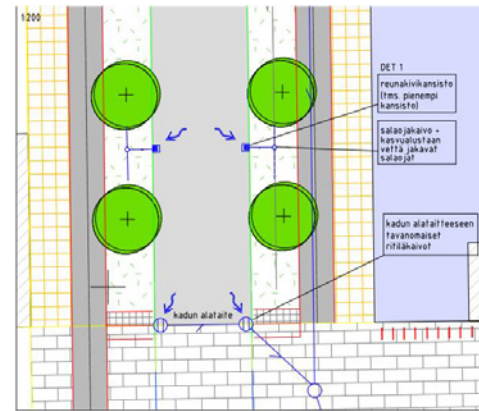
Viinikanlahden AK 8755, Hulevesien hallintasuunnitelma, Ramboll 23.10.2023

Viinikanlahden asemakaavan 8755 yleisten alueiden hulevesien hallinnassa on tavoitteena hulevesien laadun parantaminen ennen niiden johtamista Pyhäjärveen.

Hulevesien mitoituksessa on mitoitusasteena käytetty arvoa 180 l/s*ha (10,8 mm/m²), sateen kesto on 10 minuuttia. Yleisiltä alueilta, kadut, aukiot yms. muodostuvat hulevedet johdetaan katujen viherkaistoilla oleviin suodatusrakenteisiin, josta hulevedet johtuvat rantapuiston alueilla oleville viheralueille.

Viheralueilla hulevedet johtuvat imeytyskaivojärjestelmän kautta maaperään. Imeytyskaivojärjestelmissä on pohjallisia sakkapesällisiä kaivoja sedimentin talteenottoa varten, sekä pohjattomia kaivoja, joista viheralueilla suodatettu hulevesi johdetaan maaperään. Asemakaava-alueella on pilaantuneita maita, joista tehdään PIMA-selvitys, jossa selviää tarkemmin, onko esitetty sijainti sopiva hulevesien käsittelyyn. Viherkaistojen suodatusrakenteet ja imeytyskaivoalueiden imeytysalueet rakennetaan puhtaista maista.

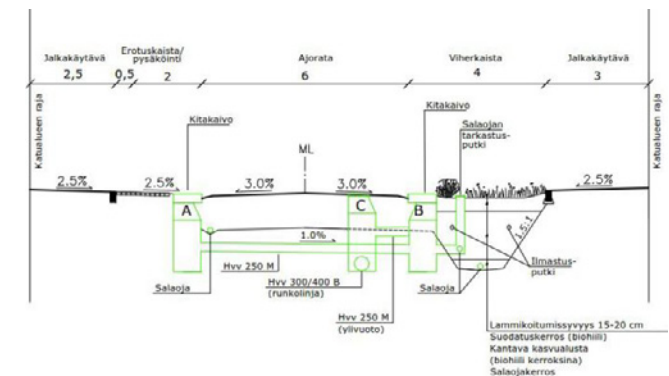
Alueen kautta johtuu nykyisiä hulevesiä mm. Hatanpään valtatie itäpuoliselta teollisuusalueelta. Nykyisiä hulevesiviemäreitä joudutaan siirtämään uuden kaavan mukaisille yleisille alueille. Nämä viemärit tullaan johtamaan omina linjoinaan suoraan Pyhäjärveen uuden rantapuiston mukaisesti sopiviin paikkoihin.

Hulevesien hallinta suunnittelualueen katualueilla

Kortteleiden kattovesien johtaminen tehdään siten, että kattovesiä varten on tontin alueella tonttihulevesiviemäreitä, jotka liitetään runkohulevesiputkiin viherkaistojen suodatusrakenteiden jälkeiselle osuudelle.

Kortteleiden sisäpihojen hulevedet johdetaan sisäpihalla olevalle hulevesien hallinta-alueelle, josta ne johdetaan huleveden tonttijohdolla runkolinjaan.

Hulevesien hallinta yleisillä alueilla

MERKINTÖJEN SELITYS:

- UUSI HULEVESIEMÄRIN RUNKOLINJA/TARKASTUSKAIVO
- UUSI HULEVESIEMÄRIN TONTTIHAARA
- PUUSTOALUEEN IMEYTYSKAIVOJÄRJESTELMÄ, JOSSA IMEYTETÄÄN PUHTAASEEN MAAPERÄÄN ALUEELTA JOHTUVIA HULEVESIÄ
- KADUN VIHHERKAISTA, JOTA KÄYTETÄÄN HULEVESIEN SUODATUKSEEN
- UUSI HULEVESIEMÄRIN TONTTIHAARA/TARKASTUSKAIVO (SUOSITELTAVA LIITOSKOHTA)
- ALUEEN ALUSTAVAN SUUNNITELMAN MUKAINEN KADUN LIKIMÄÄRÄINEN KORKEUSASEMA
- TULVAREITTI
- NYKYINEN KÄYTTÖÖN JÄÄVÄ HULEVESIEMÄRI
- VIINIKANLAHTI ALUERAJAU

3.7 Ympäristön tila ja kunnostukset

Viinikanlahden asemakaava-alue, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen yleissuunnitelma, Sitowise 15.11.2022

Pilaantuneisuushistoria

Viinikanlahden asemakaava-alue on aiemmin ollut pääosin vesialuetta ja alue on muodostunut Pyhäjärveen 1900-luvulla tehtyjen täyttöjen seurauksena. Järveä on täytetty vähitellen ja vanhimmat täytöt ovat lähellä Hatanpään valtatie ja alueen pohjoisosissa. Täyttöjä on tehty osittain haitta-ainepitoisella ja jätettä sisältävällä materiaalilla. Puhdistamon alue on aikaisemmin toiminnut varastoalueena ja alueella on harjoitettu mm. romuttamotoimintaa ja metalliteollisuutta.

Tehdyt tutkimukset ja niiden tulokset

Alueen maaperää, pohjavettä/täytön sisäistä vettä ja huokoskaasuja on tutkittu useaan eri otteeseen. Tutkimukset ovat alustavia, sillä nykyisten toimintojen vuoksi alueella ei olla voitu tehdä niin kattavia tutkimuksia, että esimerkiksi pilaantuneiden ja pilaantumattomien alueiden rajausta olisi mahdollista. Osittain alue voidaan tutkia vasta siinä vaiheessa, kun jätevedenpuhdistamon toiminta alueella päättyy ja olemassa olevat rakenteet puretaan tai uusien alueiden rakentamisen yhteydessä.

Maaperätutkimuksissa on havaittu maa-aineksen seassa jätteitä. Maa-aineksen seassa havaittiin mm. tiiliä, betonia, metallia, puuta, keramiikkaa sekä kuonaksi luokiteltua mustaa ainesta. Jätteitä on todettu keski-määrin 0–5 m syvyydellä maanpinnasta, syvemmissä kerroksissa havainnot ovat olleet yksittäisiä. Pääosin jätteen määrä on vain

noin 0...5 %, eikä alueella ole todettu selkeitä jäte-täyttöalueita tai -kerroksia.

Maaperässä on todettu raskasmetalleja, PAH-yhdisteitä ja öljyhiilivetyjä C5-C40. Lisäksi pistemäisesti ja matalina pitoisuuksina on todettu kloorieteenejä, PCB-yhdisteitä sekä dioksiineja ja furaaneja. Huokoskaasussa on todettu matalina pitoisuuksina kloorieteenejä, kloroformia ja ksyleenejä. Myös pohjaveden haitta-ainepitoisuudet ovat olleet pääosin matalia. Haitta-ainepitoisuudet ovat pääosin peräisin alueelle tuoduista täyttömaista, mutta myös alueella sijainneista toiminnoista.

Maaperätutkimusten perusteella todetut korkeimmat haitta-ainepitoisuudet sijaitsevat alueen pohjois- ja itäosissa vanhimmilla täyttöalueilla, joissa on ollut myös vanhempaa teollista toimintaa ja vastaavasti asemakaava-alueen länsi/eteläosissa maaperän haitta-ainepitoisuudet ovat matalampia.

Kunnostustarpeen arviointi

Kunnostustarpeen arvioinnissa (riskinarviointi) on tarkasteltu Viinikanlahden asemakaava-alueen maaperässä, pohjavedessä ja huokoskaasussa todetuista haitta-aineista aiheutuvia kulkeutumis-, terveys- ja ekologisia riskejä. Tämä kunnostustarpeen arviointi koskee vain nykyistä maa-aluetta.

Arvioinnissa on tarkasteltu haitta-aineista aiheutuvia riskejä asuinkäytössä. Kohteella ei käytettä-

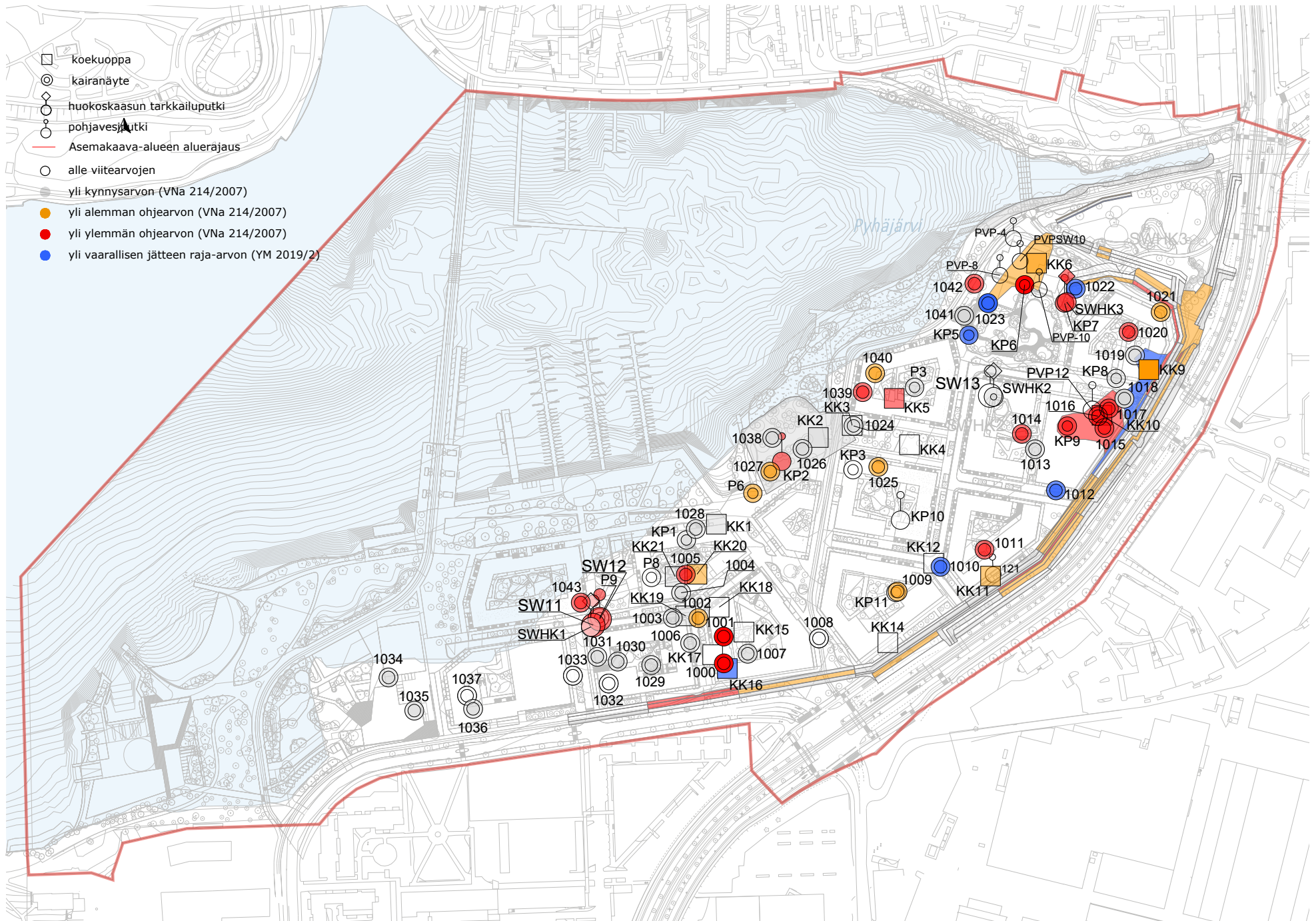
vissä olevalla tiedolla arvioituna esiinny sellaisia haitta-ainepitoisuuksia tai kulkeutumis- ja altistumisreittejä, joiden perusteella kohteella olisi kunnostustarve.

Kohteen maaperätutkimuksia ovat rajoittaneet mm. jätevedenpuhdistamon rakenteet sekä kaapeli- ja putkilinjat. Siten on mahdollista, että alueella esiintyy myöhemmin tehtävissä tutkimuksissa korkeampia haitta-ainepitoisuuksia kuin kaava-vaiheen tutkimuksissa on todettu. Tämän epävarmuuden vuoksi kohteelle on määritetty maaperän kunnostustavoitteet, vaikka riskinarvion perusteella kunnostustarvetta ei todettukaan alustavien tutkimusten perusteella.

Kunnostussuunnitelma ja viranomaispäätös kunnostuksesta

Vaikka kunnostustarvetta ei ole todettu, alueella tullaan kaivamaan rakentamisen yhteydessä haitta-ainepitoisia maa-aineksia. Lisäksi alueella tullaan tekemään viimeistään rakentamisen yhteydessä lisätutkimuksia, jotta varmistutaan siitä, että riskinarviolla määritetyt kunnostustavoitteet eivät alueella ylity.

Haitta-ainepitoisen maa-aineksen kaivutyöt ja lisätutkimukset tullaan tekemään Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antaman viranomaispäätöksen (päätös pilaantuneen alueen puhdistamisesta, PIRELY/1793/2022, annettu 29.9.2022) sekä kunnostuksen yleissuunnitelman mukaisesti.

3.8 Vesistösuunnittelu

Sedimentin haitta-ainepitoisuuksien riskinarviointi, Sitowise 15.11.2022

Pilaantuneisuushistoria

Viinikanlahden lähellä sekä siihen johtavan Viinikanojan varrella on aikaisemmin sijainnut monenlaisia tehtaita, joiden jätevedet on laskettu aikanaan Tammerkoskeen, Viinikanlahteen sekä Viinikanojaan.

Viinikanlahdella todettiin kohonneita PCB-pitoisuuksia ensimmäistä kertaa jo 1980-luvulla ja niiden epäillään olevan lahden itäpuolella sijainneen Nokian kondensaattoritehtaan peruja.

Tehdyt haitta-ainetutkimukset ja niiden tulokset

Viime vuosikymmeninä alueen sedimenteistä on mitattu haitta-ainepitoisuuksia (mm. PCB) Ratinanrannan rakentamisen yhteydessä (2004), Pyhäjärven kunnostustarpeen selvityksen yhteydessä (2007), Viinikanojan tutkimuksen yhteydessä (2017) ja Hatanpään sairaala-alueen tutkimuksen yhteydessä (2018).

Vuonna 2019 sedimenttitutkimuksissa pintasedimentin kokoomanäytteissä metallien kynnysarvojen ylityksiä oli eniten Tammerkosken suun lähellä ja pohjoisrannalla sekä Viinikanojan suulla ja lahden keskiosassa. PCB-pitoisuudet olivat korkeimmillaan Viinikanojan suualueella (alemman ohjearvon ylityksiä), ja PCDD/F-pitoisuus oli korkein alueen länsiosassa (alemman ohjearvon ylitys). Öljyhiilivedyt ja TBT-TPT- yh-

disteet olivat melko tasaisesti jakautuneita. PAH-yhdisteitä oli lähinnä altaan keskiosassa ja etelärannan lähellä. Pintavesi- ja huokosvesinäytteistä ei todettu riskinarvion kannalta merkittäviä pitoisuuksia haitta-aineita.

Ruoppausmassojen vesistöläjityskelpoisuutta arvioitiin laatukriteeritasoihin verrattuna pintasedimentit eivät vuoden 2019 tulosten perusteella ole ruoppausmassana lähtökohtaisesti vesistöläjityskelpoisia.

Keväällä 2022 Viinikanlahdelta otettiin pitkiä sedimenttisarjoja suunnitellun kaavamuutosalueen rannan läheltä, Viinikanojan suualueen läheltä sekä Ratinanrannan puolelta. Tutkimuksen päätarkoitus oli tarkentaa käsitystä PCB:n, PCDD/F:n ja TBT-TPT:n esiintymisestä syvemmissä kerroksissa suunnitellun täyttöalueen reunalinjan lähellä. Tulosten perusteella korkeimmat havaitut PCB-pitoisuudet keskittyvät Viinikanojan suun lähialueelle, noin 0-0,5 m syvyydelle sedimenttiin. PCDD/F-yhdisteiden ja TBT-TPT:n pitoisuudet olivat pieniä.

Keväällä 2022 otettiin myös yksittäisnäytteitä pintasedimentistä alueen länsiosasta (lähinnä PCDD/F) sekä Viinikanojan suualueelta (lähinnä PCB). Analyysitulokset olivat vastaavia tai hieman alemmalla tasolla kuin 2019 kokoomanäytteistä saadut tulokset.

Riskinarvio

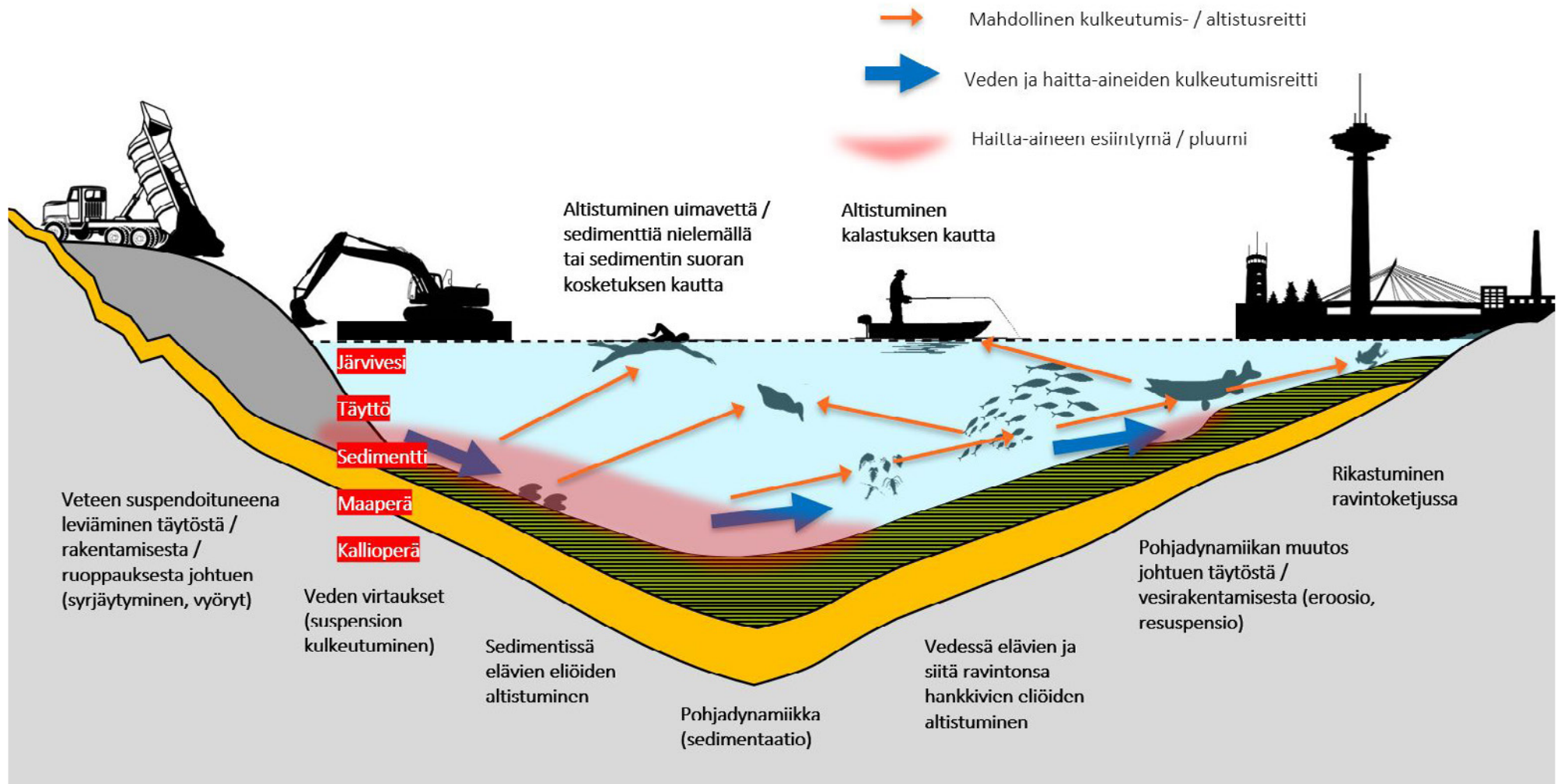
Vuonna 2019 toteutetun pintasedimentin riskinarvioinnin perusteella Viinikanlahden alueen pintasedimentin kohonneet metalli-, PAH-, PCB-, PCDD/F- ja TBT- pitoisuudet eivät nykyisessä tai tiedossa olevassa tulevassa toiminnassa aiheuta merkittäviä riskejä. Lieviä tai kohtuullisia ekologisia riskejä aiheutuu lähinnä sedimentin suspendoitumisesta ja haitta-aineiden uudelleenvapautumisesta johtuen, jolloin altistujina voivat olla lähinnä pohjaeliöt ja pohjakalat.

Yksittäiset altistumiskerrat haitta-ainepitoiselle pintasedimentille eivät aiheuta terveystriskejä. Ihmisten altistumisen mahdollisuus kalaa syömällä tarkasteltiin laskennallisesti, mutta riskiä ei arvioitu olevan, kun kalaa syödään Ruokaviraston suositusten mukaisia määriä.

Vesilupahakemukseen tehdään vielä ruoppauksen / sedimentin syrjäytymisen ja ruoppausmassan maallakuivatuksen riskinarvio, jossa hyödynnetään lisätutkimusten tuloksia sekä päivitettyä virtausmallia ja pohjadynaamisten alueiden sijaintia. Ruoppauksen, sedimentin syrjäytymisen, täyttöjen ja muun vesistöarakentamisen sekä niiden yhteydessä todennäköisesti esiintyvien rinnevalumien resuspensiovaikutus on yleensä melko paikallista, mutta jatkuessaan kauan korkeita haitta-ainepitoisuuksia sisältävillä alueilla se voisi altistaa paikallisesti pohjaeliöitä ja pohjan kaloja merkittävän korkeille haitta-ainepitoisuuksille. Virtausmallinusten perusteella suspensiokuorma kerrostuu

nykytilassa osittain Viinikanlahden pohjukassa ja pohjoisrannalla, ja osittain jatkaa päävirtauksen mukana kohti Viinikanlahden keskiosan sedimentaatioaluetta. Suunniteltujen täyttöjen ja rantarakenteiden myötä rauhallisen kerrostumisen alue Viinikanlahden pohjukassa laajentuu suhteessa nykytilaan virtauksen hidastumisesta johtuen. Viinikanojasta tulevien päästöjen merki-

tys saattaa korostuasen suun lähialueella, kun ojan kautta tulevan sedimentin kertyminen ojan suulle lisääntyy. PCB:n poistamiseksi pysyvästi vesiympäristöstä suositellaan Viinikanojan suun lähialueen pintasedimentin ruoppaamista noin 0,5-1,0 syvyydelle. Tämä toteutetaan kaavamuutosohjelmasta erillisenä hankkeena.

3.9 Virtausmallinnus

Tampereen Viinikanlahden virtausolosuhteiden ja pohjadynamiikan mallinnus, Sitowise 15.11.2022

Virtaus- ja aaltomallinnuksen avulla on simuloitu Viinikanlahden virtausolosuhteita ja aallonkorkeuksia nykytilanteessa ja arvioitu, miten vesistötyöt vaikuttavat virtausolosuhteisiin ja aallonkorkeuksiin eri virtaamatilanteissa. Malli on kalibroitu ja validoitu vastaamaan nykyisiä virtausolosuhteita Turun yliopiston virtaamista, virtausnopeuksista ja vedenkorkeuksista vuonna 2019 tekemien mittausten avulla.

Menetelmät

Kolmiulotteisen virtausdynamiikan mallinnukseen käytettiin hydrodynaamisen Delft3D-flow ohjelman virtausmoduulia. Laskentahilan resoluutio on 1,0–2,8 m. Resoluutio on tarkin täyttöalueen läheisyydessä. Mallissa on kuusi vertikaalikerrosta, joiden suhteelliset kerrospaksuudet ovat veden pinnasta järven pohjaan 25 %, 25 %, 20 %, 15 %, 10 % ja 5 %.

Virtausmallinnuksia tehtiin neljällä eri skenaariolla - kahdella nykytilanneskenaariolla ja kahdella tulevan vesistötyön mukaisen rantaviivan skenaariolla. Tulevan tilanteen rantaviivaskenaarioilla tehtiin useita mallinnusajoja suunnittelun eri vaiheissa, koska täyttöalueelle haettiin optimaalista muotoa. Virtausmallinnuksia hyödynnettiin arvioitaessa eri täyttöalueratkaisujen vaikutuksia Viinikanlahden virtausolosuhteisiin, ja tarkasteltaessa virtausolosuhteiden vaikutuksia täyttöalueen rakenteisiin ja sedimentin kulkeutumiseen.

Sekä nykytilan että tulevan tilanteen skenaariot ajettiin Tammerkosken keskiylivirtaamalla (MHQ 141 m³/s) ja ylivirtaamalla (HQ 247 m³/s). Lisäksi mallinnoissa oli mukana Viinikanojan virtaama sekä pumppaamon ja puhdistamon purkuputkien virtaamat. Keskiylivirtaaman skenaarioissa Pyhäjärven vedenkorkeutena käytettiin keski-vedenkorkeutta +77,38 m ja ylivirtaamaskenaariossa ylivirtaaman aikaista vedenkorkeutta +77,54 m (Korkeus-järjestelmä N2000).

Aaltomallinnoissa käytettiin keskivedenkorkeutta. Aaltomallinnot ajettiin Tampereen Siilinkarin mittausaseman keskituulella (5 m/s) ja mittausajanjakson voimakkaimmalla tuulitilanteella (20 m/s). Tuulen suunta oli mallinnoissa länsi (270°). Virtaus- ja aaltomallilla tutkittiin erikseen uimarannan ja aallonmurtajien sijoitusta sekä erilaisten rantarakenneratkaisujen vaikutuksia. Tulevan tilanteen skenaarioissa aallonmurtajarakenne on pilareilla, ja rakenne ulottuu 2 m keskivedenpinnan alapuolelle.

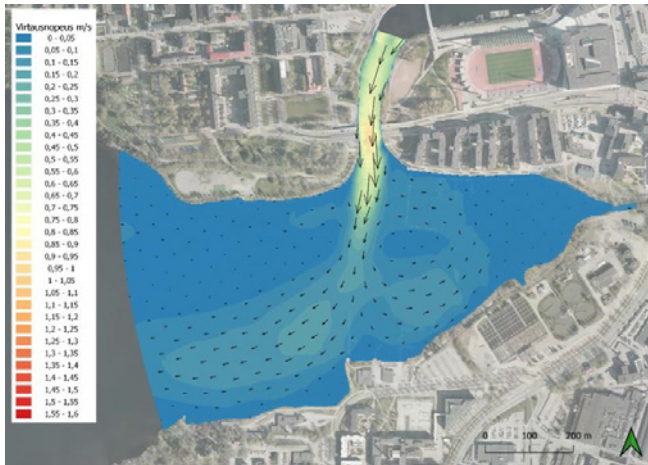
Virtaus- ja aaltomallinnuksen nykytilanne

Nykytilanteessa Tammerkosken virtaus jakautuu selkeästi kahteen pyörteeseen, joista päävirtaus kääntyy Viinikanlahdelta länteen päin ja toinen heikompi virtaus pyörii vastapäivään Viinikanlahden itäosassa. Mallinnusten perusteella tyyneen tilanteen keskiylivirtaamaskenaariossa vesipatsaan keskimääräiset virtausnopeudet ovat täyttöalueen läheisissä pyörteisissä voimakkaimmillaan noin 0,15–0,20 m/s ja pohjanläheisen kerroksessa noin 0,10–0,15 m/s (kuva 1). Ylivir-

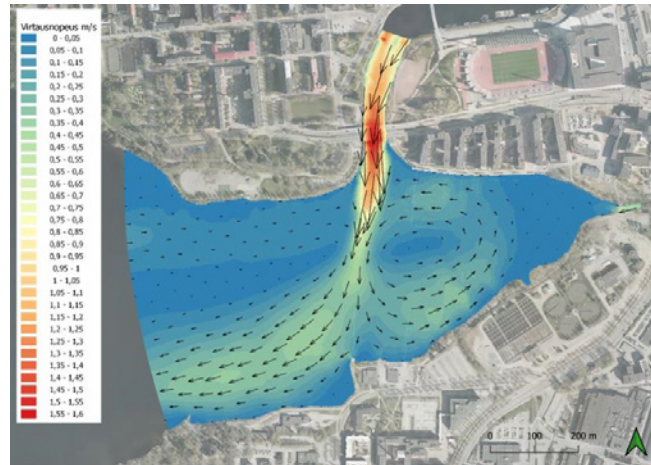
taamaskenaariossa täyttöalueen läheiset virtausnopeudet ovat voimakkaimmillaan noin 0,35–0,40 m/s ja pohjan lähellä noin 0,30–0,35 m/s (kuva 2).

Virtaus- ja aaltomallinnuksen tuleva tilanne

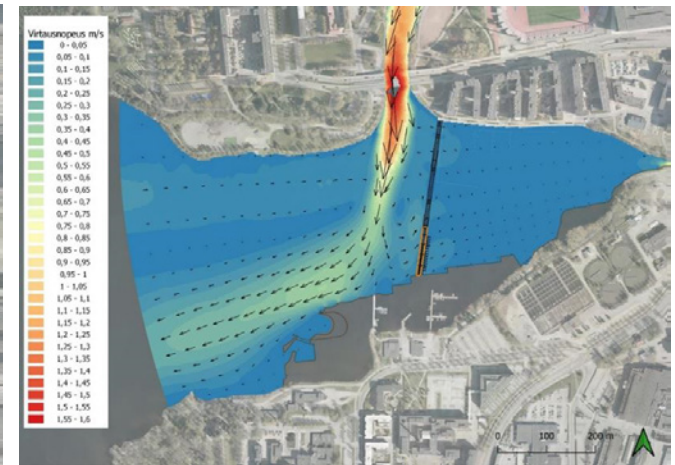
Eri vaiheissa suoritettujen mallinnusten tulosten perusteella arvioidaan, että suunniteltu täyttöalue ei vaaranna veden vaihtuvuutta Viinikanlahden itäosassa, eivätkä virtausnopeudet kasva niin suuriksi, että ne voisivat aiheuttaa merkittävää, rakenteita vaarantavaa eroosiota. Mallinnusten perusteella esitettiin lisäksi suosituksia uimarannan ja aallonmurtajarakenteiden sijainnille sekä aallonmurtajan rakenneratkaisuille. Veden vaihtuvuus säilyy Viinikanlahden itäosassa kohtuullisena, vaikka täyttöalueen rakenteet heikentävät Viinikanlahden itäosiin suuntautuvaa virtauspyörrettä merkittävästi (kuva 3). Tuuli on merkittävä tekijä Viinikanlahden sisäosien veden vaihtuvuuden kannalta, ja myrskytilanteessa se on veden virtaukseen merkittävimmin vaikuttava tekijä. Voimakkaalla tuulella Viinikanlahdelle syntyy vertikaalinen virtauspyörre, jossa pintavirtaus suuntautuu Viinikanlahden sisäosiin ja pohjavirtaus ulospäin Viinikanlahdelta (kuva 4). Merkittävä aallonkorkeus on Viinikanlahdella suurimmillaan poikkeuksellisen länsituulen skenaariossa (20 m/s) 0,8–0,9 m ja korkeimmat yksittäiset aallot yli 1,5 m (kuvat 5 ja 6). Viinikanlahden sisäosissa aallonkorkeudet ovat merkittävästi pienempiä aallonmurtajan vaikutuksesta. Aallonkorkeudet ovat suhteessa Pyhäjärven keski-vedenkorkeuteen (+77,38 m).

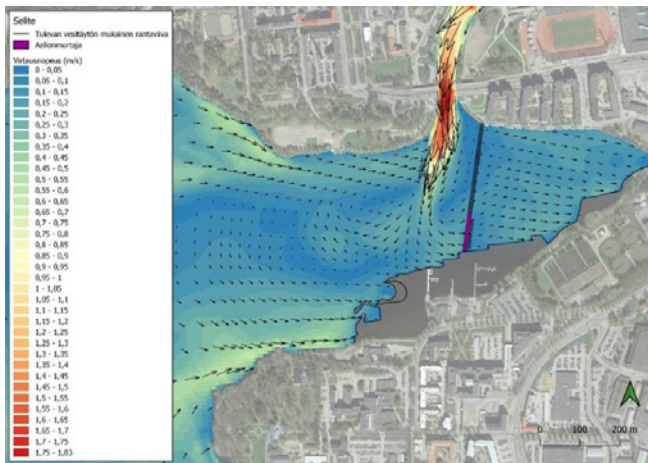
Kuva 1. Vesipatsaan keskimääräinen virtausnopeus nykytilanteen keskiylivirtaamaskenaariossa (MHQ 141 m³/s).

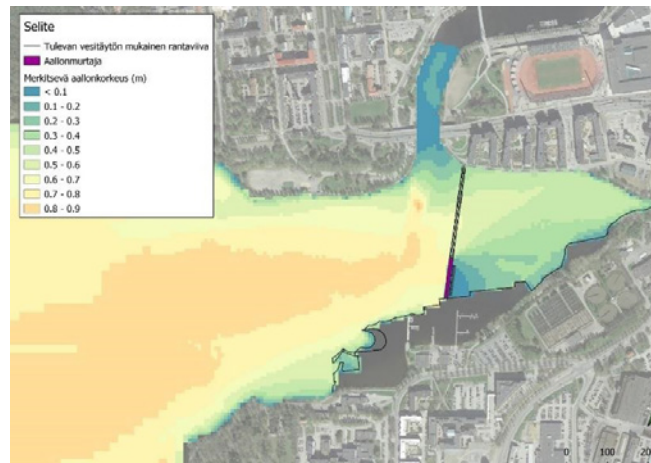
Kuva 2. Vesipatsaan keskimääräinen virtausnopeus nykytilanteen ylivirtaamaskenaariossa (HQ 247 m³/s).

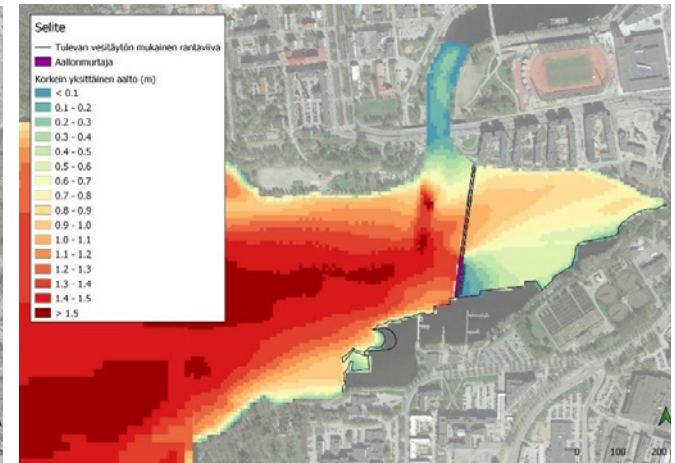
Kuva 3. Vesipatsaan keskimääräinen virtausnopeus tulevan tilanteen ylivirtaamaskenaariossa (tuuli 0 m/s).

Kuva 4. Pintakerroksen virtausnopeus tulevan tilanteen ylivirtaamaskenaariossa (länsituuli 20 m/s).

Kuva 5. Merkittävä aallonkorkeus tulevan tilanteen ylivirtaamaskenaariossa (länsituuli 20 m/s).

Kuva 6. Korkeimmat yksittäiset aallot tulevan tilanteen ylivirtaamaskenaariossa (länsituuli 20 m/s).

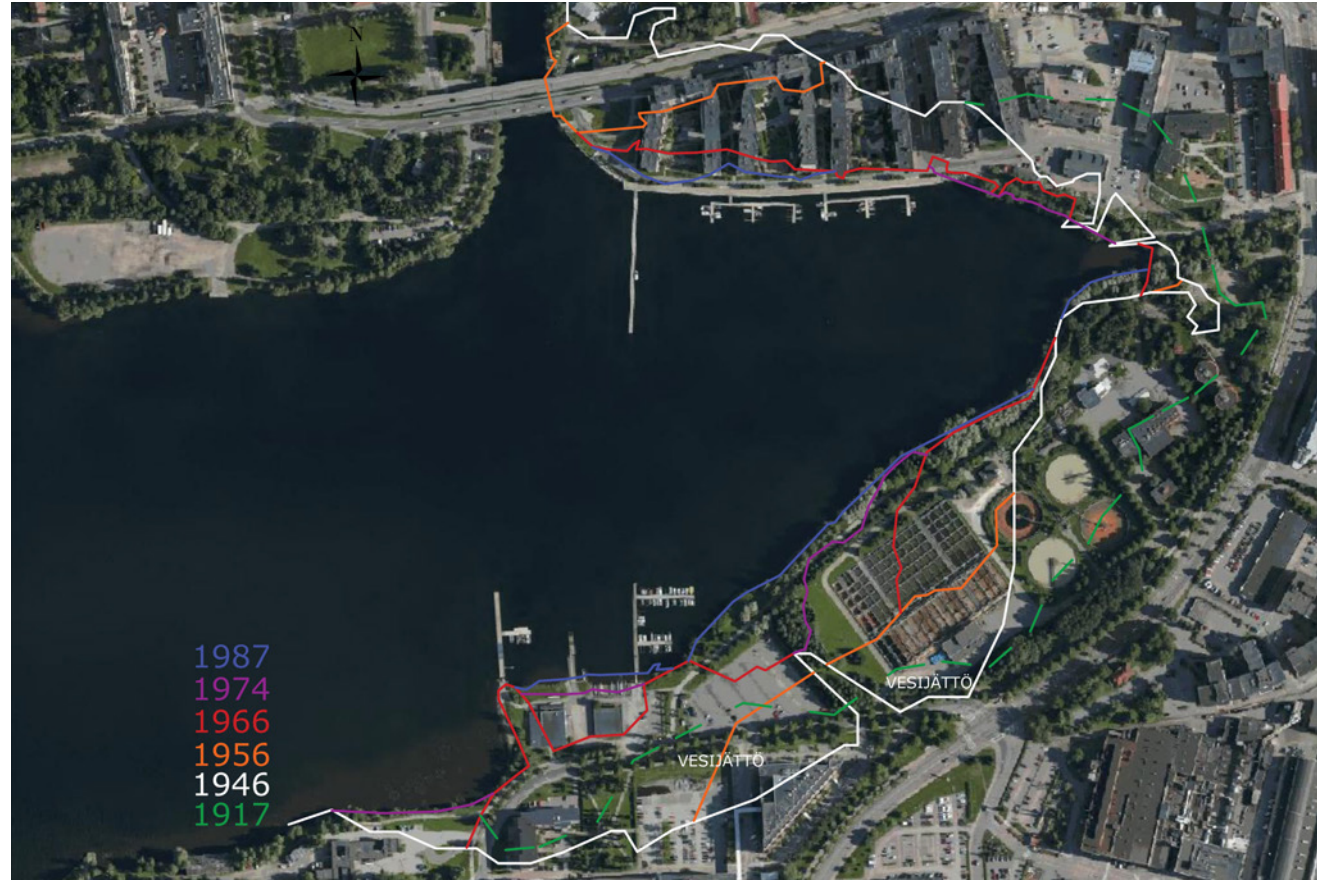
3.10 Geosuunnittelu

Viinikanlahti Tampere, Geotekninen rakennettavuus ja vesirakentaminen, AFRY 15.11.2022

Geotekninen rakennettavuus ja vesirakentaminen

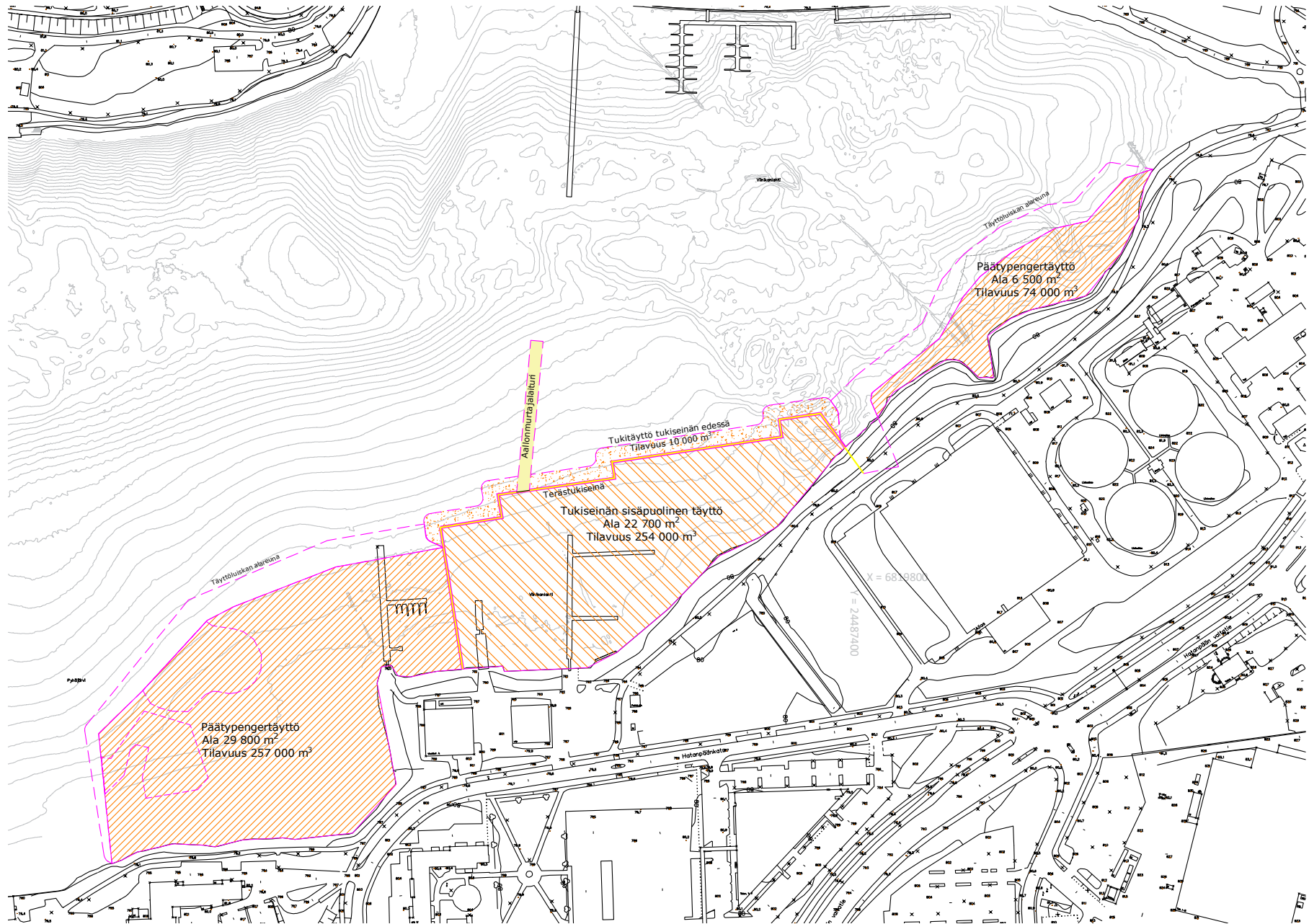
Yleissuunnitelma-alueen maaperäolosuhteet ja vesirakentamisen periaatteet on esitetty yksityiskohtaisemmin liiteasiakirjassa. Suunnittelualan nykyiselle maa-alueelle on rakennettavuuden kannalta leimallista se, että alue on syntynyt Pyhäjärveä täyttämällä useassa vaiheessa viimeisen noin 100 vuoden aikana. Vanhoissa täytöissä on näin ollen paljon laadullista vaihtelua. Viimeisimmät täytöt mukaan lukien nykyisen soutukeskuksen alue on täytetty 1980-luvulla. Nykyisellä maa-alueella täyttömaakerrosten paksuus vaihtelee 2...10 m välillä. Täyttöjen alla on vanhan järven pohjan siltisiä maakerroksia ja tiiviin moreenikerroksen pinta on pääosin noin 10...20 m syvyydessä maanpinnasta. Pohjavedenpinta alueella seurailee Pyhäjärven pinnantaso, sillä täytöt ovat pääosin varsin hyvin vettä johtavia.

Uusi vesistötäyttö tehdään vesistöalueelle, jossa nykyinen vesisyvyys on pääosin 0...6 m. Täyttömateriaalina käytetään täyttöön soveltuvaa karkearakeista maa-ainesta, kuten louhetta. Alustavasti täyttö jakaantuu toteutustavaltaan ja luonteeltaan kolmeen alueeseen. Länsialue rakennetaan päätypengertämällä ensin täyteen, suunnitelman ulkorajojen mukaiseen laajuuteen. Tämän jälkeen vesiaiheet, eli soutu- ja melontakeskus sekä uimaranta muotoillaan kaivamalla sopivaan vesisyvyyteen. Rantaviiva tulee tällä alueella olemaan luiskaamalla tehtyä ja materiaaleiltaan maisema-

suunnittelun mukainen. Keskellä suunnittelualuetta satamatoimintojen alueella rantaviiva toteutetaan teräksisellä tukiseinällä. Seinän etupuolelle tehdään tukitäyttöjä ja sisäpuolelle vesistöjä. Rantaviiva on siten laiturimaista, seinämäistä rakennetta. Sataman itäpuolella täyttötyö tehdään kuten länsipäässä, päätypengertämällä. Lopputuloksena on tällä alueella luiska rantaviiva, johon voidaan toteuttaa laiturimaisia rakenteita veden äärelle.

Kuva 1. Alueen täyttämisen eteneminen vanhojen karttojen ja ilmakuvien perusteella.

Kuva 2. Viinikanlahden rantatäyten alueet. Alustava tukiseinälinja nähdään tummennettuna ja korostettuna viivana, joka rajaa keskimmäisen alueen rantatäyttöä. Muut alueet kuvastavat päätypenkereen vedenpinnan yläpuolelle jäävää osuutta. Arvioitu vesistötäyten luiskan alareuna on esitetty katkoviivalla.

Ilmakuva koillisesta Viinikaalaidelle.

4. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Hatanpään valtatie raitiotie

Raitiotien ja Viinikanlahden alueen yhteensovitus Hatanpään valtatiellä, yleissuunnittelu, suunnitelmaselostus, 7.5.2021, WSP-Finland Oy. (Raitiotien hankesuunnittelu on edennyt selvityksen laatimisen jälkeen, raitiotien katusuunnitelmaluonnoksissa syksyllä 2022 esitetyt ratkaisut on huomioitu Viinikanlahden asemakaavaluonnoksessa.)

Työssä on suunniteltu Hatanpään valtatie yleissuunnittelua tarkemmalla tarkastelulla tilavarauksineen ja korkeusasemineen välillä Tampereen valtatie – Hatanpäänkatu ottaen huomioon uudet liittymät Viinikanlahden alueelle ja säilyvät liittymät olemassa oleville korttelialueille. Nykyinen Viinikanojan silta ei täytä suunnitteluvaatimuksia raitiotien tasauksen, rakenteellisen kantavuuden, tai pyöräilyn ja kävelyn alikulkukorkeuden suhteen, ja se on jännemitaltaan kapea sekä rakenteiltaan epäesteettinen. Silta korvataan uudella sillalla, jonka tuntumaan sijoittuu raitiotiepysäkki. Työssä on vertailtu erilaisia silta- ja reittivaihtoehtoja ja suunniteltu nykyisen betonikaukalon tilalle profiiltaan parannettu uoma, koska nykyinen rakennettu uoma lisää tulvavaikutusta ja viheryhteys sen varrella katkeaa. Tavoitteena on luonnontunnetta purouomaa, varmistaa vesimassojen välityskykyä Iidesjärvestä Pyhäjärveen myös tulvahuipputilanteissa sekä kehittää viheralueita monimuotoisemmiksi luontoarvot huomioiden.

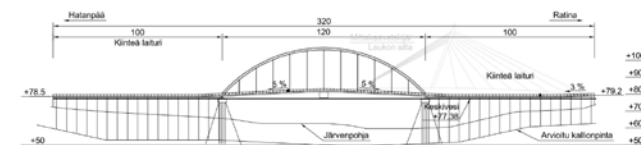
Suuntaa-antava havainnekuva Viinikanojan siltajärjestelyistä. Kuva WSP-Finland.

Teknialoudellinen siltatarkastelu

Viinikanlahden yleissuunnitelman jalankulun ja pyöräilyn sillat. Teknialoudellinen vaihtoehtotarkastelu, 23.10.2023, A-Insinöörit Civil Oy

Selvityksessä on käyty läpi erilaiset siltavaihtoehdot: viistetty palkkisilta, kaarisilta, riippusilta, vinoköysisilta, automaattilossi ja ponttonisilta. Vaihtoehtoista on tutkittu kokonaistaloudellisia ratkaisuja. Selvityksessä ei nostettu esille selkeästi parasta vaihtoehtoa. Suunnittelua suositellaan jatkamaan yleissuunnitelman tasolle, jolloin tekniset ratkaisut ja kustannusarviot saadaan tarkennettua. Siltaratkaisuja valittaessa suositellaan pohtimaan siltaratkaisun lisäksi myös siltapaikkojen vaihtoehtoisia linjauksia. Jatkotoimenpiteeksi

seuraavia vaiheita ajatellen suositellaan pohjatutkimusten laatimista valituilta siltapaikoilta, jotta saadaan varmistettua kallionpinnan todellinen sijainti ja sen vaikutus sillan tukirakenteisiin. Maaperän pilaantuneisuuden vuoksi on suositeltavaa tehdä myös korroosiotutkimukset paalutettavien perustusten kohdilta. Rakentamisen kannalta toimenpidealueilla esiintyvä haitta-ainepitoisuus tulee selvittää tarkemmin sekä pohtia tarvittavat toimet haitta-ainesten leviämisen estämiseksi rakennusaikana. Selvitystä täydennettiin asemakaavan ehdotusvaiheessa tarkastelemalla lyhyelle sillalle S2 uusi sijainti lähemmäs Viinikanojaa, ja tarkentamalla pitkän sillan S1 aallonmurtajien rakennetta ja vaiheistusta. Raporttia täydennettiin myös kustannusten osalta ja lisättiin tarkastelu lauttavaihtoehdosta.

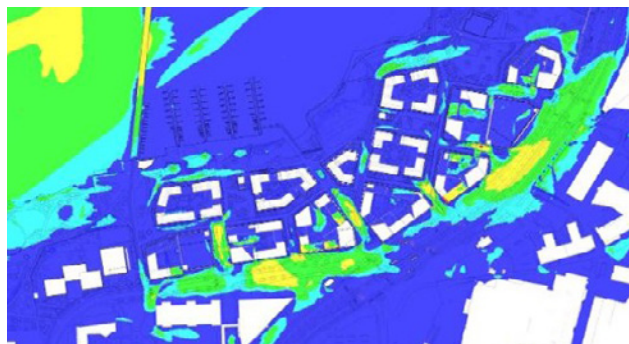

Pidemmän kevyen liikenteen sillan tarkasteluvaihtoehto VE2: kaarisilta. Kuva A-Insinöörit.

Tuuli

Viinikanlahden tuulisuusselvitys 7.11.2022, Sitowise Oy

Tulokset perustuvat sääennustemallilla laskettuun pitkän ajan tuulisuusarvioon yhdistettynä ”virtuaalisen tuulitunnelin” avulla tuotettuihin simulaatioihin. Kohdealue luokiteltiin tuulen nopeuden perusteella mukavuusluokkiin käyttäen kansainvälisesti tunnettuja kriteerejä. Tarkastelualueen ja sen lähiympäristön tuulisuusolosuhteet ovat kokonaisuutena varsin hyvät ja tulevan kaupunkirakenteen voidaan todeta yleisesti parantavan suunnittelualueen ympäristön tuuliolosuhteita. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä ei ilmennyt vaarallisia tuuliolosuhteita. Hieman heikompia tuuliolosuhteita ilmenee Hatanpään valtatiellä ja Hatanpäänkadulla, sekä joillain näihin pohjoispuolella liittyvistä kaduista ja aukioista. Erityisesti keskusaukion tuulisuuteen on syytä kiinnittää huomiota tarkemmassa suunnittelussa. Jatkosuunnittelussa tuulisuus on syytä huomioida myös kaikilla pitkäaikaiseen oleiluun tarkoitetuilla ulkoalueilla. Tällaisia ovat muun muassa kattopihat. Suoritetussa mallinnuksessa useimpia kattopihosta kiersi tuulelta suojaava kaide.

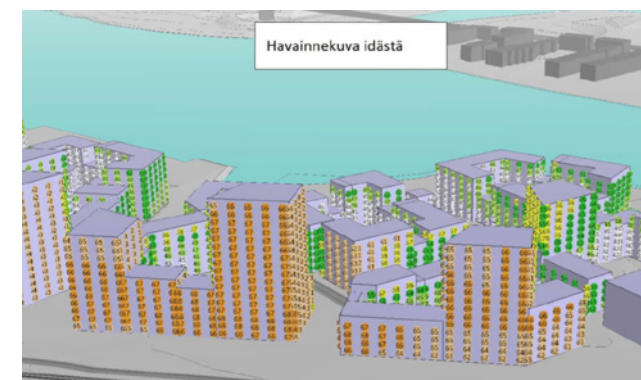
Tuuliviihtyvyyys Alankomaiden luokituksen mukaan.

Melu

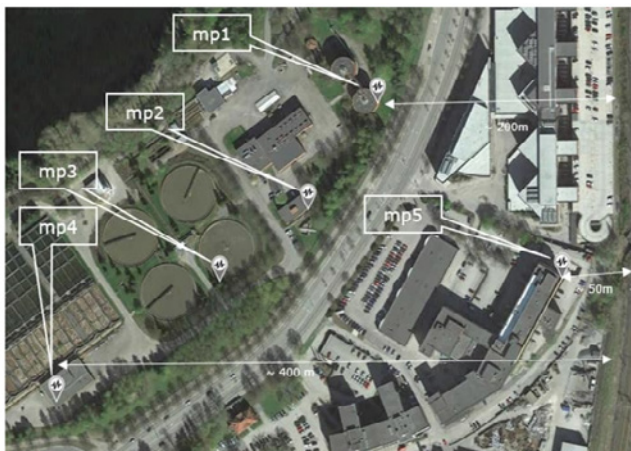
Viinikanlahden asemakaava nro 8755 Meluselvitys, raportti 27.4.2022, ja raportin täydennys lokakuu 2023, Sitowise Oy

Selvityksessä on tarkasteltu Hatanpään valtatie liikenteen nopeusrajoituksesta sekä nykyinen 50 km/h, että tavoitteena oleva 40 km/h vaihtoehto. 50 km/h mukaisissa tuloksissa liikenteen ja teollisuuden päiväaikainen yhteismelu Hatanpään valtatie puolella on ennustetilanteessa suurimmillaan päivällä 69 dB ja yöllä 61 dB, joista aiheutuva laskennallinen äänitasoero vaatimus (ΔL) sisämelutason ohjearvo vaatimuksen täyttämiseksi on 34-33 dB niillä julkisivuilla, joille suurin keskiäänitaso kohdistuu. Enimmäisäänitasot eivät aiheuta julkisivuille erityisiä äänitasoero vaatimuksia. Suurimmalla osalla Hatanpään valtatie

varrella sijaitsevista kortteleista melu ylittää 65 dB(A), jolloin Tampereen kaupungin melulinjauksen mukaan asuntojen tulee avautua myös hiljaiseen suuntaan. Ulkoalueiden ohjearvot alittuvat kortteleiden sisäpihoilla. Puiston alueella ohjearvot ylittyvät lähimpänä Hatanpään valtatie ja Hatanpäänkatua. Puistoalueille, joilla ohjearvot ylittyvät tulee kaavamerkinnäksi suojaviheralue (EV) ja meluestevaatus. Puistojen, koulun ja leikki puiston melusuojaustarvetta on tutkittu erikorkuisilla melusuojausvaihtoehdoilla. Myös kattopihojen melusuojausta on alustavasti tutkittu, Hatanpään valtatie läheisyydessä yöohjearvojen saavuttaminen vaatii korkeaa melusuojausta kattopihoilta.

Päiväaikainen melun keskiäänitaso L_{Aeq} vuonna 2040, julkisivuille tulevia melutasoja Hatanpään valtatie puolella.

Tärinäselvityksessä käytetyt mittauspaikat.

Tärinä ja runkomelu

Viinikanlahden asemakaava nro 8755 Tärinäselvitys
17.3.2022, Sitowise Oy

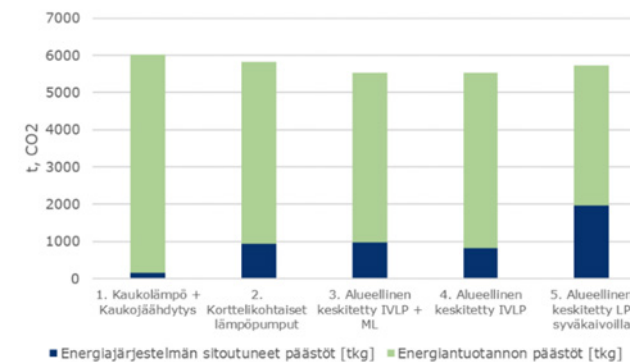
Selvitys käsitti sekä mittauksia että laskennallisia arvioita. Suunnittelualue kuuluu rakennuksissa mahdollisesti tapahtuva tärinän voimistuminen huomioidenkin vähintään luokkaan C ”Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa”. Rakenteiden vaurioitumisen osalta riski on lähes olematon ja suunnittelualue kuuluu luokkaan E ”Tärinä ei aiheuta normaalikuntoisten rakenteiden vaurioitumista”. Suunnitteilla olevan raitiotien vaikutus asumismukavuuteen tarkasteltiin

laskennallisesti ja todettiin pieneksi. Liikenteestä johtuva tärinä ei siis aiheuta vaatimuksia suunnitteluun. Sen sijaan raitiotie voi mahdollisesti aiheuttaa runkomelua suunnittelualueella, koska rakennukset ja raitiotierata voivat molemmat olla paalunvaraisesti perustettuja ja sen kautta yhteydessä toisiinsa kallion välityksellä. Koska raitiotien toteutukseen suunnittelualueella sisältyy tässä vaiheessa vielä epävarmuuksia, suositellaan antamaan kaavamääräys, missä raitiotie veloitetaan toteuttamaan siten, että sen suunnittelualueelle tuottama runkomelu alittaa Ympäristöministeriön ohjeen arvon Lprn 35 dB asuintiloissa. Samoja raja-arvoja esitetään käytettäväksi Tampereen raitikan suunnitteluohjeessa.

Energiaselvitys

Viinikanlahden energiaselvitys, Asemakaava numero 8755,
14.3.2022, Ramboll Finland Oy

Selvityksessä kartoitettiin ja vertailtiin vaihtoehtoja energiaan liittyvien kaupunki- ja infrasuunnitteluratkaisujen pohjaksi. Tavoitteita olivat energiatehokkuus, hiilineutraalisuus, kustannustehokkuus ja toteutuskelpoisuus. Vertailussa olivat mukana VE1 Kaukolämpö + kaukojäähdytys; VE2 Korttelikohtaiset lämpöpumput; VE3 Keskitetty ilmasta veteen lämpöpumppu (IVLP) + maalämpö;

Energiantuotantovaihtoehtojen vertailua.

VE4 Keskitetty IVLP; ja VE5 Keskitetyt maalämpöpumput, syväkaivot. Aurinkosähkön tuotantopotentiaalia ja päästövaikutuksia arvioitiin myös karkealla tasolla. Elinkaarikustannusten ja päästöjen kannalta mikään vaihtoehtoista ei osoittautunut merkittävästi muita paremmaksi. VE1 (kaukoenergia) on toteutettavuudeltaan yksinkertaisin ja suoraviivaisin ratkaisu, joka vaatii vain vähän tilavaroja alueelta. Lisäksi investointikustannukseltaan tämä oli selvästi edullisin vaihtoehto. Kaukolämpöverkko mahdollistaa myös VE2:n, eli korttelikohtaisen lämpöpumppuratkaisun toteuttamisen tulevaisuudessa. VE2 soveltuu hyvin, jos halutaan edistää paikallista lämpöpumpputuotantoa. Korttelikohtaiset järjestelmät toteutuvat itsenäisinä yksiköinä, jotka vaiheistuvat luonnostaan

korttelien rakentumisaikataulun tahtiin, jolloin ei vaadita suurta etupainotteista kertainvestointia. Tämä nähdään merkittävänä toteutuvuutta edistävänä tekijänä, erityisesti verrattuna keskitettyihin lämpöpumpuvaihtoehtoihin (VE3 - VE5). Keskitetyt lämpöpumpuvaihtoehdot (VE3-VE5) ovat toteutettavuudeltaan haasteellisimpia. Haasteena on esim. suuri alkuinvestointi yhdistettynä siihen, että tuottoa saadaan vasta myöhemmin, kun alueen rakennukset ovat valmiita. Selvityksessä tutkittiin myös aurinkoenergian tuotantopotentiaalia.

Luontoselvitykset

Viinikanlahden lepakkoselvitys 2018, 11.10.2018 ja Hatanpään sairaalan asemakaavan nro 8578 lepakkoselvitys, 20.9.2017, Ramboll

Alueelta ei tunnistettu luokkaan I (SLTY 2012) kuuluvia lepakkoalueita. Alueella ei havaittu päiväpiilopaikkoja tai viitteitä kolonioista. Puhdistamon tontilla sijaitsevat rakennukset eivät sovellu lepakoiden päiväpiiloiksi. Myöskään talvehtimispaikoiksi soveltuvia kohteita ei tunnistettu. Koska havainnot lepakoista tulivat vasta pitkälti aurin gonlaskun jälkeen, on todennäköistä, että päiväpiilot sijaitsevat selvitysalueen ulkopuolella. Tärkeänä saalistusalueena (luokka II) voidaan pitää

Lepakoiden kannalta tärkeä alue kartalla.

Viinikanojan ylittävän kevyenliikenteen sillan ympäristöä, jossa saalisti sekä vesisiippoja että pohjanlepakoita. Kesäkuussa alueella saalisti ainoastaan pohjanlepakoita, mutta heinä- ja elokuussa myös vesisiippoja. Kesäkuussa alue ei ilmeisesti ole riittävän pimeä siipoille. Alueen suunnittelussa suositellaan huomioimaan lepakoiden esiintyminen alueella, niin että tarpeetonta valaisua lepakoille aktiiviseen vuodenaikaan (kesä-elokuussa) vältetään. Lisäksi Pyhäjärven rantapuustoa ja -kasvillisuutta suositellaan säilytettävän mahdollisuuksien mukaan. Puhdistamon kiinteistöllä olosuhteet lepakoille voivat parantua, kun laajat tuuliset ja voimakkaasti valaistut altaat poistuvat.

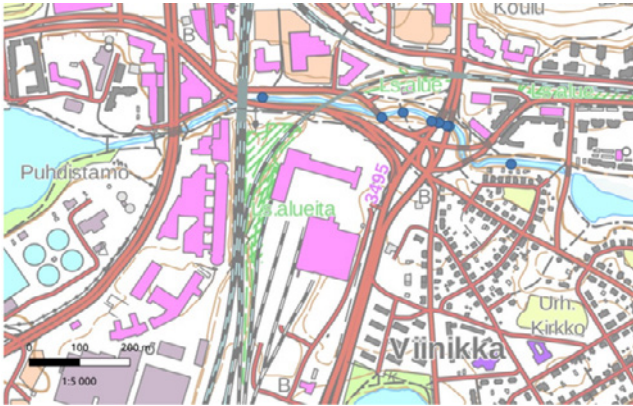
Hatanpäältä on vuonna 2017 laadittu lepakkoselvitys myös Hatanpään sairaalan asemakaavituksen yhteydessä (asemakaava nro 8578). Tässä selvityksessä alueelta ei löydetty lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkaa. Alueella on merkitystä lepakoiden ruokailualueena (luokka II/Siivonen).

Viinikanlahden asemakaavan nro 8755 linnustoselvitys, 10.10.2019, Sitowise Oy

Selvitysalue on kokonaisuudessaan rakennettua ympäristöä tai puistoympäristöä. Linnuston osalta vain vesialue on merkityksellinen muutoinaikaisena kerääntymäpaikkana. Selvityksessä todetaan, että alueen rakentaminen ei käytännössä aiheuta merkittäviä muutoksia linnustossa, joskin lajisto todennäköisesti yksipuolistuu ja lukumäärät pienenevät. Mikäli pusikkoisia alueita säilytetään, säilyy lajisto osapuilleen samankaltaisena.

Iidesjärven puiston ja Viinikanlahden asemakaavojen ympäristön saukkoselvitys 2022, 9.5.2022, WSP-Finland Oy

Kaava-alueiden tarkastetuilta rannoilta ei tehty saukkoon viittaavia havaintoja. Viinikanojasta, asemakaava-alueen ulkopuolelta, löytyi kuitenkin useita jätöshavaintoja. Havaintojen mukaan Viinikanojan kaltainen saukkopoikueen talvialue voidaan tulkita laajassa mielessä lisääntymis- ja

Saukkojen jätöshavaintojen sijannit kartalla.

levähdysalueeksi. Varsinaisen poikaspesän sijainti ei ole tiedossa, mutta varovaisuusperiaatteen vuoksi Viinikanoja on suositeltavaa rinnastaa lajin levähdyspaikaksi. Viinikanojan voidaan tulkita olevan lajin käyttämä vesistö, ja sillä on todennäköisesti merkitystä ainakin kauttakulkuväylänä tiheään kaupunkirakenteen läpi sekä talviruokailupaikkana, koska oja pysyy melko sulana. Viinikanojan varren kasvillisuutta ja puustoa tulisi säilyttää mahdollisimman paljon ja pyrkiä siihen, että ojalla säilyy myös pimeitä, valaisemattomia vesistöjaksoja. Ojan varteen ei tulisi ohjata nykyistä enempää kulkuyhteyksiä ihmisille ja lemmikkieläimille.

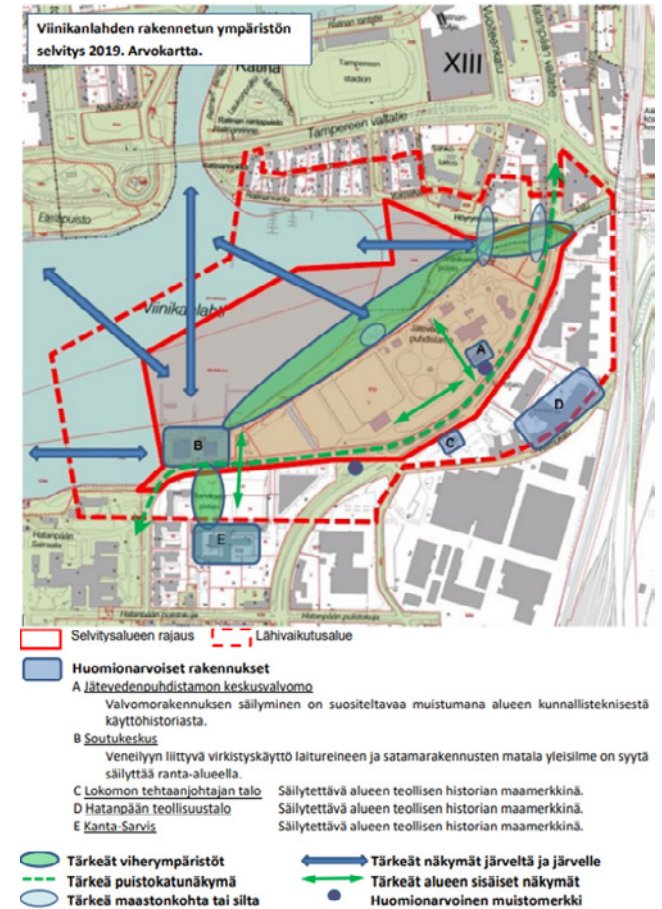
Viinikanlahden vesikasvikartoitus vuonna 2021, 1.9.2021.

Viinikanlahden kasvillisuus on hyvin niukkaa ranta-alueen louhikkoisuudesta, nopeasti syvenevästä rannasta sekä vesikasveille huonosti soveltuvasta pohjan laadusta johtuen. Kokonaan kasvittomat alueet ovat laajoja. Runsaimmat peittävytydet esiintyvät Takon soutajien kohdalla olevien laituriens länsipuolella, jossa kasvaa ulpukkaa, ärviää ja ahvenvitaa. Kaikki kartoitusalueella havaitut lajit ovat tyyppisiä ja yleisiä keskiravinteisten järvien lajeja, ja lajisto on samankaltaista kuin muuallakin Pyhäjärvellä. Huomionarvoisin havaittu laji on lapinvesitähti, jota havaittiin runsaasti veden pinnalla kellumassa ja joka oli todennäköisesti tullut virtausten mukana esiintymispailtaan Tammerkoskesta.

Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys 2023. Asemakaava nro 8755 Viinikanlahden alue. Raportti 29.6.2023, Tampereen kaupunki.

Selvitysalueelta ei havaittu keväällä 2023 liito-oravan jätöksiä tai muita merkkejä lajista. Selvitysalueelle ei sijoitu liito-oravan elinympäristöksi soveltuvaa, riittävän laajaa, metsäistä aluetta. Alue ei toimi tällä hetkellä myöskään liito-oravan kulkureittinä, koska alueelle johtavat kulkuyhteydet ovat kaikista suunnista poikki. Alueella ei nähdä nykytilanteessaan olevan merkitystä lajille.

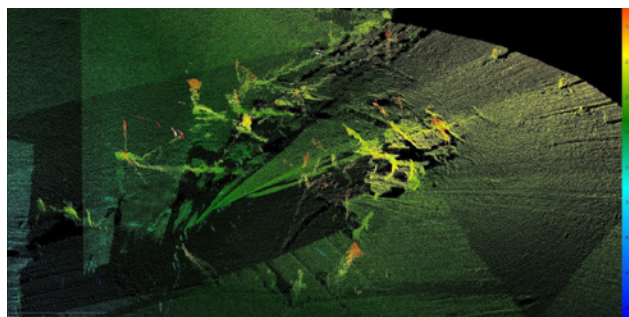
Rakennetun ympäristön selvityksen arvokartta.

Kulttuuriympäristöselvitykset

Viinikanlahti Rakennetun ympäristön selvitys, asemakaavamuutos nro 8755, 2019, Pirkanmaan maakuntamuseo

Viinikanlahden alue kuvastaa vanhan viljelysseudun muutosta Tampereen kaupunginosaksi ja liikenneväylien merkitystä kaupungin kehityksessä. Alueen rikas teollisuushistoria on selvitysalueelta lähes kadonnut, mutta näkyvissä lähivaikutusalueen rakennuskannassa. Jätevedenpuhdistamo kertoo Tampereen vesihuollon kehityksestä jätevesien käsittelyn ja vesiensuojelun näkökulmasta. Rakennuskanta edustaa alan tyypillistä rakentamista. Loivasti kaartuva Hatanpään valtatie lehtipuukujineen ja kevyen liikenteen kaistoineen on edustava sisääntuloväylä keskustaan ja kertoo modernista liikennesuunnittelusta ja Tampereen kaupungistumisen historiasta. Selvityksessä suositellaan seuraavaa: Valvomorakennuksen säilyminen muistumana alueen kunnallisteknisestä käyttöhistoriasta on suositeltavaa. Arkhimedeen ruuvi -muistomerkillä on teollisuushistoriallista ja paikallishistoriallista arvoa, ja sen säilyminen Viinikanlahden alueella vahvistaisi alueen historiallista syvyyttä. Puhdistamoalueen maisemallista luonnetta ja historiaa tulee vaalia säilyttämällä alueen puistomainen ilme ja huolellinen istutussuunnittelu. Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävä veneilyyn liittyvä virkistyskäyttö laitureineen

on syytä säilyttää. Viinikanlahden lahtimainen muoto ja näkymä Pyhäjärveltä kohti Viinikanojan suuta on syytä säilyttää. Rantapuiston yleisilme hoidettuna viheralueena ja kevyen liikenteen ympäristönä on syytä säilyttää. Hatanpään valtatie ja Hatanpäänkadun bulevardimainen puistokatu-luonne ja lehtipuukujat tulee säilyttää molemmin puolin katutilaa ja Hatanpään valtatiellä myös ajo-kaistojen välissä.

Monikeilauskuva vedenalaisinventoinneista.

Viinikanlahden asemakaavamuutoksen nro 8755 arkeologinen vedenalaisinventointi, 29.8.2019, ARK-sukellus

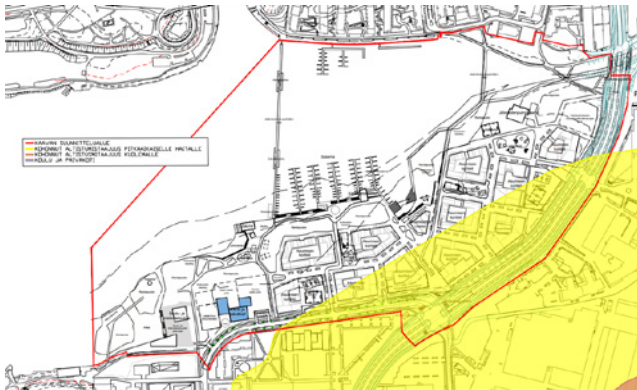
Muutosalue tutkittiin monikeilainluotauksella ja tehtiin arkeologinen tulkinta kaavoitustyön tueksi. Aineistosta havaittiin viisi kohdetta, jotka tarkastettiin visuaalisesti paikan päällä 24.8.2019 kohteiden muinaisjäänösstatuksen selvittämiseksi. Inventoinnissa ei havaittu yli 100-vuotiaiksi

kiinteiksi muinaisjäänöksiksi tulkittavia vedenalaiskohteita.

Vaarallisten aineiden kuljetus -riskinarvio VAK

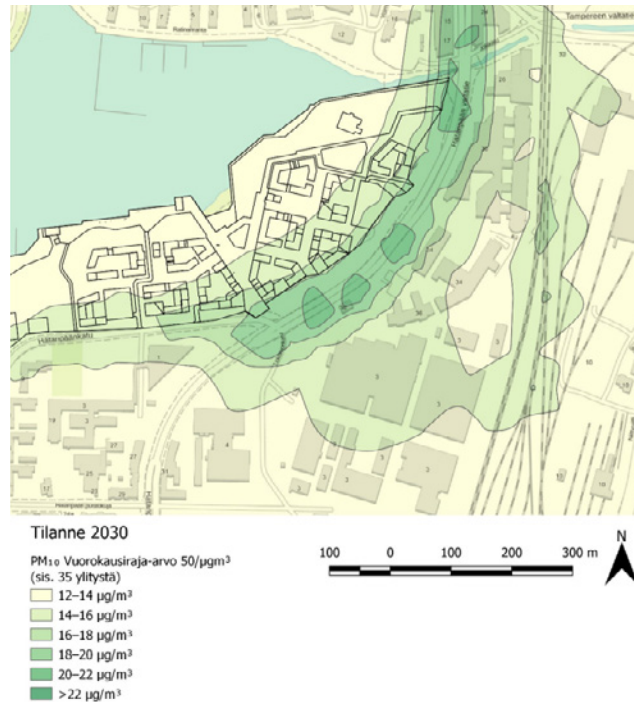
Viinikanlahden asemakaava nro 8755, VAK-riskianalyysi, 25.2.2022, Sitowise Oy

Riskianalyysin mukaan noin puolet asemakaavan suunnittelualueelle sijoittuvasta kerrosalasta on alueella, jolla on kohonnut taajuus altistua pysyvälle haitalle läheisellä rautatiellä kulkevien ja järjestelyratapihalla seisovien vaarallisten aineiden kuljetusten (VAK) takia. Kaavan suunnittelualueen koulu- ja päiväkotit eivät sijoitu riskialueelle. Kaikki suunnittelualueella, missä altistumisen todennäköisyys pysyvälle haitalle on kohonnut, tulee onnettomuusriski huomioda pelastussuunnitelmissa ja toimintaohjeissa seuraavasti: 1) Asuinrakennuksissa tulee käyttäjiä opastaa toimimaan kaasuhälytystilanteessa oikein (ikkunoiden ja parvekeovien sulkeminen). 2) VAK-riski huomioidaan rakennusten pelastussuunnitelmissa. Suunnittelualueella uhkakuva koostuu myrkyllisten kaasupilvien (ammoniakki ja rikkidioksidi) aiheuttamista seurauksista. VAK-onnettomuuksien tapauksessa yleinen ohjeistus on suojautua rakennusten sisälle. Näin ollen kompensoivien ratkaisujen tulee perustua kaasun leviämisen estämiseen ihmisten välittömään asuinympäristöön.

VAK-riskialue kartalla.

Kaikissa rakennuskohteissa tuloilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman ylös julkisivulle (tai katolle), joka on suojattuna ratapihalta ja etelän suunnasta tulevilta mahdollisesti kaasua kuljettavilta tuulilta. Yleisellä tasolla voidaan todeta, että vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuuksiin liittyvät riskit ovat suunnittelualueella erittäin pieniä ja hallittavissa. Arviossa on esitetty riskinhallintatoimenpiteitä ja asemakaavamääräyksiä, joilla voidaan sallia ehdotetun maankäytön toteutus kohonneen taajuuden alueella. Toimenpiteet liittyvät ihmisten opastamiseen kaasuvuodon tapahtuessa, sekä ihmisten suojaamisen kaasun leviämiseltä. Esitettyjen toimenpiteiden jälkeen jäännösriskin arvioidaan olevan hyväksyttävällä tasolla, jolloin asemakaavamuutos on toteutettavissa. Rakennus-

PM10- eli hengitettävien hiukkasten (nk. katupöly) vuorokausiraja-arvoon verrannollinen pitoisuus.

suunnittelussa ei ole tarvetta huomioida kaasun räjähtämisen (BLEV) paine- ja heitevaikutusta tai lämpösäteilyvaikutusta, koska niiden vaikutusten ei arvioida ulottuvan kaavan suunnittelualueelle.

Ilmanlaatu

Viinikanlahden asemakaavan 8755 ilmanlaatuselvitys, 29.3.2022, Sitowise Oy

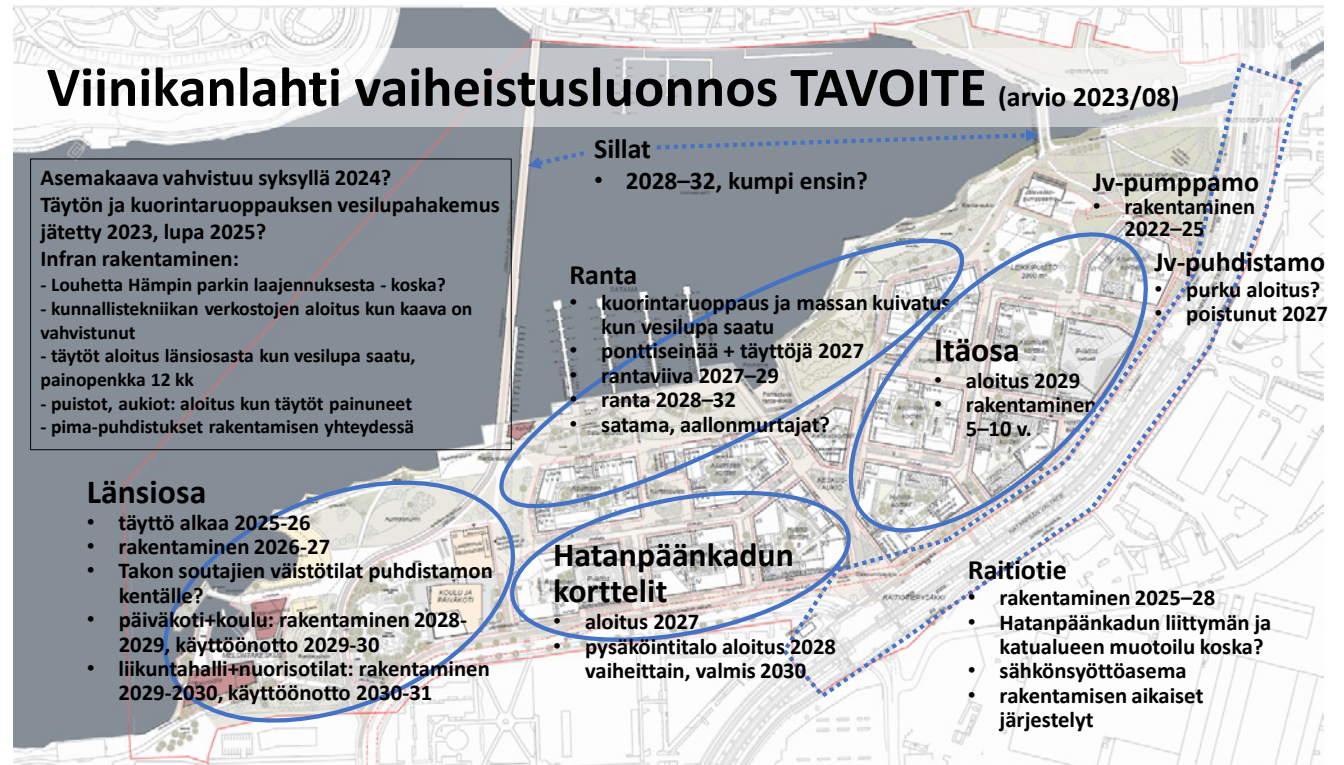
Työssä laskettiin ja arvioitiin liikenneperäiset päästöt, sekä tehtiin raja- ja ohjearvopitoisuuksiin verrattavat leviämismallinnukset. Suurimmat pitoisuudet mallinnuksessa esiintyvät Hatanpään valtatie kohdalla Tevo Lokomo Oy:n tehtaan ja kadun väliseltä alueelta. Kansalliset raja- tai ohjearvot eivät ylity kaava-alueella, joten suunnittelukohde täyttää ilmanlaadulle asetetut vaatimukset. Maailman terveysjärjestön (WHO) ohjearvot ylittyivät vuoden 2030 tilanteessa hengitettävien hiukkasten (PM10) ja pienhiukkasten (PM2.5) vuosi- ja vuorokausikeskipitoisuuden osalta korkean taustapitoisuuden vuoksi. PM10 ylittyi vuosiohjearvon osalta jo nykytilanteessa, kun taustapitoisuus huomioitiin mallinnuksessa. PM2.5 ylittyi vain vuosiohjearvon osalta vuoden 2030 tilanteessa. Liikenne ei mallinnuksen mukaan aiheuttanut WHO-ohjearvoihin verrattavia ylityksiä. Sisäilman laadun takaamiseksi ilmanvaihto sekä jäähdytys on suositeltavaa järjestää koneellisesti. Ilmanvaihtokoneiston suodattimien tason tulisi olla SFS-EN ISO 16890 mukainen. Koneellisen ilmanvaihdon sisäilma tulee ottaa mahdollisimman kaukaa sisäpihan puolelta ja mahdollisimman korkealta. Ikkunoiden tulee olla nykyaikaisia

ja tiiviitä, jotta ulkoilma ja sen sisältävät hiukkaset eivät pääse niiden kautta kulkeutumaan sisätilaan.

Rakentamisen vaiheistus

Tampereen kaupunki

Suunnitelman mukaisesti Pyhäjärven uusiin vesistötäyttöihin liittyvä vesilupahakemus on lähetetty käsiteltäväksi Aluehallintovirastoon keväällä 2023. Siihen liittyvä julkinen kuulutus on julkaistu syksyllä 2023. Tavoitteena on, että asemakaavaehdotus valmistuu vuonna 2023 ja tulee hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 alkupuolella. Rakentaminen voisi mahdollisesti alkaa alueen länsiosan täytöillä ja painopenkoilla vuonna 2025. Rantapuiston, päiväkodin ja koulun alueen rakentaminen voisi alkaa arviolta vuoden 2026 tienoilta. Jätevedenpumppaamon purkutyöt valmistuvat vuonna 2027. Hatanpään puoleisia kortteleita ja pysäköintitaloa voitaisiin mahdollisesti aloittaa noin vuonna 2027, ja itäosia noin vuonna 2029. Tämän jälkeen asuinkortteleiden rakentaminen kestäisi 5–10 vuotta. Aikataulu ja vaiheistus voivat muuttua esimerkiksi louheen saannista riippuen ja tarkentuvat suunnittelun myöhemmissä vaiheissa. Omana hankkeenaan toteutettavasta raitiotiestä tehtäen rakentamispäätös vuonna 2024, jolloin rakentaminen voisi toteutua vuosina 2025–2028.

Alustava rakentamisen vaiheistussuunnitelma

Asemakaavan vaikutusten arviointi

Sitowise Oy, 23.10.2023

Kaavan vaikutusten arvioinnin ensimmäinen luonnos laadittiin asemakaavan luonnoksen pohjalta 2022. Kaavaehdotusvaiheessa vuonna 2023

vaikutusten arviointia on täydennetty saadun palautteen pohjalta. Täydennyksenä aineistoon mm. lisätty kuvamateriaalia näkymämuutoksista.

5. Suunnitelman kehitysvaiheet

Viinikanlahden alueen suunnittelu alkoi Tampereen kaupungin järjestämällä avoimella, kaksivaiheisella ja kansainvälisellä ideakilpailulla vuosina 2019–2020. Kilpailun ratkettua keväällä 2020, kilpailun voittanutta ehdotusta on jatkokehitetty kilpailun tuomariston ja Tampereen kaupunginhallituksen linjausten pohjalta yleissuunnittelun pohjaksi. Yleissuunnittelu jatkokehitetyn työn pohjalta alkoi syksyllä 2021. Tampereen kaupungin asemakaavaprosessi alkoi vuonna 2019 ja jatkuu vuonna 2024 kaavan mahdollisilla tarkistuksilla ja hyväksymisvaiheella. Alue rakennettaneen vaiheittain vuosien 2025–2035 välillä.

Kilpailuvaihe (2019-2020)

Tampereen kaupungin järjestämän kansainvälisen ideakilpailun tavoitteena oli Viinikanlahden alueen kaupunkiarkkitehtuurin, maisema-arkkitehtuurin, asuinympäristön, vapaa-ajan ympäristön ja viheralueiden suunnittelu sekä niihin liittyvien sisältöjen yhteensovitus ja konseptointi. Kilpailussa Viinikanlahden alueen pääkäyttötarkoituksiksi

määriteltiin asuminen, vapaa-aika ja virkistys, joihin liittyy myös palveluja ja työpaikkoja synnyttäviä toimintoja.

Kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun ensimmäisen vaiheen 57 kilpailuehdotuksesta jatkoon pääsivät kuusi: *Diversity*, *Lakes & Roses*, *SoBa*, *Pärske*, *Greenikka* ja *Natural Alliance*. Keväällä 2020 kilpailun toisen vaiheen voitti kilpailuehdotus *Lakes & Roses*, jota alettiin kehittämään kilpailun tuomariston suositusten sekä Tampereen kaupunginhallituksen linjauksien mukaisesti.

Kilpailun tuomariston suositukset, arvostelupöytäkirja 17.4.2020:

- Päiväkodin ja koulun sijainnille tulee tutkia muita vaihtoehtoja kuin Viinikanojaan rajautuva alueen osa, jolle puolestaan tulee kehittää korvaava käyttötarkoitus.
- Viheryhteyden laatua ja jatkuvuutta, rantapuihoja sekä kanava-altaan kaupunkitilaa kaupunkirakenteen arkkitehtonisena kohokohtana tulee kehittää edelleen

- Korkeiden rakennusmassojen sijainnillinen periaate on hyvä, mutta niiden mitasuhteita ja kaupunkikuvallista kokonaisuutta tulee kehittää edelleen.
- Läntisen siltayhteyden toteuttamisen tekniset ja taloudelliset edellytykset sekä tälle vaihtoehtoiset pyöräily- ja jalankulkuverkon mahdollisuudet selvitetään.
- Kaupunkikuvallisen yhtenäisyyden, eheyden ja kestävyuden saavuttamiseksi suositellaan rakentamisessa käytettäväksi vähäeleisiä materiaaleja.

Kaupunginhallituksen linjaukset 8.6.2020:

Kaupunki jatkaa Viinikanlahden alueen kehittämistä 17.4.2020 julkaistujen kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun tulosten pohjalta. Jatkokehittämisen lähtökohtana on voittanut kilpailuehdotus ”Lakes & Roses” ja tuomariston antamat suositukset.

Jatkokehitysvaihe 1 (2020-2021)

Vuoden 2020 syksyllä alkoi voittaneen kilpailuehdotuksen ensimmäinen jatkokehitysvaihe, jonka aikana työtä kehitettiin jat-

kokehtylinjausten pohjalta. Näiden lisäksi tutkittiin kahta vaihtoehtoista kokonaisratkaisua. Suunnittelutyössä laadittiin kaksi vaihtoehtoista maankäyttösuunnitelmaa. Vaihtoehto 1 ”Uudistava” perustuu kilpailuvaiheen ehdotukseen. Vaihtoehto 2 ”Säilyttävä” on vaihtoehtoinen tarkastelu, jossa osa alueesta on käsitelty poikkeavalla tavalla, mutta joka muilta osin on sama kuin vaihtoehto 1. Vaihtoehdossa 2 on tutkittu tilanne, jossa olemassa olevan puhdistamoalueen valvomorakennus säilytetään ja integroidaan osaksi kaupunkirakennetta. Valvomorakennuksen mahdollinen säilyttäminen nostettiin esiin asemakaavaa varten tehdyssä Rakennetun ympäristön selvityksessä (2019).

Alueen länsiosassa suunnitteluratkaisu on sama. Itäosassa vaihtoehto 2 eroaa vaihtoehdosta 1 seuraavilta osin:

- Pohjoispään pysäköintilaitos on siirretty jätevedenpumppaamon eteläpuolelle pumppaamon suojavyöhykkeelle ja integroitu osaksi pohjoisinta korttelia.
- Pysäköintilaitoksen kaupunkikuvallisesti

massiivista kokonaisuutta on kevennetty porrastuvalla julkisivulla. Julkisivuun on integroitu julkinen yhteys laitoksen katolle, jonne on sijoitettu liikuntapaikka.

- Pumppaamon eteläpuolella sijaitseva lähileikkialue on siirretty vaihtoehdossa 2 Viinikanojan läheisyyteen rantapuistoalueelle.
- Jätevedenpumppaamon huoltoajo kiertää vaihtoehdossa 2 pohjoisimman korttelin pohjoispuolelta pumppaamolle.
- Ensimmäisessä jatkokehitysvaiheessa tuomariston suosituksia ja kaupunginhallituksen linjauksia on lähestytty kolmen teeman avulla: kaupunkirakenteen, viher- ja sinirakenteen sekä kaupunkikuvan lähtökohdista

Ensimmäisessä teemassa päiväkodille ja koululle on tutkittu uutta sijaintia. Rakennus on siirretty Viinikanojan lähistöltä alueen länsipäähän. Samalla soutukeskuksen sijainti on siirtynyt kohti länttä.

Toisessa teemassa on tarkasteltu rantapuis-

ton jatkuvuutta ja laatua. Rantapuiston leveyttä on lisätty alueen länsipäässä kauttaaltaan laajentamalla täytön määrää. Rantapuistoa on levennetty myös huvivenesataman kohdalla sekä alueen keskikohdassa. Pohjoispäässä Viinikanojan alueella koulun tilalle on tutkittu ratkaisultaan joustava puistotoimintojen tai rakentamisen alue. Pohjoispäähän on sijoitettu alueen lähileikkipaikka ja puistopelikenttä molemmissa versioissa. Soutukeskuksen sijainti ja rantapuiston saumaton liittyminen Hatanpään puistoalueisiin on ratkaistu saarien avulla.

Kolmannessa kaupunkikuvallisessa teemassa on kehitetty korkeaa rakentamista kokonaisuutena sekä alueen keskeisen aukion ja kanava-altaan muodostamaa kokonaisuutta. Korkean rakentamisen korkeuksia, rytmiä ja sijainteja on kehitetty eteenpäin. Korkean rakentamisen logiikkaa on yhdenmukaistettu alueella ja mittasuhteita tarkasteltu korttelikonaisuuksissa sekä suurmaisemassa. Kanava-altaan toiminnallisuutta ja kaupunkikuvaa on kehitetty eteenpäin. Porrassyrk-

kyykä, altaan ylittävien siltojen sijainteja, viheraiheita ja rakentamisen integroitumista osaksi altaan reuna-alueita on jatkotyöstetty.

Jatkokehitysvaihe 2 (2021)

Ensimmäisen jatkokehitysvaiheen valmistuttua 15.1.2021 suunnittelua jatkettiin maankäyttövaihtoehto VE1 ”Uudistavan” pohjalta. Vuoden 2021 keväällä alkaneen toisen jatkokehitysvaiheen taustalla ovat ensimmäisen vaiheen tarkastelussa ilmenneet jatkoselvittämistarpeet sekä seuturaitiotieselvityksen (WSP Finland 5/2021) ja siltojen teknistaloudellisen tarkastelun (A-Insinöörit Civil 2/2021) tuomat uudet lähtötiedot.

Kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin edelleen kehitetty suunnitelmaluonnos on laadittu kevään 2021 aikana. Painopisteenä oli kaupunki- ja maisemasuunnittelun kokonaisratkaisun maankäytöllinen kehittäminen ja tilavarausten huomiointi jatkosuunnittelua varten. Alueen liikenne-, liikkumis- ja pysäköintijärjestelyt on tarkasteltu yhdessä liikennesuunnittelukonsultin ja kaupungin

konsulttitoita ohjaavan suunnitteluryhmän kanssa.

Merkittävimmät muutokset kevään 2021 jatkokehityksessä suunnitelmassa ovat alueen keskeisen aukion ja rannan uusi rantaan tukeutuva konsepti ilman kanava-aihetta, kaupunkirakenteen kehittäminen itäisen korttelikonaisuuden osalta sekä itäisemmän vesistösillan ”Lyhyt” uudelleenlinjaus, joka palvelee pyöräilyn pääreitit uutta alueen keskeisen aukion ja rannan kautta kulkevaa linjausta.

Keväällä 2021 valmistunut suunnitelma toimi pohjana vuonna 2021 käynnistyneelle yleissuunnittelulle ja muulle kaupunkikehittämiselle.

Yleissuunnitteluvaihe 1 (2021-2022)

Toisen jatkokehitysvaiheen valmistuttua 21.5.2021 suunnittelua jatkettiin ja tarkennettiin monialaisessa yleissuunnitteluvaiheessa, joka kesti vuoden 2021 syyskuulta vuoden 2022 marraskuulle. Yleissuunnitteluvaiheessa kehitettiin kilpailuehdotuksen ja

sen jälkeisen jatkosuunnittelun sekä tarkentuneiden ja uusien selvitysten pohjalta kokonaissuunnitelmaa, kaupunkirakennetta ja kaupunkikuvaa. Yleissuunnitteluvaiheen aikana laadittu kaupunkiympäristön yleissuunnitelma oli asemakaavaluonnoksen viitesuunnitelma. Keskeisimmät yleissuunnitteluvaiheen aikana jatkokehitetyt osa-alueet olivat asemakaavaluonnosta palveleva maankäyttö sekä kaupunkisuunnittelullinen mitoitus ja infrastruktuurin tilavaraukset. Yleisten alueiden maisemasuunnittelusta vastaavat konsultit tulivat mukaan työryhmään yleissuunnitteluvaiheen aikana. Yleissuunnitteluvaiheessa tarkennettiin ja yhteensovitettiin arkkitehtuuri- ja kaupunki, maisema-, infra-, liikenne- ja geosuunnittelualojen suunnitelmia. Suunnitelmiin vaikuttivat myös yleissuunnitteluvaiheen aikana teetetyt tuuli-, melu- ja virtausmallinnukset, energiaselvitys sekä joukko muita selvityksiä ja tarkasteluja.

Yleissuunnitelman keskeisimmät muutokset verrattuna keväällä 2021 valmistuneeseen suunnitelmaan liittyivät maankäytön rat-

kaisuihin erityisesti alueen länsiosan ranta-alueilla, kun yleisten alueiden maisema-arkkitehtisuunnittelua ja länsiosan toimintojen sijoittumista yhteensovitettiin.

- Uimaranta sijoitettiin Pyhäjärven virtauksien kannalta suotuisimpaan kohtaan rantaviivaa, minkä lisäksi soutukeskus ja rantapuisto järjestettiin uudelleen.
- Soutukeskus sijoitettiin suunnittelualan lounaisreunaan, jossa toiminnoille saatiin enemmän tilaa ja paremmat yhteydet järvelle.
- Myös soutukeskuksen viereistä koulun tonttia tarkennettiin ja rantapuistoa muotoiltiin sitä rajaavien toimintojen asettamien reunaehtojuken mukaan.
- Rannan muotoa ja maisema-arkkitehtuuria tarkennettiin aikaisemmista suunnitteluvaiheista. Yleisten ranta-alueiden toiminnallisuuden sekä huoltoteknisten syiden myötä länsiosan saarista päätettiin luopua.
- Asuinkortteleihin tehtiin muutoksia meluselvitysten, sisäpihojen valo-olosuhteiden sekä näkymätarkasteluiden ohjaamina.

- Meluselvityksen osalta kortteleiden masoitteluja tarkennettiin.
- Torneja ryhmiteltiin uudelleen Hatanpään valtatievarrella näkymien ja kortteleiden valoisuuden optimoimiseksi sekä meluhaittojen minimoimiseksi.
- Kortteleiden kokoa ja rakennuksien korkeuksia tarkennettiin sisäpihojen valoisuusolosuhteita ja kattopihoilta avautuvia näkymiä silmällä pitäen.
- Läntisen korttelipuiston kokoa kasvatettiin aiemmasta sekä puiston itsensä että sen läpi satamaan kulkevan ajoyhteyden parantamiseksi.
- Alueen keskeisen aukion laidalla sijaitsevan atriumkorttelin masoitteluja muutettiin: atriumin sijaan rakennusmassan keskellä on kansipiha ja kadun suuntainen sivu on jätetty auki rakentamisesta. Rakennuksesta käytetään yleissuunnitelmassa nimeä keskuskortteli.
- Koulun liikuntahallin yhteyteen mitoitettiin lisätilaa eri urheilutoiminnoille ja nuorisotiloille.
- Meluarvojen kannalta kriittisten kortteleiden torneihin ja kadunvarren lamelleihin osoitettiin asumisen lisäksi toimitiloja sekä toiseen hotelli.

- Päivittäistavarakaupalle tutkittiin paikkaa läntiseen pysäköintilaitoksen maantasokerrokseen.

Yleissuunnitteluvaihe 2 (2022-2023)

Yleissuunnittelun toinen vaihe kehitti kokonaissuunnitelmaa ja osasuunnitelmia asemakaavaaluonnoksesta saadun palautteen, uusien selvitysten, vaikutusten arvioinnin ja tarkentuneiden lähtötietojen pohjalta. Suunnittelullinen kokonaisuus säilyi pääpiirteissään ennallaan. Muutoksia tehtiin seuraavasti:

- Koulukorttelin rakennusmasoittelu ja pihat suunniteltiin vähemmän vesimaisemia peittäväksi Hatanpääkadulta katsottaessa
- Itäisemmän uuden jk/pp-sillan S2 sijaintia siirrettiin lähemmäs Viinikanojaa ja läntisemmän sillan S1 eteläosa tarkentui aallonmurtajalaiturin rakenteeksi
- Uusiin vesistöiltoihin liittyvien seudullisten pyöräreittien sijainnit linjattiin korttelirakenteiden sivuitse rakennetun alu-

- en molemmissa päissä
- Sataman sekä soutu- ja melontakeskuksesta tuotettiin uusi, aikaisempaa luonnosta tarkentava osasuunnitelma
- Uimaranta- ja puistoalueiden kehitetty maisema-arkkitehtuuri
- Hatanpään valtatie Viinikanojaa ylittävän katusillan sivulle suunniteltiin suojaviheralue ja sen avulla saavutettiin muuntojoustavuutta vasta myöhemmin tarkentuviin raitiotiekatu- ja siltasuunnitelmiin
- Muita pienehköjä muutoksia

Tiedonhallinta ja tietomallinnus

Tampereen kaupunki on laatinut kilpailun jälkeisessä vaiheessa tiedonhallintasuunnitelman. Tiedonhallinta ja aineiston dokumentointi toteutettu tiedonhallintasuunnitelman mukaisesti. Aineistot sijaitsevat Viinikanlahden projektipankissa (Teams). Tietomallipohjaisen suunnitteluaineistojen pohjalta koottu yhdistelmämalleja eri sovelluksilla. (Trimble Connect, Xd-Twin) Yhdistelmämallia päivitetty ja ylläpidetty suunnittelun havainnollistamista varten. Aineisto ja dokumentit valmiina hyödynnettäviksi jatkosuunnittelun tarpeisiin.

Asemakaavoitus

Viinikanlahden yleissuunnitelman pohjalta laadittiin asemakaavan 8755 luonnos vuonna 2022. Saadun palautteen perusteella kehitetyn asemakaavaehdotuksen on tarkoitus valmistua nähtäville asetettavaksi syksyllä 2023. Muutokset koskevat lähinnä koulun korttelia, sekä siltoja ja pyöräilyreittejä. Suunnittelu on tarkentunut erityisesti puiston sekä sataman ja soutu- ja melontakeskuksen osalta.

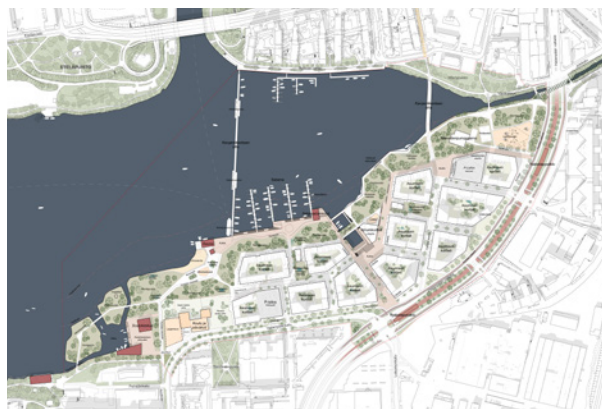
1. Nykytilan ilmakuva (2020)

2. Kilpailuvaiheen asemapiirros (2020)

3. Jatkokehitysvaihe 1 VE1 "Uudistava" (2021)

3. Jatkokehitysvaihe 1 VE2 "Säilyttävä" (2021)

4. Jatkokehitysvaihe 2 (2021)

5. Yleissuunnitteluvaihe 1 (2022)

5. Yleissuunnitteluvaihe 2 (2023)

15.11.2022

Yleissuunnitelma 2022

23.10.2023

Ehdotusvaihe 2023

Yleissuunnitelman muutokset asemakaavan luonnosvaiheesta 2022 ehdotusvaiheeseen 2023

1. Koulun, päiväkodin ja liikuntahallin rakennuksia käännetty lähemmäs korttelirakennetta. Koulun saatto- ja huoltoliikennejärjestelyitä muutettu.
2. Asuinkorttelia 12 laajennettu länsipäästään.
3. Liikuntahalli siirretty rannan puolelle ja sen kivijalkaan sijoitettu nuorisotilojen lisäksi sataman tukitoimintoja.
4. Pyöräilyn alueellinen pääreitti linjattu koulun tontin länsipuolelle.
5. Lyhempi kevyen liikenteen silta linjattu lähemmäs Viinikanojaa. Pyöräilyn seudullisen pääreitin linjausta muutettu sillalta Hatanpään valtatielle.
6. Rantapuisto ja rantaviiva jatkosuunniteltu. Höyrypuisto suunniteltu.
7. Jätevedenpumppaamon huoltoyhteys ja tontin rajat päivitetty.
8. Itäpäähän maankäyttö, kävelyn ja pyöräilyn reittejä päivitetty.
9. Keskusaukion itäpäätty sekä koulun ohi kulkeva reitti Sarviksenpuistoon muutettu aukioiksi.
10. Meluntorjuntaohjelma päivitetty koulun tontin osalta.
11. Soutu- ja melontakeskuksen sekä sataman suunnitelmia tarkennettu.
12. Rantatoimijoiden pienrakennuksille määritelty mahdolliset sijainnit ja kaupunkikuvalliset reunaehdot.
13. Pidemmän kävelysillan suunnitelma tarkentunut, aallonmurtajat toteutetaan omana rakenteenaan.
14. Viherkertoimen tavoitetasoja on laskettu 0,1:llä. Viherointarkasteluista on tarkennettu, mm. pysäköintialokortteleiden ja yhden liikekorttelin osalta.

Viinikanlahden alue kaupungin verkkosivulla:
tamper.fi/viinikanlahti

Asemakaavan selvitykset ja suunnitelmat löytyvät osoitteesta:
www.tampere.fi/kaupunkisuunnittelu/kaupunkiymparisto-uudistuu/viinikanlahti/viinikanlahden-suunnitteluaineistot

Viinikanlahden kansainvälisen ideakilpailun aineistot löytyvät osoitteesta:
tamper.weup.city/

Luettelo asemakaavan selvityksistä ja suunnitelmista:

Geotekninen rakennettavuusselvitys suunnittelukilpailua varten, Pöyry 2019
Hatanpään puhdistamon liikennetarkastelu, Ramboll 2019
Sedimentin haitta-ainepitoisuuksien päivitetty ympäristöriskinarviointi, Sitowise 2022
Viinikanlahden asemakaavamuutoksen nro 8755 arkeologinen vedenalaisinventointi, ARK-sukellus, 2019
Viinikanlahti rakennetun ympäristön selvitys. Asemakaavamuutos nro 8755, Pirkanmaan maakuntamuseo 2019
Viinikanlahden lepakkoselvitys, 2018 Ramboll
Viinikanlahden asemakaavan nro 8755 linnustoselvitys, Sitowise 2019
Viinikanlahden vesikasvikartoitus vuonna 2021, AFRY 2022
Viinikanlahden ideakilpailun kevyen liikenteen sillat Teknistaloudellinen vaihtoehtotarkastelu, A-Insinöörit 2023
Raitiotien ja Viinikanlahden alueen yhteensovitus Hatanpään valtatiellä, yleissuunnittelu, suunnitelmaselostus, WSP 2021
Viinikanlahden asemakaava, Tampere, Meluselvitys, Sitowise 2023
Viinikanlahden tuulisuusselvitys, Sitowise 2023
Viinikanlahden asemakaavan 8755 ilmanlaatuselvitys, Sitowise 2022
Viinikanlahden asemakaava nro 8755 Tärinäselvitys, Sitowise 2022
Viinikanlahden asemakaava nro 8755- VAK-Riskiarvio, Sitowise 2022
Viinikanlahden energiaselvitys, Ramboll 2022

Iidesjärven puiston 8725 ja Viinikanlahden 8755 asemakaavojen ympäristön saukkoselvitys, WSP 2022
Virtausolosuhteiden ja pohjadynamiikan mallinnus, Sitowise 2022
Viinikanlahden asemakaava nro 8755 Vaikutusten arviointi, Sitowise, Tampereen kaupunki 2023
Yhdyskuntarakenteellisen vaikutusalueen tarkastelu, Tampereen kaupunki 2022
Kaavatalousselvitys, Tampereen kaupunki 2023
Rakentamisen ilmasto- ja puurakentamislaskelma, Tampereen kaupunki 2023
Liito-oravaselvitys, Tampereen kaupunki 2023
Sahakattojen toteuttamiskelpoisuusselvitys, AFRY Buildings Finland Oy, 2023

Yleissuunnitelman arkkitehtuurin tarkastelut, NOAN 2023
Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, LOCI maisema-arkkitehdit 2023
Kortteleiden vihersuunnitelma (sis. viherkerroin), INARO 2023
Liikenteen ja katujen yleissuunnitelma, Ramboll 2023
Kunnallistekninen yleissuunnitelma, Tampereen kaupunki 2023
Hulevesien hallintasuunnitelma, Ramboll 2023
Geotekninen rakennettavuus ja vesirakentaminen, yleissuunnitelma, AFRY 2022
Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen yleissuunnitelma, Sitowise 2022
Virtausolosuhteiden ja pohjadynamiikan mallinnus (Sitowise 2022)

Näkymä Ratinanrannasta etelään.

Tampereen Viinikanlahti suunnittelusta rakentamiseen

Asemakaavan nro 8755, ehdotuksen yleissuunnitelman, osasuunnitelmien ja muiden valmisteluaineistojen liite.
Tampereen kaupunki 23.10.2023

Viinikanlahden asemakaavaehdotus, yleissuunnitelma, siihen liittyvät erikoisalojen osasuunnitelmat, selvitykset ja muu asemakaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville vuoden 2023 lopulla. Yleissuunnitelman pohjana on vuosina 2019–2020 järjestetyn, kaupunki- ja maisema-arkkitehtuuria koskeneen, kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun voittanut kilpailuehdotus ”Lakes and Roses” (arkkitehtitoimisto NOAN). Monialaisen yleissuunnittelun aikana 2020–2023 kokonaissuunnitelmaa on kehitetty eteenpäin. Työssä ovat olleet pohjana kilpailun tuomariston antamat suositukset, Tampereen kaupunginhallituksen kilpailun jälkeen antamat linjaukset, sekä lukuisat kilpailun ratkeamisen jälkeen tehdyt selvitykset, erikoisalojen osasuunnitelmat sekä vaikutusten ja kaavatalouden arviointi. Yleissuunnitelmassa yhdistyvät kaupunki-, maisema-, liikenne-, infra- ja ympäristösuunnittelu kokonaisvaltaiseksi visioksi tulevasta kaupunginosasta.

Viinikanlahden alue on ympäristö- ja infrateknisesti vaativa suunnittelukohde. Alueella on esimerkiksi vanhoja sekalaisia täyttömaita, sedimenttien ja maa-alueiden pilaantuneisuutta, ympäristöstä tulevaa meluhaittaa sekä vesialueella vedenpinnan vaihtelua, virtauksia ja tuulisuutta. Tämän takia kilpailun jälkeisessä jatkokehittämisessä on kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin laadun lisäksi kiinnitetty aivan erityistä huomiota rakentamisen tekniseen ja taloudelliseen toteutuskelpoisuuteen. Viinikanlahden kilpailun jälkeinen ja asemakaavaehdotusta edeltävä yleissuunnittelu 2020–2023 on ollut tiivistä yhteistyötä vaatinut moniammatillinen kaupunki- ja infrasuunnitteluprosessi. Kaupunkisuunnittelua, infrasuunnittelua sekä selvitysten ja ennakoivan vaikutusten arvioinnin tuloksia yhteensovittavan Viinikanlahden yleissuunnitelman on laatinut Tampereen kaupungin tilauksesta ja sen ohjauksessa Arkkitehtitoimisto NOAN, yhteistyössä muiden alojen konsulttien, suunnittelijoiden ja selvitysten tekijöiden kanssa.

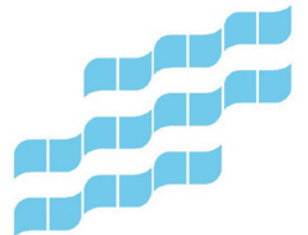
Alueen nykytila vuonna 2018

Kilpailuvoittaja ”Lakes and Roses” 2020
Arkkitehtitoimisto NOAN Oy

Yleissuunnitelma 2023
Viinikanlahti vuonna 2035

SUUNNITTELUSTA RAKENTAMISEEN
Tampereen kaupunki ja muut toimijat

Yleissuunnittelun vaiheet

2018–2019	Kaupunki- ja infrasuunnittelun lähtötiedot Ideakilpailun tavoitteet ja kilpailuohjelmat
2019–2020	Kaksivaiheinen kansainvälinen ideakilpailu Yhteistyössä SAFA JA MARK
2019–2023	Yleissuunnitelma asemakaavaluonnosta varten Erikoisalojen osasuunnitelmat, selvityksiä ja monialaista yhteensovitusta, vaikutusten ja kaavatalouden arviointia
2023 - 2024	Yleissuunnitelman ja erikoisalojen osasuunnitelmien viimeistely

Asemakaavoituksen vaiheet

2019	Asemakaava vireille ja OAS nähtävillä
2019- 2020	Selvityksiä ja vaikutusten arviointia
2020 2022	Asemakaavan valmisteluaineistoa nähtävillä Asemakaavan luonnos ja valmisteluaineistoa nähtävillä
2023	Asemakaavan ehdotus nähtävillä
2024	Asemakaava lainvoimainen (arvioitu aika)

Vesi- ja ympäristölupien vaiheet

2022 -	Vesi- ja ympäristöluvat vaiheittain vireille maa- ja vesialueilla
2024–2025	Vesiluvat täytöille ja silloille (arvioitu aika)

Rakentamisen vaiheet

2019–2025	Siirtoviemärit ja jätevedenpumppaamo, Keskuspuhdistamo Oy
2025–2026 2024 -	Jätevedenpuhdistamon purku Esirakentaminen vaiheittain: ympäristökunnostukset, vesistötäytöt, pohjarakentaminen, kadut, sillat, puistot, rannat ja muut yleiset alueet
2025–2035	Aluerakentaminen vaiheittain: tontinluovutukset, julkiset rakennukset, korttelirakentaminen noin 1/vuosi
2025–2028	Raitiotien rakentaminen Tre keskusta-Hatanpään valtatie-Pirkkala, Tampereen Raitiotie Oy (arvioitu aika, jos rakentamispäätös 2024)

YLEISSUUNNITTELUN JA SELVITYSTEN OHJAUS
Tampereen kaupunki

Suunnitteluryhmä

Minna Seppänen (kansainvälinen ideakilpailu, kaupunkisuunnittelu ja kaupunkikehittäminen)
Raija Tevaniemi (infrasuunnittelu ja rakennuttaminen)
Milla Hilli-Lukkarinen 3/2022 alkaen (asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Anna Hyyppä 2/2022 asti (kansainvälinen ideakilpailu, asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Timo Seimelä (liikenne ja kadut)
Anna Levonmaa (maisema ja viherympäristö)
Juha Kaivonen (rakentaminen ja kiinteistökehitys)
Katariina Rauhala (ympäristökunnostukset)
Heli Toukoniemi (maanomistus ja kiinteistöt)
Aila Taura (kiinteistöt ja tontit)
Petri Rantanen (kunnallistekniikka)
Rodrigo Coloma (tietomallinnus ja tiedonhallinta)
Sekä johdon edustajina:
Tero Tenhunen (kehitysohjelmat)
Elina Karppinen (asemakaavoitus)

Tampereen kaupunki muut asiantuntijat

Matti Joki / Tuomas Salovaara (satamat)
Pekka Heinonen / Juho Korkalainen (hulevedet)
Jukka Rantala (sillat)
Jaana Suittio / Heini Raasakka (kaavatalous)
Pekka Veiste (keskustan seurantajärjestelmän tarkastelut)
Pasi Kamppari (maanvuokraus)
Jarmo Viljakka (julkiset rakennukset)
Antonia Sucksdorff (ympäristö ja luonto)
Saana Karala (rakennusvalvonta)
Muita asiantuntijoita (eri aiheita, eri vaiheissa)

YLEISSUUNNITTELUN KONSULTIT

Yleissuunnitelma ja koordinaatio osasuunnitelmiin

Arkkitehtitoimisto NOAN Oy:
Teemu Paasiaho, Janne Ekman, Justiina Mäenpää, Jaakko Heikkilä

Osasuunnitelmat sekä tärkeimmät suunnitteluratkaisuihin vaikuttaneet selvitykset vastuuhenkilöineen

Kaupunkisuunnittelun yleissuunnitelma: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Korttelitarkastelut: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Liikenne- ja katusuunnittelu, Riku Jalkanen, RAMBOLL Finland Oy
Vihersuunnittelu, korttelit ja pihat: Anna-Kaisa Aalto, INARO
Maisemasuunnittelu, julkiset ulkotilat: Pia Kuusiniemi, LOCI maisema-arkkitehdit Oy
Tuulisuunnittelu: Eero Puurunen, SITOWISE Oy
Geotekninen suunnittelu: Juho Mansikkamäki, AFRY Finland Oy
Vesistö, virtaukset, aaltoilu ja sedimentit: Arto Itkonen, SITOWISE Oy
Ympäristösuunnittelu, pilaantuneisuus maa- ja vesialueilla: Jenni Haapaniemi, SITOWISE Oy
Hulevesisuunnittelu: Kimmo Hell, RAMBOLL Finland Oy
Kunnallistekniikan pääsuunnittelu: Petri Rantanen, Tampereen kaupunki
Siltatarkastelut: Harri Kallio, A-Insinöörit Civil Oy
Energiaselvitys: Santeri Siren RAMBOLL Finland Oy
Meluselvitys: Tiina Kumpula, SITOWISE Oy
Raitiotiesuunnittelu yhteensovitus: Jari Laaksonen, WSP Finland Oy
Asemakaavan vaikutusten arviointi: Sakari Grönlund, SITOWISE Oy
Satamasuunnittelu: Arto Kaituri, WSP Finland Oy
Muut suunnittelun pohjana olevat lähtötiedot ja selvitykset: luetteloitu asemakaava-aineistoissa

LISÄTIETOJA

Tampereen kaupunki

Verkkosivu

www.tampere.fi/viikanlahti

Yhteyshenkilöt

Asemakaavoitus: Milla Hilli-Lukkarinen, projektiarkkitehti,
Kaupunkikehittäminen/suunnittelu: Minna Seppänen, hankekehityspäällikkö
Infra- ja ympäristösuunnittelu: Raija Tevaniemi, rakennuttajainsinööri

